

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. gruodžio 14 d.
(OR. en)

16889/23

Tarpinstitucinė byla:
2023/0463(COD)

AG 181
JAI 1687
FREMP 377
DISINFO 108
HYBRID 86
MI 1136
DATAPROTECT 378
AUDIO 129
CONSOM 489
TELECOM 396
CODEC 2518

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2023 m. gruodžio 13 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2023) 637 final
Dalykas:	Pasiūlymas EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA kuria nustatomi suderinti atstovavimo interesų grupėms trečiųjų valstybių vardu skaidrumo reikalavimai vidaus rinkoje ir iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2019/1937

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2023) 637 final.

Pridedama: COM(2023) 637 final

Strasbūras, 2023 12 12
COM(2023) 637 final

2023/0463 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

**kuria nustatomi suderinti atstovavimo interesų grupėms trečiųjų valstybių vardu
skaidrumo reikalavimai vidaus rinkoje ir iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2019/1937**

(Tekstas svarbus EEE)

{SEC(2023) 637 final} - {SWD(2023) 660 final} - {SWD(2023) 663 final} -
{SWD(2023) 664 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Šiuo pasiūlymu siekiama prisidėti prie tinkamo vidaus rinkos veikimo, kai trečiųjų valstybių vardu vykdoma veikla, kuria siekiama daryti įtaką politikos ar teisės aktų kūrimui, rengimui ar įgyvendinimui arba viešųjų sprendimų priėmimo procesui Sąjungoje (toliau – atstovavimo interesų grupėms veikla), nustatant suderintas taisykles, kuriomis užtikrinamas aukštas tokios veiklos, vykdomos vidaus rinkoje, skaidrumo lygis.

Aukštas skaidrumo lygis šioje srityje taip pat leis piliečiams, viešųjų sprendimų priėmėjams ir kitiems suinteresuotiesiems subjektams geriau suprasti, kurios trečiosios valstybės prašo teikti atstovavimo interesų grupėms veiklą.

Jeigu atstovavimas interesų grupėms, įskaitant trečiosioms valstybėms teikiamą atstovavimą interesų grupėms, paprastai teikiamas už atlygį, tai yra paslauga pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 57 straipsnį.

Atstovavimo interesų grupėms paslaugų teikimas Sąjungoje yra auganti ir vis dažniau tarpvalstybinė veikla. Atstovavimo interesų grupėms veikla valstybėse narėse reglamentuojama skirtingai. Šiuo metu 15 valstybių narių¹ turi atstovavimo interesų grupėms veiklos skaidrumo registrą, tačiau ne visada nacionaliniu lygmeniu. Tose valstybėse narėse, kurios turi reglamentavimo sistemą, numatytos priemonės, kurios skiriasi toliau nurodytais aspektais: subjektų ir veiklos, kurie įtraukiami į registrą, apimtimi, įskaitant atitinkamas atstovavimo interesų grupėms veiklos apibrėžtis; subjektų dydžio arba veiklos, dėl kurios taikomi skaidrumo arba registracijos reikalavimai, ribomis; įrašų saugojimo reikalavimais; iš atstovavimo interesų grupėms veiklą vykdančių subjektų renkama duomenimis, įskaitant duomenis apie jų tapatybę ir jų klientų tapatybę; priežiūros institucijų buvimu, įgaliojimais, struktūra ir nepriklausomumu; sankcijų pobūdžiu ir baudų dydžiais, jei jie nustatyti, ir registruotos informacijos atnaujinimo dažnumu. 12 valstybių narių nereglamentuoja atstovavimo interesų grupėms veiklos skaidrumo. Todėl teisinė sistema visoje Sąjungoje yra labai susiskaidžiusi².

Dėl tokio susiskaidymo atstovavimo interesų grupėms veiklai, įskaitant veiklai, vykdomai trečiųjų valstybių vardu, vidaus rinkoje kyla kliūčių, kurios kenkia tinkamam vidaus rinkos veikimui. Dėl šių skirtumų tarp valstybių narių sudaromos nevienodos sąlygos ir didinamos subjektų, siekiančių vykdyti tarpvalstybinę atstovavimo interesų grupėms veiklą, reikalavimų laikymosi išlaidos. Dėl nevienodų sąlygų tarpvalstybinė atstovavimo interesų grupėms veikla nukreipiama iš didesnio reglamentavimo valstybių narių į mažesnio reglamentavimo valstybes nares. Savo ruožtu kyla rizika, kad subjektai, siekdami išvengti reglamentavimo tam tikrose valstybėse narėse, gali ieškoti palankesnio teisinio reglamentavimo ir reglamentavimo arbitražo, t. y. pasinaudoti reglamentavimo reikalavimų skirtumais.

Be oficialių diplomatinių kanalų ir procesų, trečiųjų valstybių vyriausybės vis dažniau pasitelkia atstovavimo interesų grupėms veiklą siekdamas propaguoti savo politikos tikslus³. Valstybės narės pripažįsta, kad tokia padėtis suteikia galimybę trečiųjų valstybių subjektams išvengti skaidrumo reikalavimų ir slapta daryti įtaką sprendimų priėmimo ir demokratiniams

¹ Išsami valstybėse narėse esančių teisinių sistemų analizė pateikta prie šio pasiūlymo pridedamo poveikio vertinimo 6 priede (SWD(2023) 663 *final*).

² Žr. pridedamą poveikio vertinimą.

³ OECD (2021), *Lobbying in the 21st Century: Transparency, Integrity and Access*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/c6d8eff8-en>, p. 43.

procesams Sąjungoje. Todėl kai kurios valstybės narės svarsto galimybę parengti naujas taisykles, kuriomis būtų sprendžiama užsienio įtakos problema, be kita ko, nustatant bendrus įpareigojimus subjektams, gaunantiems finansavimą iš užsienio, kurie praktiškai būtų taikomi atstovavimui interesų grupėms trečiųjų valstybių vardu. Todėl tikėtina, kad apibūdintas susiskaidymas gali padidėti būtent dėl trečiųjų valstybių vardu vykdomo atstovavimo interesų grupėms. Dėl to atstovavimą interesų grupėms vykdančys subjektai, vidaus rinkoje teikdami atstovavimo interesų grupėms paslaugas trečiosioms valstybėms, susidurtų su papildomomis kliūtimis.

Skaidriai pateiktos trečiųjų valstybių idėjos gali teigiamai prisidėti prie viešų debatų ir yra sveikintina tarptautinio įsitraukimo dalis. Tačiau, kai atstovavimas interesų grupėms trečiųjų valstybių vardu vykdomas slapta, jis gali būti naudojamas kaip kišimosi į Sąjungos demokratines sistemas priemonė⁴. Formuojant viešąją nuomonę, taip savo ruožtu gali būti daroma įtaka politiniams sprendimams, kurie kenkia valstybių narių ir visos Sąjungos politiniam gyvenimui.

Kaip pažymėjo Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (toliau – EBPO), „užsienio interesų grupių daroma įtaka ir lobizmas gali turėti transformuojantį poveikį šalies politiniam gyvenimui – ne tik vidaus politikai, bet ir jos užsienio politikai, rinkimų sistemai, ekonominiams interesams ir gebėjimui apsaugoti savo nacionalinius interesus bei nacionalinį saugumą“⁵. Užsienio šalių vyriausybės gali naudotis viešaisiais ištekliais, kad vykdytų plataus masto ir ilgalaikes įtakos kampanijas. Todėl rizika, susijusi su užsienio šalių vyriausybių lobistine ir įtakos darymo veikla, yra didesnė nei rizika, kylanti dėl išimtinai vidaus subjektų veiklos⁶.

Taip pat trūksta informacijos apie trečiųjų valstybių vardu vykdomą atstovavimą interesų grupėms vidaus rinkoje. Valstybės narės nuosekliai nerenka informacijos apie tokią atstovavimą interesų grupėms ir ja nuolat nesidalija. Dėl to sunku nustatyti ir aprašyti trečiųjų valstybių vardu valstybėse narėse vykdomą atstovavimo interesų grupėms veiklą ir tai daryti koordinuotai bei veiksmingai visoje Sąjungoje. Be to, dėl nepakankamo skaidrumo, susijusio su tam tikros atstovavimo interesų grupėms veiklos finansavimu, piliečiai ir politikos formuotojai negali nustatyti tokio finansavimo šaltinių. Šis informacijos trūkumas yra dar vienas veiksnys, dėl kurio valstybės narės gali skirtingai reaguoti į šį reiškinį. Visuomenė yra suinteresuota gauti tokią informaciją, nes tai yra ne tik jau minėtų nacionalinės teisės aktų, reglamentuojančių atstovavimo interesų grupėms veiklą, tikslas, bet ir suinteresuotų subjektų bei piliečių, siekiančių suprasti, kaip daroma įtaka viešiesiems sprendimams, tikslas.

Šis informacijos trūkumas ir dėl to kylančios kliūtys veiksmingai priežiūrai kenkia ne tik vidaus rinkos veikimui, bet ir demokratijai Sąjungoje, nes daro poveikį Sąjungos piliečių pasitikėjimui demokratiniiais procesais ir sprendimų priėmėjais bei jų gebėjimui naudotis savo teisėmis ir pareigomis. Iš neseniai atliktos „Eurobarometro“ apklausos dėl pilietiškumo ir demokratijos matyti, kad maždaug 8 iš 10 europiečių mano, jog užsienio šalių kišimasis į Sąjungos demokratines sistemas yra didelė problema, kurią reikėtų spręsti⁷. 84,5 proc. viešose

⁴ Sąvoka „užsienio šalių kišimasis“ vartojama siekiant atskirti įtakos darymo veiklą, kuri yra neatsiejama nuo diplomatinių santykių, nuo užsienio šalių kišimosi, t. y. veiklos, kurią vykdo užsienio valstybės lygmens subjektas arba kuri vykdoma jo vardu, ir yra prievartinė, slapta, apgaulinga ar korupcinė bei prieštarauja Sąjungos suverenitetui, vertybėms ir interesams.

⁵ OECD (2021), *Lobbying in the 21st Century: Transparency, Integrity and Access*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/c6d8eff8-en>, p. 44.

⁶ OECD (2021), *Lobbying in the 21st Century: Transparency, Integrity and Access*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/c6d8eff8-en>, p. 45.

⁷ Žr. [Greitąją „Eurobarometro“ apklausą Nr. 528](#) dėl pilietiškumo ir demokratijos.

konsultacijose dalyvavusių respondentų mano, kad lobistinė ar viešųjų ryšių veikla, už kurią atlygį moka arba kurią kontroliuoja trečiosios valstybės, yra susijusi su didele slapto užsienio šalių kišimosi rizika. Europos Parlamentas⁸ ir Taryba⁹ yra pabrėžę, kad svarbu mažinti užsienio šalių kišimosi keliamą grėsmę demokratijai. Šis susirūpinimas sustiprėjo Rusijai pradėjus agresijos karą prieš Ukrainą.

Pagrindinis šio pasiūlymo, kuriuo papildomos esamos Sąjungos lygmens priemonės, tikslas – **vidaus rinkoje nustatyti bendrus skaidrumo ir atskaitomybės standartus trečiųjų valstybių vardu vykdomai atstovavimo interesų grupėms veiklai**. Nustatant bendrus tokiai veiklai taikomus skaidrumo reikalavimus, šia iniciatyva būtų pagerintas tokios veiklos vidaus rinkos veikimas, sudarytos vienodos sąlygos, sumažintos subjektų, siekiančių trečiųjų valstybių vardu vykdyti tarpvalstybinę atstovavimo interesų grupėms veiklą, reikalavimų laikymosi išlaidos ir užkirstas kelias reglamentavimo arbitražui. Vienas pagrindinių pasiūlymo elementų yra tokią veiklą vykdančių subjektų nacionalinių registru sukūrimas.

Siūlomoje direktyvoje numatant visišką suderinimą, būtų nustatyti proporcingi suderinti skaidrumo reikalavimai ir išsami apsaugos priemonių sistema, įskaitant veiksmingą teisminę peržiūrą, suderintą sankcijų tvarką, pagal kurią skiriamos tik administracinės baudos, nepriklausomas priežiūros institucijas, įpareigojimus užkirsti kelią stigmatizavimui ir visų pirma būtinybę užtikrinti, kad dėl skaidrumo taisyklių taikymo neatsirastų jokių neigiamų padarinių. Taip iš esmės bus išvengta perteklinio reglamentavimo ir stigmatizavimo. Pagal suderintą taisyklių sistemą valstybėms narėms būtų draudžiama nukrypti nuo taisyklių ir nustatyti griežtesnius skaidrumo reikalavimus.

Šia intervencine priemone taip pat būtų siekiama didinti Sąjungos ir valstybių narių demokratinį institucijų vientisumą ir visuomenės pasitikėjimą jomis, užtikrinant trečiųjų valstybių vardu vykdomos atstovavimo interesų grupėms veiklos skaidrumą ir gerinant žinias apie tokios veiklos mastą, tendencijas ir dalyvius. Be to, nuoseklus ir proporcingas Sąjungos požiūris, kurio laikantis daugiausia dėmesio skiriama skaidrumui ir demokratinėi atskaitomybei siekiant spręsti problemas, kylančias dėl atstovavimo interesų grupėms trečiųjų valstybių subjektų vardu, galėtų padėti nustatyti pasaulinius standartus. Palyginimui, dabartinis fragmentiškas valstybių narių požiūris veikiau gali pakenkti Sąjungos reputacijai, nes jam trūksta nuoseklaus ir darnaus požiūrio.

Siekiant užkirsti kelią naujoms kliūtims ir užtikrinti tinkamą trečiųjų valstybių vardu vykdomos atstovavimo interesų grupėms veiklos vidaus rinkos veikimą, reikia imtis veiksmų Sąjungos lygmeniu. Jeigu Sąjunga nesiims veiksmų, valstybės narės vienašališkai mažins nustatytą demokratijai keliamą riziką ir gali pakenkti trečiųjų valstybių vardu vykdomos

⁸ Nuo 2019 m. Europos Parlamentas įsteigė du specialiuosius komitetus INGE ir INGE2 dėl užsienio šalių kišimosi į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją, ir dėl sąžiningumo, skaidrumo ir atskaitomybės stiprinimo Europos Parlamente, kurie priėmė rezoliucijas šioje srityje. Žr. 2022 m. kovo 9 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl užsienio šalių kišimosi į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją (2020/2268(INI)), 2023 m. liepos 13 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl rekomendacijų dėl Europos Parlamento skaidrumo, sąžiningumo, atskaitomybės ir kovos su korupcija taisyklių reformos (2023/2034(INI)), 2023 m. birželio 1 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl užsienio šalių kišimosi į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją (2022/2075(INI)).

⁹ Tarybos išvados dėl papildomų pastangų siekiant didinti atsparumą ir kovoti su hibridinėmis grėsmėmis (2019 m. gruodžio 10 d. dokumentas 14972/19); Tarybos išvados dėl pasaulinio požiūrio į mokslinius tyrimus ir inovacijas. Europos tarptautinio bendradarbiavimo kintančiame pasaulyje strategija, 2021 m. rugsėjo 28 d., dokumentas 12301/21; Tarybos išvados dėl užsienio vykdomo manipuliavimo informacija ir kišimosi (FIMI), 2022 m. liepos 18 d., dokumentas 11173/22.

atstovavimo interesų grupėms veiklos vidaus rinkai. Todėl pagrindinis šios iniciatyvos tikslas yra suderinti valstybių narių teisės aktus.

Šiame pasiūlyme proporcingai pateikiamos konkrečios ir tikslinės priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad trečiųjų valstybių vardu atstovavimo interesų grupėms veiklą vidaus rinkoje vykdančios subjektai galėtų ją vykdyti suderintoje, skaidrioje ir labiau nuspėjamoje teisinėje aplinkoje, kuri būtų naudinga dalyvaujantiems subjektams, tiksliniams sprendimų priėmėjams ir piliečiams. Griežtos apsaugos priemonės užkerta kelią galimam neigiamam poveikiui atitinkamiems subjektams, užtikrinant visišką pagarbą pagrindinėms teisėms ir demokratinėms principams bei vertybėms. Pasiūlymas netaikomas subjektams, kurie gauna finansinę paramą iš kitų valstybių narių arba trečiųjų valstybių subjektų su atstovavimo interesų grupėms nesusijusiais tikslais.

Šis požiūris iš esmės skiriasi nuo požiūrio, kurio laikosi kai kurie jurisdikciją turintys subjektai (kuris apibūdinamas kaip užsienio agentų įstatymai)¹⁰. Tokie įstatymai dažnai apima priemones, kuriomis nepagrįstai ribojama pilietinė erdvė, stigmatizuojant, bauginant ir ribojant tam tikrų pilietinės visuomenės organizacijų (PVO), žurnalistų ar žmogaus teisių gynėjų veiklą. Pagal tokius įstatymus užsienio agento statusu dažnai siekiama pakenkti organizacijų, kurioms jis suteikiamas, finansiniam stabilumui ir patikimumui.

Kitaip nei tokiuose užsienio agentų įstatymuose, šiame pasiūlyme nėra neigiamai vertinama konkrečių subjektų, įskaitant PVO, veikla ir nesiekama apriboti pilietinės erdvės. Priešingai, jame numatyti skaidrumo ir atskaitomybės reikalavimai, taikomi visiems subjektams, trečiųjų valstybių vardu vykdančioms atstovavimo interesų grupėms veiklą, neatsižvelgiant į jų teisinį statusą. Be to, priemonėmis nedraudžiama jokia veikla ir nereikalaujama užtikrinti užsienio finansavimo, nesusijusio su trečiųjų valstybių vardu vykdoma atstovavimo interesų grupės veikla, skaidrumo. Galiausiai į pasiūlymą įtrauktos apsaugos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti proporcingą perkėlimą į nacionalinę teisę ir vykdymo užtikrinimą bei išvengti stigmatizavimo rizikos.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Šis pasiūlymas papildo pasiūlymą dėl **Reglamento dėl politinės reklamos skaidrumo ir atrankiojo adresavimo**¹¹. Pasiūlymu dėl politinės reklamos siekiama užtikrinti aukštą politinės reklamos paslaugų Sąjungoje skaidrumo lygį, neatsižvelgiant į naudojamą žiniasklaidos priemonę, ir numatyti papildomas apsaugos priemones, taikytinas politinės reklamos atrankiajam adresavimui, pagrįstam asmens duomenų tvarkymu.

Šios iniciatyvos taikymo sritis skiriasi nuo pasiūlymo dėl politinės reklamos taikymo srities: ji apima trečiosios valstybės subjekto vardu vykdomą atstovavimo interesų grupės veiklą. Jai priskiriama atstovavimo interesų grupės veikla, kurią sudaro komunikacijos ar reklamos

¹⁰ Sąjunga nuosekliai smerkia bet kokį nepagrįstą pagrindinių laisvių ribojimą ir pilietinės bei politinės erdvės suvaržymus, kuriais pažeidžiama tarptautinė žmogaus teisių teisė, įskaitant vadinamuosius užsienio agentų įstatymus. Žr., pavyzdžiui, „Rusija: vyriausiojo įgaliotinio deklaracija ES vardu dėl įstatymo dėl „užsienio agentų“ priėmimo 10-ųjų metų, skelbiama adresu <https://www.consilium.europa.eu/lt/press/press-releases/2022/07/20/russia-declaration-by-the-high-representative-on-behalf-of-the-eu-on-the-10th-anniversary-of-the-introduction-of-the-law-on-foreign-agents/>, „Georgia: Statement by the High Representative on the adoption of the Georgian “foreign influence” law“, skelbiamas adresu https://www.eeas.europa.eu/eeas/georgia-statement-high-representative-adoption-%E2%80%9Cforeign-influence%E2%80%9D-law_en, ir „EU in BiH on recent developments in the RS“, skelbiamas adresu https://www.eeas.europa.eu/delegations/bosnia-and-herzegovina/eu-bih-recent-developments-rs_en?s=219

¹¹ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl politinės reklamos skaidrumo ir atrankiojo adresavimo (COM(2021) 731 *final*).

kampanijų, kurios taip pat galėtų būti laikomos politine reklama, organizavimas. Tačiau atstovavimas interesų grupėms daugiausia apima veiklą, kuri nėra taip pat politinė reklama (pvz., tiesioginis asmenų lobizmas). Be to, pasiūlymas dėl politinės reklamos būtų taikomas veiklai, patenkančiai į jo taikymo sritį, neatsižvelgiant į tai, ar ji vykdoma trečiosios valstybės vardu.

Pagal pasiūlymą dėl politinės reklamos skaidrumas užtikrinamas visų pirma pateikiant asmenims tam tikrą informaciją apie kiekvieną politinę reklamą. Be to, jei politinės reklamos skelbėjai yra labai didelės interneto platformos, kaip apibrėžta Skaitmeninių paslaugų akte¹², skaidrumo pranešime esančią informaciją jie turi skelbti per reklamos skelbimų, publikuojamų pagal Skaitmeninių paslaugų akto 39 straipsnį, saugyklas. Šis reikalavimas papildomas dabartine iniciatyva suteikiant galimybę visuomenei susipažinti su papildoma informacija valstybių narių nacionaliniuose registruose, susijusia su atstovavimo interesų grupėms veiklos vykdytojais, visų pirma aiškiai nurodant trečiąją valstybę, kurios vardu vykdoma atstovavimo interesų grupėms veikla, valstybes nares, kuriose bus vykdoma atstovavimo interesų grupėms veikla, ir teisėkūros pasiūlymus, politikos priemonės ar iniciatyvas, kurioms skirta atstovavimo interesų grupėms veikla.

Šiuo pasiūlymu taip pat papildomas **Skaitmeninių paslaugų aktas**, pagal kurį reikalaujama, kad interneto platformų teikėjai pateiktų tam tikrą informaciją apie reklamą, kurią jie pateikia savo elektroninėse sąsajose. Be to, Skaitmeninių paslaugų akte nustatytas reikalavimas, kad labai didelių interneto platformų ar labai didelių interneto paieškos sistemų teikėjai, savo elektroninėse sąsajose pateikiantys reklamą, konkrečioje savo elektroninės sąsajos dalyje, pasitelkdami patikimą paieškos priemonę, sudarytų ir viešai atvertą saugyklą, kurioje būtų pateikiama informacija apie reklamą. Jame taip pat nustatyta tokių paslaugų teikėjų pareiga įvertinti ir mažinti riziką, susijusią su jų paslaugų veikimu, dizainu ar naudojimu, kuris turi faktinį ar nuspėjamą neigiamą poveikį įvairiems pavojams visuomenei, įskaitant pavojų, susijusį su pilietiniu diskursu, rinkimų procesais ir visuomenės saugumu.

Šios iniciatyvos taikymo sritis skiriasi nuo Skaitmeninių paslaugų akto taikymo srities, nes ji apima trečiųjų valstybių vardu vykdomą atstovavimo interesų grupėms veiklą. Tokia veikla gali apimti (pvz., organizuojant reklamos ar komunikacijos kampaniją) reklamos skelbimą interneto platformų elektroninėse sąsajose, kurioms taikomas Skaitmeninių paslaugų aktas. Tokiais atvejais pagal dabartinę iniciatyvą numatoma, kad atstovavimo interesų grupėms veiklą vykdomas subjektas į savo registraciją turėtų įtraukti interneto platformų paslaugų teikėjus, o jų paslaugoms priskiriamos atitinkamos išlaidos turėtų būti įtrauktos į to subjekto deklaruojamą atlygio sumą. Tačiau tokia iniciatyva tokiais atvejais neregamentuojama interneto tarpininkų atsakomybė ir tiesiogiai nenustatomi reikalavimai patiemis interneto platformos paslaugų teikėjams.

Be to, pasiūlymas papildo pasiūlymą dėl **Europos žiniasklaidos laisvės akto**¹³, kuriuo siekiama spręsti suskaidytų nacionalinių reglamentavimo metodų, susijusių su žiniasklaidos laisve, pliuralizmu ir redakcine nepriklausomybe, problemą, kad būtų užtikrintas laisvas žiniasklaidos paslaugų teikimas vidaus rinkoje, kartu užtikrinant, kad valstybės narės pagal savo kompetenciją galėtų pritaikyti žiniasklaidos politiką prie savo nacionalinių aplinkybių. Tame pasiūlyme taip pat daugiausia dėmesio skiriama klausimams, susijusiems su

¹² 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2065 dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2000/31/EB (Skaitmeninių paslaugų aktas) (OL L 277, 2022 10 27, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>).

¹³ 2022 m. rugsėjo 16 d. Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma bendra žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkoje sistema (Europos žiniasklaidos laisvės aktas) ir iš dalies keičiama Direktyva 2010/13/ES (COM(2022) 457 final).

visuomeninės žiniasklaidos nepriklausomumu ir pastoviu finansavimu, žiniasklaidos priemonių nuosavybės skaidrumu ir valstybinės reklamos paskirstymu. Pagal tą pasiūlymą žiniasklaidos paslaugų teikėjai, teikiantys naujienų ir aktualijų turinį, turėtų būti įpareigoti savo paslaugų gavėjams nesudėtingai ir tiesiogiai pateikti savo juridinį pavadinimą ir savo tiesioginių, netiesioginių ar tikrųjų savininkų, tarp kurių iš esmės galėtų būti ir trečiųjų valstybių vyriausybės, vardus ir pavardes ar pavadinimus. Be to, žiniasklaidos paslaugų teikėjai būtų įpareigoti imtis priemonių, kurios, jų nuomone, yra tinkamos, kad būtų užtikrintas atskirų redakcinių sprendimų nepriklausomumas.

Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva¹⁴ siekiama sukurti ir užtikrinti tinkamą audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkos veikimą, kartu prisidedant prie kultūrų įvairovės skatinimo ir užtikrinant tinkamą vartotojų ir vaikų apsaugos lygį. Mažai tikėtina, kad reklamos kampanijos, vykdomos siekiant daryti įtaką politikos ar teisės aktų kūrimui, rengimui ar įgyvendinimui arba viešųjų sprendimų priėmimo procesams Sąjungoje, kurioms taikomas šis pasiūlymas, patektų į tos direktyvos taikymo sritį.

Kai žiniasklaidos paslaugų teikėjai skleidžia reklamą kaip paslaugą trečiųjų valstybių vardu atstovavimo interesų grupėms veiklą vykdančiams subjektams, šiame pasiūlyme būtų numatyta, kad tokie žiniasklaidos paslaugų teikėjai turi būti nurodyti registruojant subjektą, o atitinkamos išlaidos turi būti įtrauktos į deklaruojamo atlygio sumą. Tačiau tokiais atvejais šiuo pasiūlymu nebūtų nustatyti reikalavimai patiems paslaugų teikėjams.

Šis pasiūlymas neapima veiklos, kuri reglamentuojama Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014¹⁵, kuriuo reglamentuojamas **Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų** statusas ir finansavimas, įskaitant aukas iš trečiosios valstybės valdžios institucijos arba iš įmonės, kuriai tokia valdžios institucija gali tiesiogiai ar netiesiogiai daryti lemiamą poveikį.

Nuo 2020 m. metinėse **teisinės valstybės principo taikymo ataskaitose**¹⁶ pagal jų antikorupecinį ramstį stebimas atstovavimo interesų grupėms ir lobistinės veiklos reglamentavimas visose valstybėse narėse pagal galiojančius Europos ir tarptautinius standartus. Nuo 2022 m. Komisija, atsižvelgdama į teisinės valstybės principo taikymo ataskaitas, valstybėms narėms teikia rekomendacijas, be kita ko, dėl atstovavimo interesų grupėms svarbių aspektų. Pavyzdžiui, 2022 m. Danijai ir Slovakijai buvo rekomenduota nustatyti lobistinės veiklos taisykles, o Rumunija buvo paraginta nustatyti parlamento narių lobistinės veiklos taisykles. Belgija buvo paraginta užbaigti lobistinės veiklos teisės aktų reformą, sukuriant tiek parlamento, tiek vyriausybės nariams skirtą sistemą, apimančią skaidrumo registrą ir poveikį teisės aktams; Tais pačiais metais Ispanijai buvo rekomenduota tęsti pastangas parengti teisės aktus dėl lobistinės veiklos, be kita ko, sukuriant privalomą viešą lobistų registrą¹⁷.

¹⁴ 2010 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva) (OL L 95, 2010 4 15, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2010/13/oj>).

¹⁵ 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 dėl Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų statuto ir finansavimo (OL L 317, 2014 11 4, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/1141/oj>).

¹⁶ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/upholding-rule-law/rule-law/rule-law-mechanism_lt

¹⁷ 2022 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateiktos papildomos rekomendacijos dėl lobistinės veiklos, skirtos DE, EE, IE, FR, HR, IT, LV, LU, HU, NL ir PL.

2023 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitose Komisija pažymėjo, kad lobistinės veiklos srityje toliau vyko pokyčiai, nes kai kurios valstybės narės, atsižvelgdamos į 2022 m. rekomendacijas, peržiūrėjo savo lobistinės veiklos skaidrumo taisykles. Pavyzdžiui, Latvijoje priimtas naujas lobistinės veiklos įstatymas, kuriame numatyta sukurti lobistinės veiklos registrą. Estijoje valdžios institucijos ir toliau stengėsi veiksmingai įgyvendinti lobizmo gaires. Kipras priėmė įgyvendinimo reglamentą dėl lobizmo, kuriame buvo paaiškinta lobistinės veiklos deklaravimo, registravimo ir skelbimo tvarka. Lietuvoje, kalbant apie pateiktas deklaracijas, dabartinės lobizmo taisyklės davė teigiamų rezultatų. 2023 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje taip pat pateikta papildomų rekomendacijų valstybėms narėms, susijusių su lobizmu ir atstovavimu interesų grupėms, jei į 2022 m. rekomendacijas nebuvo visiškai atsižvelgta arba iškilo naujų problemų¹⁸.

Siūloma **Direktyva dėl kovos su korupcija**¹⁹ siekiama apsaugoti demokratiją ir visuomenę nuo korupcijos poveikio ir siūloma atnaujinti Sąjungos baudžiamąją teisinę sistemą, į ją įtraukiant ne tik kyšininkavimo ir turto pasisavinimo, bet ir prekybos poveikiu, piktnaudžiavimo tarnybine padėtimi, trukdymo vykdyti teisingumą ir praturtėjimo iš korupcijos nusikaltimus. Jei šie nusikaltimai nebus įtraukti, slaptas poveikio darymas ir bendras neskaidrumas atstovaujant interesų grupėms gali sudaryti sąlygas korupcijai ir ją paskatinti. Kai tokie nusikaltimai padaromi trečiosios valstybės naudai, siūlomoje direktyvoje numatyta, kad valstybės narės turėtų tai laikyti sunkinančia aplinkybe. Šis pasiūlymas papildytų siūlomą Direktyvą dėl kovos su korupcija, nes tikimasi, kad trečiųjų valstybių vardu vykdomos atstovavimo interesų grupėms subjektų veiklos skaidrumas taip pat teigiamai prisidės prie korupcijos prevencijos ir nustatymo.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Vienas pagrindinių Komisijos prioritetų, nurodytų Pirmininkės U. von der Leyen paskelbtose politinėse gairėse²⁰, – puoselėti, saugoti ir stiprinti demokratiją Sąjungoje. 2020 m. siekdama plataus užmojo tikslo „Naujas postūmis Europos demokratijai“, Komisija pristatė **Europos demokratijos veiksmų planą**²¹, kuriuo siekiama apsaugoti ir stiprinti Sąjungos demokratiją užtikrinant rinkimų sąžiningumą, skatinant laisvus ir sąžiningus rinkimus, stiprinant žiniasklaidos laisvę ir pliuralizmą, kovojant su dezinformacija ir užsienio šalių kišimusi.

2022 m. pranešime apie Sąjungos padėtį²² Pirmininkė U. von der Leyen paskelbė apie priemonių, skirtų ginti demokratiją nuo paslėptos užsienio šalių įtakos, dokumentų rinkinį. Dokumentų rinkinys papildo veiksmus, kurių jau imtasi Sąjungos lygmeniu pagal Europos demokratijos veiksmų planą. Be šios iniciatyvos, į rinkinį taip pat bus įtrauktos konkrečios priemonės, susijusios su klausimais, kylančiais prieš rinkimus į Europos Parlamentą, ir priemonės, kuriomis siekiama puoselėti įgalinančią pilietinę erdvę ir skatinti įtraukų ir veiksmingą valdžios institucijų bendradarbiavimą su pilietinės visuomenės organizacijomis

¹⁸ Papildomos rekomendacijos, susijusios su lobistine veikla, skirtos DE, CZ, DK, DE, IE, ES, FR, HR, IT, LV, LU, HU, NL, AT, PL, RO ir SK.

¹⁹ Pasiūlymas dėl direktyvos dėl kovos su korupcija, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2003/568/TVR ir Konvencija dėl kovos su korupcija, susijusia su Europos Bendrijų pareigūnais ar Europos Sąjungos valstybių narių pareigūnais, ir iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 (COM(2023) 234 *final*).

²⁰ https://commission.europa.eu/document/aa3bc4a8-50b7-425a-a81c-e7360e01a24d_lt

²¹ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/european-democracy-action-plan_lt

²² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lt/speech_22_5493

(PVO) ir piliečiais²³. Visomis šiomis priemonėmis siekiama stiprinti demokratijos atsparumą iš vidaus.

Šia iniciatyva būtų iš dalies pakeista **Pranešėjų apsaugos direktyva**²⁴ siekiant užtikrinti, kad pranešėjai galėtų įspėti priežiūros institucijas, kurias įsteigs valstybės narės, apie esamus ar galimus pasiūlymo reikalavimų pažeidimus.

Ši iniciatyva nedaro jokio poveikio Sąjungos ribojamųjų priemonių, priimtų pagal Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 29 straipsnį ir SESV 215 straipsnį, taikymui. Šios priemonės yra esminė Sąjungos bendros užsienio ir saugumo politikos priemonė, kuria Sąjunga prireikus gali įsikišti, kad užkirstų kelią konfliktams arba reaguotų į kylančias ar esamas krizes tarptautinėje erdvėje ir skatintų taiką, demokratiją, teisinės valstybės principo, žmogaus teisių ir tarptautinės teisės laikymąsi. Visų pirma šiuo pasiūlymu nedaromas poveikis draudimui tiesiogiai ar netiesiogiai teikti lėšas ar ekonominius išteklius fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms arba su jais susijusiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms, kurie yra įtraukti į Sąjungos ribojamųjų priemonių sąrašą, arba jų naudai.

Ši iniciatyva bus susieta su pasiūlymu dėl Direktyvos dėl **asociacijų tarpvalstybinės veiklos**²⁵. Tuo pasiūlymu sukuriama papildoma teisinė ne pelno asociacijų forma ir bus sudarytos palankesnės sąlygos jų tarpvalstybinei veiklai bei suteiktos tam tikros teisės, o šia teisėkūros iniciatyva bus nustatyti bendri skaidrumo ir atskaitomybės standartai atstovavimo interesų grupėms veiklai, kuria siekiama daryti įtaką sprendimų priėmimo procesui Sąjungoje ir kuri vykdoma trečiųjų valstybių vardu. Praktiškai Europos tarpvalstybinės asociacijos šiame pasiūlyme numatytų tikslinių skaidrumo reikalavimų turės laikytis tik tuo atveju, jei jos vykdys atstovavimo interesų grupėms veiklą trečiųjų valstybių subjektų vardu.

Ši iniciatyva neturėtų poveikio Komisijos prerogatyvoms inicijuoti ir atlikti iškraipančių užsienio subsidijų tyrimus pagal **Užsienio subsidijų reglamentą**²⁶ arba teikti nuomonę pagal **Tiesioginių užsienio investicijų tikrinimo reglamentą**²⁷.

Galiausiai kai kuriems subjektams, trečiųjų valstybių vardu vykdantiems atstovavimą interesų grupėms, gali būti taikoma **Įmonių informacijos apie tvarumą teikimo direktyva**²⁸. Šie

²³ COM(2023) 630 *final*, C(2023) 8626 *final* ir C(2023) 8627 *final*.

²⁴ 2019 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1937 dėl asmenų, pranešančių apie Sąjungos teisės pažeidimus, apsaugos (OL L 305, 2019 11 26, p. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1937/oj>).

²⁵ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl Europos tarpvalstybinių asociacijų (COM(2023) 516 *final*), kuriuo sprendžiama nacionalinių taisyklių, taikomų asociacijoms ir ne pelno organizacijoms visoje Sąjungoje, susiskaidymo ir sudaromos palankesnės sąlygos jų tarpvalstybinei veiklai vidaus rinkoje.

²⁶ 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2560 dėl vidaus rinką iškraipančių užsienio subsidijų (OL L 330, 2022 12 23, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2560/oj>), kuriuo siekiama sukurti suderintą sistemą, skirtą konkurencijos iškreipymams vidaus rinkoje, kuriuos tiesiogiai ar netiesiogiai sukelia užsienio subsidijos, šalinti.

²⁷ Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/452, kuriuo nustatoma tiesioginių užsienio investicijų į Sąjungą tikrinimo sistema (OL L 79I, 2019 3 21, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj>) nustatyta Sąjungos sistema, skirta tiesioginėms investicijoms iš trečiųjų valstybių tikrinti saugumo ar viešosios tvarkos sumetimais.

²⁸ 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2464, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 537/2014, Direktyva 2004/109/EB, Direktyva 2006/43/EB ir Direktyva 2013/34/ES dėl įmonių informacijos apie tvarumą teikimo (OL L 322, 2022 12 16, p. 15, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj>). Ji taikoma visoms ribotos atsakomybės bendrovėms, kurios nėra MVI, kaip apibrėžta apskaitos direktyvoje, ir visoms ribotos atsakomybės bendrovėms,

atvejai būtų ribojami ir apimti tik aplinkybes, kai didelės įmonės veiksmai būtų priskiriami trečiajai valstybei.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Pasiūlymo teisinis pagrindas yra SESV 114 straipsnis, kuriame numatyta nustatyti priemonės vidaus rinkos sukūrimui ir veikimui užtikrinti. Pagal šią nuostatą sudaromos sąlygos nustatyti priemonės valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatomis, skirtoms vidaus rinkos sukūrimui ar veikimui, suderinti. Tai yra tinkamas teisinis pagrindas imtis intervencinių veiksnių dėl vidaus rinkos paslaugų teikėjų, siekiant pašalinti valstybių narių nuostatų skirtumus, kurie trukdo įgyvendinti pagrindines laisves ir daro tiesioginį poveikį vidaus rinkos veikimui.

Esama nacionalinių įstatymų skirtumų ir jie didėja, atsižvelgiant į tai, kad kai kurios valstybės narės priėmė arba ketina priimti teisės aktus dėl atstovavimui interesų grupėms taikytinų skaidrumo reikalavimų. Tokia padėtis lemia skaidymą norint išvengti reglamentavimo, nes taisyklės, reglamentuojančios su trečiosiomis valstybėmis susijusį atstovavimą interesų grupėms vykdančių subjektų skaidrumą skiriasi pagal konkrečius skaidrumo elementus, kurių reikalaujama (atskleistina informacija, jos atnaujinimo dažnumas), ir taikymo sritį (veiklos rūšys, kuriems taisyklės taikomos arba netaikomos).

Toks susiskaidymas sudaro kliūtis tarpvalstybiniam atstovavimo interesų grupėms paslaugų teikimui ir tikėtina, kad jis dar labiau padidės būtent dėl tokios veiklos vykdymo trečiųjų valstybių vardu. Suderintomis skaidrumo priemonėmis siekiama sukurti vienodas sąlygas, sumažinti esamas reikalavimų laikymosi išlaidas ir reglamentavimo arbitražą, taip pat išvengti papildomų kliūčių vidaus rinkoje atstovavimo interesų grupėms veiklai, vykdomai trečiųjų valstybių vardu, atsirandančių dėl nenuoseklios nacionalinės teisės aktų raidos. Nesiimant priemonių Sąjungos lygmeniu, ši įvairovė dar labiau padidės, nes kai kuriose valstybėse narėse bus priimtose naujos iniciatyvos, skirtos visų pirma trečiųjų valstybių vardu vykdomam atstovavimui interesų grupėms, o kitose valstybėse narėse atstovavimo interesų grupėms paslaugų skaidrumo problema nebus sprendžiama.

Atsižvelgiant į vidaus rinkos tikslą, šiame pasiūlyme numatyta, kad subjektai turės registruotis valstybėje narėje, kurioje yra jų pagrindinė verslo vieta, nepriklausomai nuo valstybės (-ių) narės (-ių), kurioje (-iose) jie siekia vykdyti atstovavimo interesų grupėms veiklą. Be to, pasiūlyme numatyta, kad priežiūros institucija konkrečiais atvejais ir proporcingai galėtų prašyti informacijos, kuria galėtų dalytis su kitų valstybių narių priežiūros institucijomis.

Pagal ES sutarties 2 straipsnį²⁹, šia iniciatyva taip pat siekiama didinti Sąjungos ir valstybių narių demokratinių institucijų vientisumą ir visuomenės pasitikėjimą jomis, užtikrinant trečiųjų valstybių vardu vykdomos atstovavimo interesų grupėms veiklos skaidrumą ir gerinant žinias apie trečiųjų valstybių vardu vykdomos atstovavimo interesų grupėms veiklos mastą, tendencijas ir dalyvius. Nors tikslas užtikrinti veiklos, kuria trečiosios valstybės siekia daryti įtaką viešųjų sprendimų priėmimui Sąjungoje, skaidrumą yra svarbus veiksnys

įtrauktoms į reguliuojamos rinkos sąrašus (įskaitant į biržos sąrašus įtrauktas MVI), išskyrus labai mažas įmones.

²⁹ Žr. 2022 m. vasario 16 d. Sprendimą *Vengrija / Europos Parlamentas ir Taryba*, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, kuriame Teismas nustatė, kad Europos Sąjunga turi turėti galimybę ginti savo vertybes neviršydama Sutartyse nustatytą įgaliojimą.

pasirenkant šiame pasiūlyme numatytas derinimo priemones, pagrindinis pasiūlymo tikslas yra pagerinti vidaus rinkos veikimo sąlygas.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, būtinas visiškas suderinimas Sąjungos lygmeniu, o SESV 114 straipsnis yra tinkamas šios iniciatyvos teisinis pagrindas³⁰.

- **Subsidiarumo principas**

Vadovaujantis subsidiarumo principu (SESV 5 straipsnio 3 dalis), veiksmų ES lygmeniu reikėtų imtis tik tuomet, kai numatytų tikslų valstybės narės vienos negali deramai pasiekti ir todėl dėl jų masto ar poveikio jų geriau siekti ES lygmeniu.

Kadangi valstybių narių taisyklės, kuriomis reglamentuojamas atstovavimas interesų grupėms trečiųjų valstybių vardu, skiriasi savo taikymo sritimi, turiniu ir poveikiu, atsiranda nevienoda nacionalinių taisyklių sistema, kuri gali dar labiau išsiplėsti, ypač kalbant apie atstovavimo interesų grupėms veiklą, vykdomą trečiųjų valstybių vardu. Tai kenkia vidaus rinkai, nes sukuriama nevienodos sąlygos ir nereikalingos išlaidos subjektams, kurie siekia vykdyti tarpvalstybinę atstovavimo interesų grupėms veiklą trečiųjų valstybių vardu. Tai skatina reglamentavimo arbitražą siekiant išvengti skaidrumo priemonių, o tai savo ruožtu daro poveikį piliečių pasitikėjimui reglamentavimo veiksmingumu.

Šias problemas galima išspręsti tik intervenciniais veiksmais Sąjungos lygmeniu, nes dėl nacionalinio lygmens reglamentavimo jau atsiranda kliūčių tarpvalstybinei atstovavimo interesų grupėms veiklai vidaus rinkoje. Priešingai, bet kokių veiksmų, kurių būtų imtasi pagal nacionalinę teisę, poveikis apsiribotų viena valstybe nare ir kiltų pavojus, kad jie būtų apeinami arba būtų sunku prižiūrėti subjektus, vykdančius atstovavimo interesų grupėms veiklą trečiųjų valstybių vardu iš kitų valstybių narių. Be to, kai kurios valstybės narės šiuo metu svarsto teisėkūros iniciatyvas užsienio šalių įtakos srityje, kurios gali neatitikti šios iniciatyvos proporcingo ir tikslingo požiūrio ir pagal kurias gali būti nenumatyta išsami apsaugos priemonių sistema. Tik veiksmai Sąjungos lygmeniu gali padėti spręsti šią problemą nuosekliai visoje vidaus rinkoje. Siekiant užtikrinti, kad tokios priemonės būtų nuosekliai nustatytos visose valstybėse narėse, atsižvelgiant į visas pagrindines teises ir visų pirma taikant išsamias apsaugos priemones, įskaitant teisę kreiptis į teismą, būtina Sąjungos lygmeniu nustatyti bendrus ir proporcingus atstovavimo interesų grupėms, vykdomo trečiųjų valstybių vardu, skaidrumo standartus.

Galiausiai trečiųjų valstybių vardu vykdoma atstovavimo interesų grupėms veikla yra tarpvalstybinis klausimas, turintis tarpvalstybinį poveikį, ir jį reikia spręsti Sąjungos lygmeniu. Įtaka politiniams sprendimams ir politiniams procesams vienoje valstybėje narėje gali turėti poveikį už tos valstybės narės ribų, kitoje valstybėje narėje arba Europos lygmeniu. Nesant Sąjungos lygmens veiksmų, kai kurios valstybės narės gali būti informuotos mažiau nei kitos apie trečiųjų valstybių vardu vykdomą atstovavimo interesų grupėms veiklą. Nepanašu, kad valstybės narės suvienodintų standartus, kaip rinkti palyginamus duomenis apie trečiųjų valstybių vardu vykdomą atstovavimo interesų grupėms veiklą, arba sukurtų sisteminių Sąjungos masto bendradarbiavimo mechanizmą, kad galėtų keistis informacija tarpusavyje ir su Komisija.

- **Proporcingumo principas**

Kalbant apie proporcingumą, siūlomų veiksmų turiniu ir forma neviršijama to, kas būtina, siekiant užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą.

³⁰ Taip pat žr. 2002 m. gruodžio 10 d. Sprendimo *British American Tobacco (Investments) ir Imperial Tobacco*, C-491/01, ECLI:EU:C:2002:741, 75 punktą.

Pasiūlymas grindžiamas galiojančiais Sąjungos teisės aktais ir yra proporcingas bei būtinas jo tikslams pasiekti. Numatomos priemonės neviršija to, kas būtina dabartiniam ir numatomam atitinkamos reglamentavimo sistemos susiskaidymui pašalinti.

Pasiūlyme pateikiami skaidrumo reikalavimai, skirti tik subjektams, kurie trečiųjų valstybių vardu teikia atstovavimo interesų grupėms paslaugas. Skaidrumo įpareigojimų proporcingumas buvo kruopščiai apsvarstytas ir atsispindi nustatytuose ribotuose reikalavimuose (aiškiai riboti informacijai keliami reikalavimai, riboti įpareigojimai, susiję su įrašų saugojimu, ir pan.). Pasiūlymu nesiekama apriboti atstovavimo interesų grupėms paslaugų teikimo, o veikia siekiama pagerinti vidaus rinkos veikimą ir palengvinti jų veikimą tarpvalstybiniu mastu, užtikrinant didesnę jų skaidrumą ir nuoseklumą visoje Sąjungoje.

Į pasiūlymą įtrauktos būtinos apsaugos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti proporcingą perkėlimą į nacionalinę teisę ir vykdymo užtikrinimą bei išvengti stigmatizavimo rizikos. Pasiūlymu nesiekama užkirsti kelio trečiosioms valstybių propaguoti savo nuomonę, tačiau siekiama užtikrinti, kad tai būtų daroma skaidriai ir atskaitingai. Juo nenustatomi reikalavimai subjektams vien dėl to, kad jie gauna finansavimą iš užsienio, tačiau daugiausia dėmesio skiriama didesniai skaidrumui užtikrinti, kai subjektai trečiųjų valstybių vardu vykdo atstovavimo interesų grupėms veiklą, kuria siekiama daryti įtaką politikos ar teisės aktų kūrimui, rengimui ar įgyvendinimui arba viešųjų sprendimų priėmimo procesams Sąjungoje. Dėl šios priežasties įnašai į pagrindinį organizacijos finansavimą arba panaši finansinė parama, pavyzdžiui, teikiama pagal trečiosios valstybės paramos teikėjų dotacijų schemą ne pelno organizacijai, neturėtų būti laikomi atlygiu už atstovavimo interesų grupėms paslaugą, jei jie nesusiję su atstovavimo interesų grupėms veikla, t. y. jei subjektas tokį finansavimą gautų nepriklausomai nuo to, ar vykdo konkrečią atstovavimo interesų grupėms veiklą tokį finansavimą teikiančios trečiosios valstybės vardu.

Be to, į pasiūlymą įtrauktas konkretus reikalavimas, kad valstybių narių nacionaliniuose registruose informacija būtų pateikiama neutraliu ir faktiniu būdu ir taip, kad dėl to registruoti subjektai nebūtų stigmatizuojami. Visų pirma informacija neturėtų būti pateikiama kartu su teiginiais ar nuostatomis, kurie galėtų sukelti nepasitikėjimą registruotais subjektais arba kurie galėtų atgrasyti valstybių narių ar trečiųjų valstybių fizinius ar juridinius asmenis nuo bendradarbiavimo su jais ar finansinės paramos jiems teikimo.

Priežiūros institucijų įgaliojimai prašyti informacijos iš subjektų, kuriems taikoma iniciatyva, yra kruopščiai apibrėžti siekiant užtikrinti, kad atitinkamiems subjektams nebūtų teikiami nereikalingi ar pertekliniai prašymai. Šie reikalavimai yra dvejopi: priežiūros institucijos gali reikalauti tik tam tikros informacijos, papildančios nacionaliniame registre esančią informaciją, ir tik tam tikromis aplinkybėmis.

Siekiant užtikrinti sankcijų proporcingumą, pasiūlyme numatyta, kad už siūlomų įpareigojimų pažeidimus priežiūros institucijos gali taikyti tik sankcijas, kurios apsiribotų administracinėmis baudomis ir neviršytų tam tikros viršutinės ribos, atsižvelgiant į subjekto ekonominį pajėgumą. Baudžiamosios sankcijos yra aiškiai nenumatomos. Valstybės narės yra atsakingos už tai, kad būtų draudžiama dalyvauti veikloje, kuria apeinamos šios direktyvos nuostatos.

- **Priemonės pasirinkimas**

SESV 114 straipsniu teisės aktų leidėjui suteikiami įgaliojimai priimti reglamentus ir direktyvas.

Tikslinga priimti direktyvą, kuria būtų visiškai suderinti skaidrumo reikalavimai, taikomi subjektams, kurie trečiųjų valstybių vardu atstovauja interesų grupėms, siekdami daryti įtaką

politikos ar teisės aktų kūrimui, rengimui ar įgyvendinimui arba viešųjų sprendimų priėmimo procesams vidaus rinkoje.

Nustatant visišką skaidrumo ir atskaitomybės reikalavimų suderinimą, šia iniciatyva taip pat užkertamas kelias pertekliniam reglamentavimui. Pagal suderintų taisyklių sistemą valstybėms narėms visų pirma būtų draudžiama nustatyti griežtesnius skaidrumo reikalavimus. Valstybėms narėms būtų palikta tam tikra diskrecija, neviršijanti visiškai suderintų priemonių taikymo srities ir aiškiai apibrėžta teisinėje iniciatyvoje. Pavyzdžiui, valstybės narės savo teritorijoje galėtų nevaržomai numatyti vieną ar kelis nacionalinius registrus ir priežiūros institucijas (pvz., kelias institucijas, atsakingas už skirtingas teritorijos dalis).

Iniciatyva nedaromas poveikis valstybių narių kompetencijai nustatyti taisykles, visiškai atitinkančias Sąjungos teisę, dėl aspektų, kuriems netaikomos suderintos taisyklės, pavyzdžiui, nustatyti taisykles, taikomas jų valstybės pareigūnams, palaikantiems ryšius su subjektais, trečiųjų valstybių vardu vykdančiais atstovavimo interesų grupėms veiklą.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

• Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

Šis pasiūlymas parengtas po plataus masto konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais, kurių metu Komisija taikė konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais bendruosius principus ir standartus. Konsultacijų strategijoje buvo nustatytos pagrindiniai susiję suinteresuotieji subjektai. Nuo 2022 m. spalio mėn. iki 2023 m. gegužės mėn. Komisija surengė pirmąjį išsamių konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais ciklą. 2023 m. rugpjūčio–rugsėjo mėn. Komisija vykdė papildomas konsultacijas su valstybių narių institucijomis, komerciniais subjektais ir PVO, įskaitant konsultacijas dėl potencialių politikos galimybių.

Siekdama geriau parengti šį pasiūlymą, Komisija užsakė atlikti specialų išorės tyrimą³¹. Atlikdamas šį pagalbinį tyrimą rangovas surengė keletą individualių konsultacijų su pagrindiniais suinteresuotaisiais subjektais.

2023 m. vasario 16 d. paskelbtos viešos konsultacijos, kurios vyko iki 2023 m. balandžio 14 d., ir buvo prašoma pateikti atsiliepimus apie dokumentą „Kvietimas teikti informaciją“³². Suinteresuotųjų subjektų atsiliepimai ir indėlis visų pirma suteikė informacijos, reikalingos problemos apibrėžimui ir politikos galimybėms parengti. Viešos konsultacijos buvo reklamuojamos vykdančios socialinių tinklų kampaniją ir Komisijos svetainėje.

Komisija atliko dvi greitąsias „Eurobarometro“ apklausas atitinkamai dėl demokratijos bei pilietiškumo ir demokratijos. Iš pirmosios apklausos matyti, kad daugiau nei 1 iš 5 europiečių mano, jog viena iš didžiausių grėsmių demokratijai yra propaganda ir melaginga ar klaidinanti informacija iš nedemokratinų užsienio šalių šaltinių bei slaptas užsienio šalių kišimasis į jų šalies politiką ir ekonomiką, be kita ko, finansuojant vidaus subjektus³³. Iš antrosios apklausos matyti, kad maždaug 8 iš 10 europiečių pritaria, jog užsienio šalių kišimasis į Europos demokratines sistemas yra didelė problema, kurią reikėtų spręsti³⁴.

³¹ Tyrimas bus paskelbtas adresu https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/eu-citizenship/democracy-and-electoral-rights/studies_en

³² https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13744-Transparency-of-covert-interference-by-third-countries_Lt

³³ Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 522 dėl demokratijos.

³⁴ [Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 528](#) dėl pilietiškumo ir demokratijos.

Be to, buvo parengtas poveikio vertinimas, kuriame pateikti svarstomos temos pagrindimas, analizė ir turimi įrodymai³⁵. Poveikio vertinime išsamiai pristatoma ir analizuojama konsultacijų strategija ir jos rezultatai.

Komisija surengė keletą tikslinių grupių susitikimų su pagrindiniais suinteresuotaisiais subjektais, kad surinktų papildomų įrodymų ir duomenų apie konkrečias iniciatyva sprendžiamas problemas, taip pat apie politikos principus ir jų poveikį. Šiuose tikslinių grupių susitikimuose dalyvavo suinteresuotieji subjektai, užsiimančys viešaisiais ryšiais ir lobistine veikla, pavyzdžiui, atitinkamiems verslo bendruomenės sektoriams atstovaujanti organizacijos, lobistinės veiklos, konsultacinės ir viešųjų ryšių įmonės, PVO ir teisininkai, teikiantys atstovavimo interesų grupėms paslaugas. Tikslinėse grupėse taip pat dalyvavo atitinkamų sričių dalyko ekspertai, pavyzdžiui, akademinės bendruomenės, atitinkamų nacionalinių valdžios institucijų, įskaitant vietos lygmens, taip pat tarptautinių organizacijų ir standartus nustatančių įstaigų atstovai. Papildomi susitikimai, įskaitant aukšto lygio, surengti su PVO ir valstybių narių atstovais.

Komisija taip pat išnagrinėjo pozicijas ir analitinius dokumentus bei tyrimus, gautus rengiant pasiūlymą. Galiausiai ji taip pat surengė dvišales konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais jų pačių iniciatyva.

Apskritai tikslinių grupių dalyviai išreiškė pritarimą iniciatyvai, kuria būtų nustatytos bendros trečiųjų valstybių vardu vykdomos atstovavimo interesų grupėms veiklos skaidrumo taisyklės. Jie pabrėžė problemas, kylančias dėl to, kad valstybėse narėse tenka laikytis skirtingų sistemų ir taisyklių, ir pasisakė už suderintas taisykles Sąjungos lygmeniu.

Be to, viešos konsultacijos parodė, kad suinteresuotieji subjektai iš esmės sutaria, jog reikia imtis Sąjungos veiksmų, kad būtų padidintas lobistinės veiklos, viešųjų ryšių veiklos ir bet kurios kitos veiklos, kuria, kai ji vykdoma trečiųjų valstybių vardu, daromas didelis poveikis demokratijai, skaidrumas.

Visų pirma, didžioji dauguma viešų konsultacijų respondentų teigė, kad lobistinė ir viešųjų ryšių veikla trečiųjų valstybių vardu sukeltų didelę riziką, kad trečiosios valstybės slapta kištųsi į Sąjungos demokratinę erdvę ir viešus debatus bei sudarytų sąlygas korupcijai.

Sąjungos piliečiai yra susirūpinę dėl užsienio valstybių kišimosi poveikio Sąjungos demokratijai. Didžioji dauguma jų pageidavo daugiau skaidrumo atstovavimo interesų grupėms veiklos srityje ir koordinuoto atsako Sąjungos lygmeniu.

Komisija gavo 29 atsakymus į 2023 m. rugpjūčio ir rugsėjo mėn. vykusią papildomų konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais klausimus: atsakymus pateikė 11 PVO, 15 valstybių narių ir trys atstovavimo interesų grupėms sektoriui atstovaujanti organizacijos.

Atsakydamos į klausimą, valstybės narės iš esmės sutiko, kad visuomenė iš esmės suinteresuota būti informuota apie trečiųjų valstybių vardu vykdomą atstovavimo interesų grupėms veiklą. Penkios valstybės narės konkrečiai išreiškė nuomonę, kad būtina nustatyti suderintas priemones, didinančias atstovavimo interesų grupėms veiklos, kuria siekiama daryti įtaką sprendimų priėmimo procesams, skaidrumą. Dvi valstybės narės pabrėžė, kad pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto turėtų būti parengtas tinkamai atsižvelgiant į pagrindines teises. Septynios valstybės narės nurodė, kad, taikant apsaugos priemones, priežiūros institucijoms turėtų būti leista prašyti konkrečios informacijos iš registruotų subjektų.

³⁵ Žr. pridedamą poveikio vertinimą.

Atsakydamos į klausimą, devynios PVO išreiškė nuomonę, kad teisėkūros priemonės turėtų apimti visų rūšių atstovavimo interesų grupėms veiklą ir neapsiriboti tik trečiųjų valstybių vardu vykdoma veikla. Trys PVO išreiškė poreikį aiškiai apibrėžti atstovavimo interesų grupėms sąvoką. Aštuonios PVO akcentavo stigmatizavimo vengimo klausimą aiškindamos, kad registracija turėtų lemti ne atstovavimo interesų grupėms stigmatizavimą, o normalizavimą, nes atstovavimo interesų grupėms teisėtumas priklauso ne nuo to, kieno interesams atstovaujama, o nuo etikos standartų, kurie taikomi vykdant atstovavimo interesų grupėms veiklą. Trys PVO konkrečiai nurodė, kad reikia užtikrinti apsaugos priemones, kurių reikalaujama pagal teisę į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą. Keturiuos PVO paragino netaikyti reikalavimo registruotis mažesniems subjektams.

Visi į klausimą atsakę pramonės atstovai pritaria tam, kad registracijos ir skaidrumo reikalavimai būtų suderinti Sąjungos lygmeniu. Du pramonės atstovai rekomendavo Komisijai atsižvelgti į visų formų atstovavimo interesų grupėms veiklą, o ne suderinti tik tą, kuri vykdoma trečiųjų valstybių vardu. Visi pramonės atstovai sutiko, kad jokiame konkrečiame subjektui neturėtų būti taikomos skaidrumo reikalavimų taikymo srities išimties, kad būtų išvengta apėjimo rizikos.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Rengdama šį pasiūlymą Komisija rėmėsi įvairia patirtimi.

Įrodymų bazė parengta remiantis vidaus ir išorės tyrimais, išsamiomis konsultacijomis, dvišaliais susitikimais su suinteresuotaisiais subjektais ir išorės tyrimu.

Atitinkamas darbas Europos Parlamente (įskaitant Specialųjį komitetą dėl užsienio šalių kišimosi į visus demokratinius procesus Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją³⁶) ir Taryboje³⁷ buvo papildomas indėlis į Komisijos analitinį procesą.

Be viešų konsultacijų, Komisija visų pirma surengė keletą tikslinių grupių susitikimų su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, kurių klausimai buvo specialiai pritaikyti kiekvienai kategorijai.

Taip pat buvo atsižvelgta į tarptautinių standartus nustatančių įstaigų, įskaitant Europos Tarybą ar Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizaciją (EBPO), rekomendacijas³⁸. Jose visų pirma rekomenduota teisiškai reglamentuoti lobistinę veiklą, susijusią su viešųjų sprendimų priėmimu, taip pat lobistinės veiklos ir finansavimo iš užsienio skaidrumą ir sąžiningumą, kartu primenant pagarbos pagrindinems teisėms svarbą.

Atliekant iniciatyvą pagrindžiantį tyrimą pateikta literatūros apžvalga, kuri patvirtina, kad užsienio šalių kišimasis į demokratinius procesus yra plačiai paplitęs ir ilgainiui didėja.

³⁶ 2022 m. kovo 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl užsienio šalių kišimosi į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją (2020/2268(INI)).

³⁷ Žr., pavyzdžiui, 2019 m. gruodžio 10 d. Tarybos išvadas dėl papildomų pastangų siekiant didinti atsparumą ir kovoti su hibridinėmis grėsmėmis (dokumentas 14972/19), 2021 m. rugsėjo 28 d. Tarybos išvadas dėl pasaulinio požiūrio į mokslinius tyrimus ir inovacijas. Europos tarptautinio bendradarbiavimo kintančiame pasaulyje strategija (dokumentas 12301/21), 2022 m. liepos 18 d. Tarybos išvadas dėl užsienio vykdomo manipuliavimo informacija ir kišimosi (FIMI) (dokumentas 11429/22) ir 2023 m. kovo 10 d. Tarybos išvadas dėl ES pagrindinių teisių chartijos taikymo. Pilietinės erdvės vaidmuo saugant ir propaguojant pagrindines teises ES (dokumentas 7388/23).

³⁸ Pavyzdžiui, EBPO *Principles for Transparency and Integrity in Lobbying* arba Europos Tarybos Ministrų Komiteto rekomendacija valstybėms narėms dėl priimančių viešuosius sprendimus vykdomos lobistinės veiklos teisinio reglamentavimo, CM/Rec(2017)2.

- **Poveikio vertinimas**

Vadovaudamasi geresnio reglamentavimo politika, Komisija atliko šio pasiūlymo poveikio vertinimą³⁹.

Komisija išnagrinėjo skirtingas politikos galimybes, kad būtų pasiekti bendri pasiūlymo tikslai. Buvo įvertintos trys skirtingo reglamentavimo intensyvumo politikos galimybės.

Pagal pirmąją galimybę numatyta su teisėkūra nesusijusi priemonė. Pasirinkus šią politikos galimybę, valstybėms narėms būtų rekomenduojamas priemonių, taikytinų trečiųjų valstybių vardu vykdomai atstovavimo interesų grupėms veiklai, rinkinys. Valstybės narės būtų skatinamos numatyti panašias ir proporcingas skaidrumo priemones, kuriomis būtų siekiama palengvinti atskaitomybę ir priežiūrą bei spręsti su tokia veikla susijusias demokratinių procesų problemas. Būtų vykdoma tinkama rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną. Ataskaitoje būtų įvertintas rekomendacijos poveikis ir apsvarstytos kitos priemonės, įskaitant galimus būsimus teisės aktus. Šios galimybės buvo atsisakyta, nes intervencinis veiksmas, grindžiamas tik su teisėkūra nesusijusiomis priemonėmis, nebūtų padėjęs išvengti tolesnių kliūčių trečiųjų valstybių vardu vykdomai atstovavimo interesų grupėms veiklai vidaus rinkoje. Be to, reikalavimas registruotis nebūtų taikomas visoje Sąjungoje, todėl ši galimybė būtų reiškusi didesnes reikalavimų laikymosi išlaidas. Pasirinkus šią politikos galimybę, nacionaliniu lygmeniu taip pat būtų palikta labai didelė diskrecija įgyvendinti skaidrumo reikalavimus ir visų pirma nebūtų užtikrintas pagal pasirinktą galimybę numatytų apsaugos priemonių įgyvendinimas.

Antroji galimybė, kuri buvo svarstyta ir kuri galiausiai buvo pasirinkta, yra tikslinė teisėkūros priemonė, skirta trečiųjų valstybių vardu vykdomos atstovavimo interesų grupėms veiklos skaidrumui užtikrinti. Pagal šį scenarijų teisėkūros priemonėje būtų apibrėžti skaidrumo ir atskaitomybės reikalavimai, taikomi trečiųjų valstybių vardu atstovavimo interesų grupėms veiklą vykdančioms subjektams. Pagal jį būtų reikalaujama, kad ekonominės veiklos vykdytojai saugotų ribotus įrašus ir suderintu būdu teiktų ribotą informaciją valstybių narių nustatytiems nacionaliniams registrams apie save, vykdomą veiklą ir trečiųjų valstybių subjektus, kurių vardu jie veikia. Į šią galimybę įtrauktos apsaugos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti proporcingą perkėlimą į nacionalinę teisę ir vykdymo užtikrinimą bei išvengti stigmatizavimo rizikos.

Trečioji svarstyta galimybė būtų buvusi plataus masto teisėkūros priemonė, įskaitant griežtesnius duomenų teikimo reikalavimus ir sukurtą išankstinio leidimo arba licencijavimo sistemą, pagal kurią valstybės narės galėtų atsisakyti išduoti licenciją dėl visuomenės saugumo sumetimų. Tokia sistema būtų nustatyta prievolė subjektams, kurie vidaus rinkoje trečiųjų valstybių vardu atstovauja interesų grupėms, gauti licenciją, kad trečiosioms valstybėms galėtų teikti tokias paslaugas. Manyta, kad dėl to galėtų kilti proporcingumo problemų ir tai galėtų turėti neigiamą poveikį verslui, ypač paveiktiems smulkesniems ekonominės veiklos vykdytojams ir nekomercinėms organizacijoms. Ši galimybė galėjo turėti neproporcingą poveikį pagrindinėms teisėms, ypač asociacijų laisvei ir saviraiškos laisvei. Be to, išankstinis leidimas ar licencijavimas būtų galėjęs pakenkti Sąjungos geopolitiniams interesams: būtų kilusi rizika, kad valstybės, šiuo metu vykdančios įtakos darymo veiklą Sąjungoje, imsis atsakomųjų priemonių, jei bus atsisakyta leisti joms vykdyti veiklą. Analogiškai, kadangi ši galimybė galėjo apimti neproporcingus teisės į asociacijų laisvę apribojimus, taip pat galėjo būti padarytas neigiamas poveikis Sąjungos reputacijai.

³⁹ SWD(2023) 663 *final*.

Pasirinkta politikos galimybe tinkamai sprendžiami valstybių narių reglamentavimo spragų ir skirtumų klausimai, kartu užtikrinant, kad būtų visiškai laikomasi proporcingumo ir subsidiarumo principų. Be to, paaiškėjo, kad šis požiūris yra naudingiausias poveikio požiūriu.

Pirma, tikimasi, kad ekonominis poveikis bus labai nedidelis, nes reikalavimų laikymosi išlaidos dėl taikomų įrašų saugojimo ir registracijos reikalavimų (kuo labiau suderintų su esamais verslo procesais) bus mažos, atitinkamų subjektų vidaus rinkoje skaičius bus nedidelis (vertinama, kad pagal skirtingus scenarijus jų bus nuo 712 iki 1 068), taip pat nacionalinių administravimo subjektų vykdymo užtikrinimo išlaidos bus nedidelės. Viešieji registrai, kuriuos turi sukurti valstybės narės, būtų grindžiami viešai prieinamomis IT priemonėmis pagal komunikatą „2030 m. skaitmeninės politikos kelrodis“ ir poreikiu Sąjungos teisės aktuose skatinti politikos formavimą laikantis pirmenybės skaitmenizacijai principų. Tikimasi, kad patirtas išlaidas kompensuos vidaus rinkos susiskaidymo mažinimas ir jo išvengimas.

Antra, atsižvelgiant į specialų reikalavimų pobūdį ir į pasiūlymą įtrauktas svarbias apsaugos priemonės, tikimasi, kad šio pasiūlymo socialinis poveikis bus teigiamas, nes iniciatyva padidins atitinkamų rinkos dalyvių skaidrumą ir atskaitomybę bei pagerins žinias apie trečiųjų valstybių vardu vykdomos atstovavimo interesų grupės veiklos mastą, tendencijas ir dalyvius. Taip pat tikimasi, kad ši iniciatyva sustiprins visuomenės pasitikėjimą sprendimų priėmimu ir reglamentuojamų paslaugų pobūdžiu, taip prisidedant prie 16-ojo darnaus vystymosi tikslo „Skatinti taikią ir įtraukią visuomenę siekiant darnaus vystymosi, užtikrinti visuotinę teisę kreiptis į teismą ir kurti veiksmingas, atskaitingas, įtraukias institucijas visais lygmenimis“.

Nuo pat pradžių buvo atmesti konkretūs intervencijos taikymo srities variantai. Dėl sunkumų, kylančių nustatant ir susitarant dėl atitinkamų diferencijavimo kriterijų ir dėl padidėjusios atstovavimo interesų grupės veiklą tam tikrų trečiųjų valstybių vardu vykdančių subjektų stigmatizavimo rizikos buvo atsisakyta įtraukti tik atstovavimo interesų grupės veiklą, vykdomą tam tikrų trečiųjų valstybių vardu. Buvo atsisakyta įtraukti atstovavimo interesų grupės veiklą, kuria siekiama daryti įtaką sprendimų priėmimui Sąjungoje ir kuri vykdoma bet kurio subjekto vardu, nes tai nebūtų pakankamai tikslinga atsižvelgiant į siekiamą iniciatyvos tikslą (slaptos trečiųjų valstybių administracijų įtakos skaidrumas) ir būtų neproporcinga.

Galiausiai tikimasi, kad iniciatyva neturės poveikio aplinkai, todėl bus laikomasi reikšmingos žalos nedarymo principo, ir ji atitinka Europos klimato teisės akte nustatytą poveikio klimatui neutralumo tikslą, jo tarpinius tikslus ir prisitaikymo prie klimato kaitos tikslus.

2023 m. lapkričio 17 d. Reglamentavimo patikros valdyba poveikio vertinimo projektą įvertino palankiai su keliomis išlygomis⁴⁰. Jos pastabose daugiausia dėmesio buvo skirta iniciatyvą pagrindžiančiam paaiškinimui, taip pat politikos galimybių ir jų poveikio pristatymui (akcentuojant siūlomą valdymo struktūrą ir Komisijos vaidmenį joje). Prie šio pasiūlymo pridedamame poveikio vertinime paaiškinta, kaip buvo įgyvendintos pastabos.

- **Pagrindinės teisės**

Priemonės parengtos visapusiškai gerbiant pagrindines teises ir laisves, įskaitant saviraiškos ir informacijos laisvę, balsavimo teisę, teisę į gerą administravimą ir laisvę užsiimti verslu.

⁴⁰ SEC(2023) 637.

Pagrindinės teisės ir laisvės gali būti ribojamos tik tuo atveju, jei tai pateisinama siekiant teisėto viešojo intereso, su sąlyga, kad ribojimas yra proporcingas siekiamam tikslui. Skaidrumo, sąžiningumo, nešališkumo ir demokratinės atskaitomybės užtikrinimas priimant viešuosius sprendimus ir vykdamt viešąjį administravimą, taip pat neteisėto slapto kišimosi į tokių sprendimų priėmimą ir administravimą prevencija yra viršesni viešojo intereso motyvai.

Pasiūlymu nustatomi nedideli toliau išvardytų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (toliau – Chartija) įtvirtintų pagrindinių teisių apribojimai: teisės į privatą gyvenimą (7 straipsnis), teisės į asmens duomenų apsaugą (8 straipsnis), asociacijų laisvės (12 straipsnis), menų ir mokslo laisvės (13 straipsnis), saviraiškos ir informacijos laisvės (11 straipsnis) ir laisvės užsiimti verslu (16 straipsnis).

Nors šios teisės nėra absoliučios ir gali būti nustatyti ribojimai, bet koks apribojimas turi atitikti Chartijos 52 straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus, įskaitant reikalavimą apsiriboti tuo, kas būtina, ir laikytis proporcingumo principo.

Teisė į privatą gyvenimą ir teisė į asmens duomenų apsaugą

Pasiūlymu iš dalies ribojama **teisė į privatą gyvenimą** (garantuojama Chartijos 7 straipsniu ir Europos žmogaus teisių konvencijos (toliau – EŽTK) 8 straipsniu) ir **teisė į asmens duomenų apsaugą** (Chartijos 8 straipsnis), nes jame nustatytas reikalavimas, kad subjektai saugotų ir nacionalinėms valdžios institucijoms teiktų tam tikrą informaciją, ir numatyta, kad kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos turėtų keistis tokia informacija, taip pat numatyta galimybė visuomenei susipažinti su dalimi šios informacijos.

Kaip pažymėjo Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, nuostatos, įpareigojančios arba leidžiančios perduoti valdžios institucijai fizinių asmenų asmens duomenis, pavyzdžiui, vardą ir pavardę, gyvenamąją vietą ar finansinius išteklius, turi būti laikomas kišimusi į jų privatą gyvenimą, taigi Chartijos 7 straipsniu garantuojamos teisės apribojimu, nedarant poveikio galimam tokių nuostatų pateisinimui. Tas pats pasakytina ir apie nuostatas, kuriomis numatomas tokių duomenų platinimas visuomenei⁴¹. Be to, Teisingumo Teismas nusprendė, kad asmens duomenų pateikimas visuomenei tokiu būdu, kai tokie duomenys yra prieinami potencialiai neribotam asmenų skaičiui, yra sunkus Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintų pagrindinių teisių pažeidimas⁴². Kartu, kaip pakartojo Teisingumo Teismas, Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintos pagrindinės teisės nėra absoliučios teisės ir turi būti vertinamos atsižvelgiant į jų funkciją visuomenėje. Šios teisės gali būti ribojamos, jei toks ribojimas numatytas įstatymu, jei jis nepažeidžia šių teisių esmės ir jei jis yra tikrai būtinas ir proporcingas Europos Sąjungos pripažintam bendrojo intereso tikslui. Šiuo atžvilgiu Chartijos 8 straipsnio 2 dalyje reikalaujama, kad asmens duomenys būtų tvarkomi konkrečiais tikslais ir remiantis sutikimu arba kitu įstatyme nustatytu teisėtu interesu⁴³.

Numatant galimybę piliečiams gauti informaciją apie vidaus rinkoje veikiančius subjektus, vykdančius atstovavimo interesų grupėms veiklą trečiųjų valstybių vardu, taip pat apie trečiųjų valstybių subjektus, kuriems jie atstovauja, pasiūlymu siekiama užtikrinti, kad piliečiai, valstybės pareigūnai ir suinteresuotieji subjektai, pavyzdžiui, žurnalistai ir PVO,

⁴¹ Šiuo klausimu žr. 2003 m. gegužės 20 d. Sprendimo *Österreichischer Rundfunk ir kiti*, C-465/00, C-138/01 ir C-139/01, EU:C:2003:294, 73–75 ir 87–89 punktus; 2010 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *Volker und Markus Schecke ir Eifert*, C-92/09 ir C-93/09, EU:C:2010:662, 56–58 ir 64 punktus, ir 2018 m. spalio 2 d. Sprendimo *Ministerio Fiscal*, C-207/16, EU:C:2018:788, 48 ir 51 punktus.

⁴² 2022 m. lapkričio 22 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Luxembourg Business Registers*, sujungtos bylos C-37/20 ir C-601/20, EU:C:2022:912, 42–44 punktai.

⁴³ 2022 m. lapkričio 22 d. Sprendimas *Luxembourg Business Registers*, sujungtos bylos C-37/20 ir C-601/20, EU:C:2022:912, 45–63 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija.

galėtų vykdyti demokratinę viešojo administravimo ir viešųjų sprendimų priėmimo kontrolę siekiant užtikrinti, kad tai būtų daroma sąžiningai, nešališkai ir skaidriai, visų pirma suteikiant galimybę gauti informaciją apie subjektus, turinčius galimybę bendrauti su sprendimus priimančiais asmenimis, pavyzdžiui, pareigūnais ir išrinktais atstovais. Sprendimus priimančias asmenys taip pat yra ypač suinteresuoti gauti informaciją apie subjektus, kurie siekia jiems daryti įtaką. Piliečiai, kaip rinkėjai, taip pat yra svarbūs sprendimų priėmėjai ir patys gali būti tam tikrų atstovavimo interesų grupėms paslaugų objektas.

Pasiūlymu siekiama didinti Sąjungos ir valstybių narių demokratinį institucijų vientisumą ir visuomenės pasitikėjimą jomis, užtikrinant trečiųjų valstybių vardu vykdomos atstovavimo interesų grupėms veiklos skaidrumą ir gerinant turimą informaciją bei visuomenės informuotumą apie trečiųjų valstybių vardu vykdomos atstovavimo interesų grupėms veiklos mastą, tendencijas ir dalyvius⁴⁴. Teisingumo Teismas yra pripažinęs, kad skaidrumo didinimo tikslas yra viršesnis viešojo intereso motyvas⁴⁵. Todėl tikslas, kurio siekiama šiuo pasiūlymu, yra bendrojo intereso tikslas, kuriuo galima pateisinti Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintų pagrindinių teisių pažeidimą.

Galimybė visuomenei susipažinti su informacija apie trečiųjų valstybių vardu vykdomą atstovavimą interesų grupėms yra tinkama, kad padėtų pasiekti bendrojo intereso tikslą, nes viešas šios galimybės pobūdis ir dėl to padidėjęs skaidrumas padeda kurti demokratinės kontrolės ir atskaitomybės aplinką.

Pasiūlymu taip pat užtikrinama, kad Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintų pagrindinių teisių pažeidimas, atsirandantis dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie trečiųjų valstybių vardu vykdomą atstovavimą interesų grupėms, būtų proporcingas ir neviršytų to, kas tikrai būtina. Pirma, visuomenei teikiamų duomenų rinkinys yra ribotas, aiškiai ir išsamiai apibrėžtas ir visiškai suderintas visoje Sąjungoje. Be to, viešai skelbiami tik būtinausi asmens duomenys, kurių reikia, kad piliečiai būtų informuoti apie atstovavimo interesų grupėms veiklą vykdančią subjektą ir trečiųjų valstybių vardu vykdomą veiklą. Siekiant apsisaugoti nuo piktnaudžiavimo pateikiama informacija rizikos, informacija, svarbi tik suinteresuotiems sprendimų priėmėjams ir kompetentingoms nacionalinėms institucijoms, prižiūrinčioms ir stebinčioms, kaip laikomasi pasiūlymo, nebūtų skelbiama viešai.

Antra, kaip papildoma apsaugos priemonė siekiant išvengti neproporcingai nepalankių sąlygų atskirais atvejais, gali būti nukrypstama nuo principo, pagal kurį visuomenė turėtų turėti galimybę susipažinti su informacija apie trečiųjų valstybių vardu vykdomą atstovavimo interesų grupėms veiklą. Pasiūlyme numatyta, kad registruoti subjektai gali prašyti, kad visa pateikta informacija arba jos dalis nebūtų skelbiama viešai, jei yra viršesnių interesų, pateisinančių informacijos neskelbimą.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, darytina išvada, kad pasiūlyme numatyti teisės į privatų gyvenimą ir teisės į asmens duomenų apsaugą apribojimai nepažeidžia šių teisių esmės, iš tiesų atitinka Sąjungos pripažintą bendrąjį interesą, yra proporcingi ir neviršija to, kas būtina.

Asociacijų laisvė

⁴⁴ Kaip nurodė Venecijos komisija, „lobistinė veikla yra <...> tarp politinių partijų veiklos ir įprastos NVO veiklos. <...> Visuomenė neabejotinai suinteresuota žinoti lobistinės veiklos dalyvius, kurie turi prieigą prie vyriausybės sprendimų priėmimo proceso, kad galėtų daryti įtaką, įskaitant jų vietos ar užsienio finansinius šaltinius“. *Venice Commission Report on Funding of Associations CDL-AD(2019)002*, 105 punktas.

⁴⁵ Pagal analogiją žr. 2020 m. birželio 18 d. Sprendimo *Komisija / Vengrija (Asociacijų skaidrumas)*, C-78/18, EU:C:2020:476, 79 punktą.

Pagrindinė teisė į **asociacijų laisvę** garantuojama pagal Chartijos 12 straipsnį ir EŽTK 11 straipsnį visoms asociacijoms, įskaitant PVO, interesų grupes, profesines sąjungas ir politines partijas. Teisė į asociacijų laisvę yra vienas esminių demokratinės ir pliuralistinės visuomenės pagrindų, nes leidžia piliečiams veikti kartu bendro intereso srityse ir taip prisidėti prie gero viešojo gyvenimo veikimo⁴⁶.

Asociacijos turi turėti galimybę vykdyti veiklą ir veikti be nepagrįsto kišimosi. Teisingumo Teismas nusprendė, kad teisės normos, kurios gerokai apsunkina asociacijų veiklą ar veikimą, nesvarbu, ar sugriežtindamos jų įregistravimo reikalavimus, ar apribodamos jų galimybę gauti finansinių išteklių, ar taikydamos joms deklaravimo ir viešumo pareigas, galinčias sukurti neigiamą įvaizdį arba grasindamos joms sankcijomis, pavyzdžiui, likvidavimu, turėtų būti laikomos asociacijų laisvės apribojimu⁴⁷.

Europos Tarybos Venecijos komisija mano, kad visiškai uždrausti užsienio finansavimą arba reikalauti išankstinio valdžios institucijų leidimo gauti ar naudoti tokias lėšas yra nepagrįsta⁴⁸.

Pasiūlymu neuždraudžiamas užsienio finansavimas ar neigiamai vertinama PVO veikla, taip pat nesukuriama licencijavimo ar išankstinio leidimo sistema, pagal kurią PVO ar kitos asociacijos turėtų Sąjungos lygmeniu kreiptis dėl licencijos trečiosios valstybės subjekto vardu vykdyti atstovavimo interesų grupės veiklą.

Pasiūlyme pateikiami tik bendri skaidrumo ir atskaitomybės standartai, susiję su trečiųjų valstybių subjektų vardu vykdoma atstovavimo interesų grupės veikla, kuria siekiama daryti įtaką sprendimų priėmimo procesams Sąjungoje.

Nors pasiūlymu nustatomi skaidrumo įpareigojimai, kurie gali būti laikomi turinčiais ribotą poveikį veiksmingam naudojimuisi teise į asociacijų laisvę, nes atitinkamos organizacijos turės laikytis registracijos ir duomenų teikimo įpareigojimų ir padengti susijusias išlaidas, pasiūlymas nedaro poveikio šios teisės esmei.

Bendrieji skaidrumo ir atskaitomybės standartai turėtų stiprinti demokratiją didinant pasitikėjimą viešųjų sprendimų priėmimo procesais ir institucijomis, užtikrinant trečiųjų valstybių vardu vykdomos atstovavimo interesų grupės veiklos skaidrumą ir gerinant turimą informaciją apie trečiųjų valstybių vardu vykdomos atstovavimo interesų grupės veiklos mastą, tendencijas ir dalyvius bei visuomenės informuotumą apie ją. Teisingumo Teismas yra pripažinęs, kad skaidrumo didinimo tikslas yra viršesnis viešojo intereso motyvas⁴⁹. Europos Tarybos Venecijos komisija yra nurodžiusi, kad „lobistinė veikla yra <...> tarp politinių partijų veiklos ir įprastos NVO veiklos. <...>. Visuomenė neabejotinai suinteresuota žinoti lobistinės veiklos dalyvius, kurie turi prieigą prie vyriausybės sprendimų priėmimo proceso, kad galėtų daryti įtaką, įskaitant jų vietas ar užsienio finansinius šaltinius“⁵⁰.

Šis pasiūlymas atitinka bendrojo intereso tikslą atsižvelgiant į atvirumo ir skaidrumo principus, kuriais pagal ES sutarties 1 straipsnio antrą pastraipą ir 10 straipsnio 3 dalį turi būti vadovaujama Sąjungos demokratiname gyvenime, ir atitinka demokratines vertybes, kuriomis Sąjunga ir jos valstybės narės vadovaujasi pagal ES sutarties 2 straipsnį.

⁴⁶ 2020 m. birželio 18 d. Sprendimas *Komisija / Vengrija (Asociacijų skaidrumas)*, C-78/18, EU:C:2020:476, 112 punktas.

⁴⁷ 2020 m. birželio 18 d. Sprendimas *Komisija / Vengrija (Asociacijų skaidrumas)*, C-78/18, EU:C:2020:476, 114 punktas.

⁴⁸ *Venice Commission Report on Funding of Associations CDL-AD(2019)002*, 147 punktas.

⁴⁹ 2020 m. birželio 18 d. Sprendimas *Komisija / Vengrija (Asociacijų skaidrumas)*, C-78/18, EU:C:2020:476, 79 punktas.

⁵⁰ *Venice Commission Report on Funding of Associations CDL-AD(2019)002*, 105 punktas.

Specialiosios apsaugos priemonės

Be to, kiek tai susiję su apribojimo proporcingumu, pasiūlyme numatyta tik tai, kas būtina šiam tikslui pasiekti, ir nustatytos **konkrečios apsaugos priemonės**. Jis netaikomas be atrankos bet kuriam subjektui, gaunančiam finansinę paramą iš užsienio. Pirma, pasiūlyme daugiausia dėmesio skiriama trečiųjų valstybių vardu vykdomai konkrečiai atstovavimo interesų grupėms veiklai ir jis netaikomas trečiosios valstybės subjekto suteiktam finansavimui (pvz., struktūrinei dotacijai, dovanai ir pan.), kuris nesusijęs su tokia atstovavimo interesų grupėms veikla⁵¹. Antra, jis apima tik atstovavimą konkrečių trečiųjų valstybių subjektų – trečiųjų valstybių vyriausybių ir subjektų, kurių veiksmai gali būti priskirti joms, – interesams. Sutelkiant dėmesį į konkrečios rūšies veiklą, vykdomą konkrečios rūšies subjektų vardu, pasiūlymas skirtas tik tokiai veiklai, kuri iš tiesų gali daryti didelę įtaką viešajam gyvenimui ir viešiesiems debatams, o skaidrumo reikalavimų nustatymas šiai veiklai gali būti pateisinamas nurodytu viršesniu viešuoju interesu.

Pasiūlymas yra kruopščiai suformuluotas siekiant išvengti PVO ar kitų pelno nesiekiančių asociacijų stigmatizavimo. Juo reglamentuojama konkreti veiklos rūšis – trečiųjų valstybių vyriausybių vardu vidaus rinkoje vykdomas atstovavimas interesų grupėms, nepriklausomai nuo tą veiklą vykdančio subjekto pobūdžio. Skaidrumo reikalavimai vienodai taikomi bet kuriai organizacijai.

Be to, pasiūlyme numatytos griežtos apsaugos priemonės, kuriomis siekiama dar labiau apriboti stigmatizavimo galimybę. Pirma, nacionaliniuose viešuosiuose registruose informacija turėtų būti pateikiama neutraliu ir faktiniu būdu ir taip, kad dėl to į nacionalinį registrą įtraukti subjektai nebūtų stigmatizuojami. Antra, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad vykdydamos savo užduotis nacionalinės institucijos užtikrintų, jog vien dėl to, kad subjektas yra registruotas, nekiltų jokių neigiamų pasekmių. Trečia, nustatant visišką šių skaidrumo reikalavimų suderinimą, pasiūlymu užkertamas kelias pertekliniam reglamentavimui ir užtikrinama, kad iš registruotų subjektų nebūtų galima reikalauti viešai prisistatyti remiantis sąlygomis, dėl kurių jie būtų stigmatizuojami⁵². Galiausiai registruoti subjektai galėtų prašyti, kad visa informacija ar jos dalis nebūtų skelbiama viešai, jei yra viršesnių interesų, pateisinančių informacijos neskelbimą.

Be to, reikalavimai yra proporcingi ir apsiriboja paprastais įrašų saugojimo ir registracijos reikalavimais. Valstybės narės turėtų perkelti šiuos reikalavimus į nacionalinę teisę ir prižiūrėti, kaip jie įgyvendinami, proporcingu būdu ir neužkraunant pernelyg didelės naštos atitinkamiems subjektams.

- Kalbant apie įrašų saugojimą, būtų reikalaujama, kad atitinkami subjektai tam tikrą laikotarpį saugotų informaciją apie trečiosios valstybės subjekto, kurio vardu vykdoma veikla, tapatybę, atstovavimo interesų grupėms veiklos tikslo aprašymą, sutartis ir pagrindinį keitimąsi informacija su trečiosios valstybės subjektu tiek, kiek jie būtini norint suprasti vykdomo atstovavimo interesų grupėms pobūdį ir tikslą, taip pat informaciją ar medžiagą, sudarančią pagrindinius atstovavimo interesų grupėms veiklos komponentus.

⁵¹ Į pasiūlymą įtraukta nuostata, kuria draudžiama apeiti įpareigojimus, kad būtų išvengta piktnaudžiavimo (pavyzdžiui, slauto atlygio už atstovavimo paslaugą, bendrovių steigimo siekiant nuslėpti ryšius su trečiųjų valstybių vyriausybėmis arba dirbtinio veiklos paskirstymo keliems subjektams, kad nebūtų pasiektos direktyvoje nustatytos ribos).

⁵² Po registracijos šie subjektai, bendraudami su valstybės pareigūnais, o ne su plačiąja visuomene, privalėtų nurodyti tik savo registracijos numerį.

- Kalbant apie registraciją, atitinkami subjektai turėtų pateikti tik tam tikrą informaciją apie save, vykdomą veiklą ir trečiųjų valstybių subjektus, kurių vardu jie vykdo veiklą. Registracijos metu būtų apytiksliai⁵³ nurodomos gautos metinės sumos, apimančios visas užduotis, atliktas siekiant daryti įtaką to paties pasiūlymo, politikos ar iniciatyvos kūrimui, rengimui ar įgyvendinimui. Reguliariai atnaujinti reikėtų tik direktyvos taikymui ir priežiūrai būtiną informaciją. Kitą informaciją reikėtų atnaujinti tik kartą per metus.
- Išskyrus atvejus, kai būtina išnagrinėti registracijos reikalavimų nesilaikymą, registruotų subjektų gali būti prašoma pateikti duomenis priežiūros institucijai tik tais atvejais, kai, remiantis objektyviais veiksniais, ypač tikėtina, kad jie gali daryti didelę įtaką viešajam gyvenimui ir viešiesiems debatams.

Galiausiai pasiūlyme numatyta išsami apsaugos priemonių sistema. Priežiūra būtų patikėta nepriklausomoms priežiūros institucijoms, turinčioms aiškiai nustatytus įgaliojimus, kurių prašymai pateikti papildomos informacijos turėtų būti motyvuoti ir juos turėtų būti galima veiksmingai apskusti teismine tvarka. Sankcijos būtų parengtos taip, kad nebūtų daromas atgrasomasis poveikis atitinkamiems subjektams, ir joms būtų taikomos tinkamos apsaugos priemonės, įskaitant teisę jas veiksmingai apskusti teismine tvarka. Jos būtų visiškai suderintos ir apsiribotų administracinėmis baudomis, kurių viršutinė riba būtų nustatyta atsižvelgiant į subjekto ekonominį pajėgumą. Taigi pasiūlymu būtų užtikrinta, kad PVO ir kitoms ne pelno asociacijoms negrėstų baudžiamosios sankcijos arba likvidavimas. Be to, sankcijos būtų taikomos tik iš anksto įspėjus, išskyrus atvejus, kai toks pažeidimas prilygsta draudimo apeiti įpareigojimus pažeidimui.

Iš pirmiau išdėstytų elementų matyti, kad, nors pasiūlymu gali būti šiek tiek apribota asociacijų laisvė, šiais apribojimais būtų siekiama teisėto tikslo didinti trečiųjų valstybių subjektų vardu vykdomos atstovavimo interesų grupėms veiklos skaidrumą ir jie apimtų tik priemones, būtinas šiam tikslui pasiekti.

Menų ir mokslo laisvė

Menų ir mokslo laisvė garantuojama pagal Chartijos 13 straipsnį. Ja saugoma mokslinių tyrimų laisvė, įskaitant akademinę laisvę. Ja užtikrinama akademinio personalo ir studentų laisvė dalyvauti moksliniuose tyrimuose, mokymo, mokymosi ir komunikacijos veikloje visuomenėje ir su visuomene nepatiriant kišimosi ir nebijant represalijų. Mokslinių tyrimų laisvė apima teisę laisvai kelti mokslinių tyrimų klausimus, rinktis ir plėtoti teorijas, rinkti empirinę medžiagą ir taikyti akademinis mokslinių tyrimų metodus, abejoti pripažinta išmintimi ir siūlyti naujas idėjas. Tai apima teisę dalytis mokslinių tyrimų rezultatais, juos skleisti ir skelbti, be kita ko, mokant ir dėstant. Tai tyrėjų laisvė reikšti savo nuomonę neatsiduriant nepalankioje padėtyje institucijoje ar sistemoje, kurioje dirba, arba dėl vyriausybės ar institucijos taikomos cenzūros. Taip pat tai laisvė jungtis į profesines ar atstovaujamasias akademinės įstaigas⁵⁴. Šiuo pasiūlymu neregamentuojama nei laisvė apibrėžti mokslinių tyrimų klausimus, nei teisė skleisti ir skelbti jų rezultatus. Pasiūlyme nenumatytas joks tarptautinio bendradarbiavimo, įskaitant vykdant mokymo, mokslinių tyrimų ir švietimo veiklą, draudimas. Juo nedaromas poveikis Sąjungos aukštųjų mokyklų

⁵³ Registracijos metu nebūtų prašoma nurodyti tikslios sumos. Atitinkami subjektai turėtų nurodyti, kuriam intervalui (pvz., nuo 25 000 iki <50 000 EUR arba nuo 50 000 iki <100 000 EUR) būtų priskiriama metinė suma. Informacija apie deklaruotas metines sumas būtų skelbiama viešai, naudojant platesnius intervalus, atitinkančius išsamumo lygį, būtiną siekiant informuoti piliečius, jų atstovus ir kitas suinteresuotąsias šalis.

⁵⁴ 2020 m. spalio 20 d. [Bonos deklaracija dėl mokslinių tyrimų laisvės](#).

institucinei autonomijai priimti nepriklausomus sprendimus dėl jų vidaus valdymo, įskaitant finansinius, personalo (galimybė savarankiškai įdarbinti darbuotojus) ir akademinius klausimus.

Todėl nė viena iš siūlomų priemonių neturės poveikio teisės esmei.

Saviraiškos ir informacijos laisvė

Kalbant apie **saviraiškos ir informacijos laisvę** (Chartijos 11 straipsnis ir EŽTK 10 straipsnis), pasiūlymu būtų teigiamai prisidedama prie asmenų teisės gauti ir skleisti informaciją bei idėjas be valdžios institucijų kišimosi. Piliečiams būtų suteikta sąžininga prieiga prie informacijos apie trečiųjų valstybių vardu vykdomą atstovavimo interesų grupėms veiklą, turinčią įtakos viešųjų sprendimų priėmimui, kad jie galėtų geriau suprasti tokią veiklą, sustiprinti pasitikėjimą viešųjų sprendimų priėmimo procesų sąžiningumu ir atgrasyti nuo manipuliatyvaus užsienio kišimosi remiantis fizinių asmenų, teikiančių informaciją nacionaliniams registrams, teisių į asmens duomenis apsaugos priemonėmis, taip pat tam tikrais atvejais, kai registruotos organizacijos turi viršesnę interesą, pateisinantį informacijos, kuri išimties tvarka turi būti neskelbiama, paskelbimą. Atsižvelgiant į tai, pasiūlyme numatytos teisėkūros priemonės padidintų subjektų, kurie trečiųjų valstybių vardu vykdo atstovavimo interesų grupėms veiklą, skaidrumą ir atskaitomybę, taip pat žinias apie tokios veiklos mastą, tendencijas ir dalyvius. Būtų sustiprinta pagrindinė teisė gauti informaciją, nes piliečiai gautų naudingos informacijos, kad galėtų naudotis savo demokratinėmis teisėmis ir reikalauti valstybės pareigūnų atsakomybės.

Siūlomos priemonės nereglamentuotų atstovavimo interesų grupėms veiklos, kuriai taikomas šis pasiūlymas, turinio ar dalyko. Nereikalaujama skaidrumo dėl veiklos išlaidų, nesusijusių su atstovavimo interesų grupėms veikla, finansavimo, pavyzdžiui, struktūrinių dotacijų ar aukų.

Skaidrumo priemonių nustatymas galėtų turėti atgrasomąjį poveikį sprendimui vykdyti atstovavimo interesų grupėms veiklą, kuriai taikomas šis pasiūlymas, ir galėtų apriboti subjektų, kurių veiksmus galima priskirti trečiosios valstybės vyriausybei (pavyzdžiui, trečiosios valstybės kontroliuojamam privačiam subjektui), saviraiškos laisvę. Kaip paaiškinta dėl teisės į privatų gyvenimą, teisės į asmens duomenų apsaugą ir asociacijų laisvės, šiomis priemonėmis siekiama bendrojo intereso tikslo, galinčio pateisinti šios laisvės apribojimą. Kaip minėta, numatytos apsaugos priemonės, užtikrinančios, kad apribojimas visais atvejais būtų proporcingas ir būtinas.

Laisvė užsiimti verslu

Chartijos 16 straipsnyje pripažįstama laisvė užsiimti verslu pagal Sąjungos teisę ir nacionalinės teisės aktus bei praktiką. Suderinti reikalavimai palengvintų ir sumažintų kliūtis subjektams, trečiųjų valstybių vardu vykdančioms atstovavimo interesų grupėms veiklą, teikti tarpvalstybines paslaugas, o tai padėtų tokiems subjektams naudotis laisve užsiimti verslu.

Dėl Chartijos 16 straipsnio formuluotės laisvė užsiimti verslu skiriasi nuo kitų Chartijos II antraštinėje dalyje nustatytų pagrindinių laisvių, kaip antai asociacijų laisvės, saviraiškos ir informacijos laisvės bei menų ir mokslo laisvės, ir jai gali būti taikomos įvairesnės valdžios institucijų intervencijos priemonės siekiant dėl viešojo intereso apriboti ekonominės veiklos vykdymą⁵⁵.

⁵⁵ 2013 m. sausio 22 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Sky Österreich GmbH prieš Österreichischer Rundfunk*, C-283/11, EU:C:2013:28, 46 punktas.

Pasiūlymu nustatomi nedideli ekonominės veiklos apribojimai, nes subjektai įpareigojami laikytis tam tikrų reikalavimų, kai trečiųjų valstybių vardu atstovauja interesų grupėms. Trečiųjų valstybių vardu vykdomai atstovavimo interesų grupėms veiklai taikomos skaidrumo priemonės yra priemonės, kuriomis siekiama bendros svarbos tikslo, galinčio pateisinti šios laisvės suvaržymą.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Šis pasiūlymas turi įtakos Komisijos išlaidoms ir administracinei naštai, susijusiai su dviem išlaidų kategorijomis. Pasikartojančios Komisijos personalo išlaidos iš esmės būtų įtrauktos į kategoriją „Administracinės išlaidos“, o būtinos IMI sistemos išplėtimo išlaidos būtų dengiamos Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programos lėšomis.

Finansinis poveikis ir poveikis biudžetui išsamiai paaiškintas prie šio pasiūlymo pridėtoje finansinėje teisės akto pasiūlymo pažymoje.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Komisija įvertins iniciatyvos įgyvendinimą ne vėliau kaip praėjus vieniems metams nuo direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę termino pabaigos. Ne vėliau kaip po ketverių metų nuo direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę termino pabaigos Komisija atliks direktyvos vertinimą, įskaitant jos veiksmingumo ir proporcingumo vertinimą. Atliekant šį vertinimą visų pirma bus išnagrinėta, ar reikia keisti iniciatyvos taikymo sritį.

- **Aiškinamieji dokumentai**

Siekiant užtikrinti, kad ši direktyva būtų tinkamai įgyvendinama, reikia parengti aiškinamuosius dokumentus atitikties lentelių forma.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

I skyriuje pateikiamos bendrosios nuostatos, įskaitant direktyvos dalyką ir tikslą (1 straipsnis), vartojamų pagrindinių terminų apibrėžimus (2 straipsnis), direktyvos taikymo sritį (3 straipsnis) ir suderinimo lygį (4 straipsnis).

II skyriuje pateikiamos nuostatos dėl skaidrumo ir registracijos įpareigojimų, taikomų trečiųjų valstybių subjektų vardu vykdomai atstovavimo interesų grupėms veiklai. Visų pirma jame numatyta galimybė nustatyti trečiųjų valstybių subjektus, kurių vardu teikiama atstovavimo interesų grupėms paslauga (5 straipsnis), nuostata dėl subrangos (6 straipsnis), pareiga saugoti atitinkamus įrašus (7 straipsnis) ir Sąjungoje neįsisteigusiu subjektų pareiga paskirti teisinį atstovą (8 straipsnis).

Be to, šiame skyriuje taip pat numatytas nacionalinių registru, kurie bus naudojami registracijai pagal šią direktyvą, sukūrimas ir tvarkymas (9 straipsnis). 10 straipsnyje nustatytos registracijos taisyklės, įskaitant teiktiną informaciją (jos išsamus sąrašas pateiktas I priede). 11 straipsnyje nustatyta procedūra po registracijos. Atsižvelgiant į tai, registruotiems subjektams suteikiamas unikalus europinis interesų grupės atstovo numeris (toliau – EIRN) (jo forma nustatyta II priede), o kitų atitinkamų valstybių narių kompetentingoms institucijoms pranešama apie registraciją. 12 straipsnyje nustatyta, kurios registruotų subjektų pateiktos informacijos dalys turi būti skelbiamos viešai (III priede nurodyti metinių sumų, kurios turi būti skelbiamos, dydžio intervalai), taip pat nustatytas mechanizmas, leidžiantis registruotiems subjektams prašyti, kad visa pateikta informacija ar jos dalis nebūtų viešai skelbiama, jei dėl viršesnių teisėtų interesų jos skelbti negalima. 13 straipsnyje nustatyta, kad valstybės narės ir Komisija kasmet skelbia duomenis. 14 straipsnyje nustatyta registruotų

subjektų ir jų subrangovų pareiga nurodyti savo EIRN, kai jie tiesiogiai bendrauja su valstybės pareigūnais.

III skyriuje nustatytos priežiūros ir vykdymo užtikrinimo taisyklės. 15 straipsnyje pateikiama informacija apie kompetentingas nacionalines institucijas direktyvos tikslais ir priežiūros institucijos nepriklausomumo kriterijai. 16 straipsnyje nustatytos priežiūros institucijų prašymų pateikti informaciją sąlygos ir susijusios apsaugos priemonės, įskaitant taikomas ribas. 17 straipsnyje nustatytos tarpvalstybinio bendradarbiavimo taisyklės, o 18 straipsnyje pateikiamos tarpvalstybinių prašymų pateikti informaciją, kuriuos viena kitai teikia priežiūros institucijos, taisyklės. 19 straipsniu įsteigiama priežiūros institucijų atstovų patariamoji grupė, padedanti Komisijai atlikti tam tikras užduotis.

Šiame skyriuje taip pat nustatytas draudimas vykdyti veiklą, kuria siekiama apeiti direktyvoje nustatytus įpareigojimus (20 straipsnis), ir valstybės narės įpareigojamos užtikrinti Direktyvos (ES) 2019/1937⁵⁶ taikymą pranešimams apie direktyvos pažeidimus ir apie tokius pažeidimus pranešančių asmenų apsaugai (21 straipsnis). Galiausiai šiame skyriuje nustatyta, kad valstybės narės turi nustatyti taisykles dėl sankcijų už nacionalinių nuostatų, priimtų siekiant perkelti tam tikras direktyvos nuostatas, pažeidimus (22 straipsnis).

IV skyriuje pateikiamos baigiamosios nuostatos, pavyzdžiui, taisyklės dėl deleguotųjų aktų priėmimo (23 straipsnis), Direktyvos (ES) 2019/1937 pakeitimai dėl sričių, kurioms taikoma pranešėjų apsauga, sąrašo (24 straipsnis) bei duomenų teikimo ir peržiūros išlyga (25 straipsnis). Galiausiai likusios šio skyriaus nuostatos yra susijusios su direktyvos perkėlimu į nacionalinę teisę (26 straipsnis) ir jos įsigaliojimu (27 straipsnis).

⁵⁶ 2019 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1937 dėl asmenų, pranešančių apie Sąjungos teisės pažeidimus, apsaugos (OL L 305, 2019 11 26, p. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1937/oj>).

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

kuria nustatomi suderinti atstovavimo interesų grupėms trečiųjų valstybių vardu skaidrumo reikalavimai vidaus rinkoje ir iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2019/1937

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,
atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę²,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) atstovavimas interesų grupėms Sąjungoje yra auganti ir vis dažniau tarpvalstybinė veikla. Jei tokia veikla vykdoma užtikrinant reikiamą skaidrumo lygį, ji leidžia dalytis patirtimi ir nuomonėmis apie problemas ir sprendimus, o tai padeda viešuosius sprendimus priimančioms asmenims suprasti įvairių metodų galimybes ir kompromisus;
- (2) atstovavimas interesų grupėms vykdomas ne tik vietos suinteresuotųjų subjektų vardu, bet vis dažniau ir trečiųjų valstybių vardu. Trečiųjų valstybių idėjos gali teigiamai prisidėti prie viešų debatų ir yra sveikintina tarptautinio įsitraukimo dalis. Vis dėlto valstybės pareigūnams ar asmenims ne visada lengva atpažinti trečiųjų valstybių dalyvavimą atstovavimo interesų grupėms veikloje, susijusioje su jų sprendimų priėmimo procesu, arba suprasti tokios veiklos mastą, tendencijas ir dalyvius. Trečiosios valstybės turėtų būti suprantamos kaip valstybės, kurios nėra Sąjungos ar Europos ekonominės erdvės narės;
- (3) jeigu atstovavimas interesų grupėms, įskaitant trečiosioms valstybėms teikiamą atstovavimą interesų grupėms, paprastai teikiamas už atlygį, tai yra paslauga pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 57 straipsnį. Atstovavimo interesų grupėms rinka taip pat apima pačių trečiųjų valstybių subjektų vykdomą atstovavimo interesų grupėms veiklą, kuri prilygsta paslaugoms ir yra susijusi su ekonominiu pobūdžio veikla arba ją pakeičia. Ši veikla turėtų būti traktuojama taip pat, kaip atstovavimo interesų grupėms paslaugos;

¹ OL C [...], [...], p. [...].

² OL C [...], [...], p. [...].

- (4) kai kurios valstybės narės priėmė specialias priemones, kuriomis reikalaujama užtikrinti atstovavimo interesų grupėms veiklos skaidrumą, dažnai tai daroma sukūriant skaidrumo registrus, susietus su viešąja įstaiga. Tokios nacionalinės priemonės dažnai apima pareigą atstovavimo interesų grupėms veiklą vykdančiams subjektams registruotis, registruoti savo veiklą arba gauti ir saugoti konkrečią informaciją, pavyzdžiui, apie savo klientus ir teikiamas paslaugas;
- (5) valstybių narių priemonės, reglamentuojančios atstovavimo interesų grupėms veiklos skaidrumą, yra labai skirtingos, ypač dėl atstovavimo interesų grupėms veiklą vykdančiams subjektams taikomų įrašų saugojimo ir registracijos reikalavimų. Kai kurios valstybės narės sukūrė privalomus registrus, kuriais visų pirma siekiama užtikrinti skaidrumą. Kitos valstybės narės sukūrė savanoriškus registrus, o kai kurios valstybės narės neturi jokių atstovavimo interesų grupėms registru. Be to, labai skiriasi skaidrumo tikslais teikiamos informacijos išsamumas, įskaitant reikalaujamos informacijos, pavyzdžiui, apie atstovaujamas interesų grupes arba apie klientą, rūšį. Kai kuriose valstybėse narėse informacija apie atstovavimą interesų grupėms turi būti atnaujinama reguliariai, o kitose – kaskart, kai pasikeičia vykdomos atstovavimo interesų grupėms veiklos apimtis;
- (6) dėl šių skirtumų sudaromos nevienodos sąlygos ir didėja subjektų, siekiančių vykdyti atstovavimo interesų grupėms veiklą daugiau nei vienoje valstybėje narėje, reikalavimų laikymosi išlaidos, o tai gali atgrasyti nuo naujų rūšių atstovavimo interesų grupėms veiklos plėtojimo ir teikimo vidaus rinkoje. Tikėtina, kad trečiosios valstybės sieks atstovavimo interesų grupėms daugiau nei vienoje valstybėje narėje, kad visoje Sąjungoje būtų užtikrinta bendra joms palanki politika. Tokios sąlygos daro neigiamą poveikį ekonominės veiklos vykdytojams ir sudaro kliūtis tarpvalstybinio atstovavimo interesų grupėms teikimui vidaus rinkoje. Be to, dėl šių nevienodų sąlygų tarpvalstybinė atstovavimo interesų grupėms veikla nukreipiama iš didesnio reglamentavimo valstybių narių į mažesnio reglamentavimo arba silpnesnio vykdymo užtikrinimo valstybes nares. Toks reglamentavimo arbitražas taip pat suteikia galimybę trečiųjų valstybių subjektams, siekiantiems išvengti skaidrumo reikalavimų;
- (7) didėjant informuotumui apie tam tikrų trečiųjų valstybių bandymus daryti įtaką demokratinėms procesams Sąjungoje, kai kurios valstybės narės tikriausiai parengs naujas taisykles, kuriomis bus siekiama užtikrinti užsienio šalių įtakos, daromos per atstovavimą interesų grupėms, skaidrumą. Todėl tikėtina, kad kliūtys, trukdančios teikti tokias paslaugas daugiau nei vienoje valstybėje narėje, atsirandančios dėl trečiųjų valstybių vardu vykdomos atstovavimo interesų grupėms veiklos vidaus rinkos susiskaidymo, didės;
- (8) dėl esamų nacionalinių atstovavimo interesų grupėms skaidrumą reglamentuojančių priemonių skirtumų, ypač susijusių su trečiųjų valstybių vardu vykdomu atstovavimu interesų grupėms, ir dabartinių aplinkybių, kai didėja supratimas apie užsienio šalių kišimosi į demokratinius procesus riziką, išryškėja poreikis imtis veiksmų Sąjungos lygmeniu, kad būtų reglamentuojamas atstovavimo interesų grupėms paslaugų teikimas ir įsitraukiama į trečiųjų valstybių vardu vykdomą atstovavimo interesų grupėms veiklą visoje Sąjungoje, kartu užtikrinant aukštą tokios veiklos skaidrumo lygį;
- (9) siekiant išvengti tokios situacijos, kai valstybės narės siekia vienašališkai spręsti joms susirūpinimą keliančius klausimus, susijusius su užsienio šalių įtakos, daromos per atstovavimą interesų grupėms, skaidrumu, ir užkirsti kelią papildomų kliūčių, trukdančių teikti tarpvalstybinę atstovavimo interesų grupėms veiklą, vykdomą

trečiųjų valstybių vardu, atsiradimui dėl skirtingos ir nenuoseklios nacionalinių įstatymų raidos, būtina numatyti suderintas priemones Sąjungos lygmeniu;

- (10) nustatant suderintus skaidrumo reikalavimus, taikomus visoje vidaus rinkoje, šia direktyva siekiama sukurti nuoseklią ir metodišką sistemą, kuri užtikrintų skaidrumą, susijusį su atstovavimo interesų grupėms veikla, vykdoma trečiųjų valstybių vardu, siekiant daryti įtaką politikos ar teisės aktų kūrimui, rengimui ar įgyvendinimui arba viešųjų sprendimų priėmimo procesams Sąjungoje;
- (11) nustatant bendrus skaidrumo ir atskaitomybės standartus bei bendrus duomenų teikimo standartus taip pat stiprinama demokratinė atskaitomybė ir geresnės bendros žinios apie atstovavimo interesų grupėms veiklą, vykdomą siekiant daryti įtaką politikos ar teisės aktų kūrimui, rengimui ar įgyvendinimui arba viešųjų sprendimų priėmimo procesams Sąjungoje, taip pat atsižvelgiama į patikimų ir nuoseklių duomenų poreikį. Poreikis užtikrinti trečiųjų valstybių vardu vykdomos atstovavimo interesų grupėms veiklos skaidrumą yra teisėtas viešasis tikslas, atsižvelgiant į atvirumo ir skaidrumo principus, kuriais turi būti vadovaujama Sąjungos demokratiame gyvenime pagal Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 1 straipsnio antrą pastraipą ir 10 straipsnio 3 dalį, laikantis vertybių, kuriomis Sąjunga ir jos valstybės narės vadovaujasi pagal ES sutarties 2 straipsnį, taip pat remiant naudojimąsi piliečių teisėmis;
- (12) trečiųjų valstybių vardu vykdoma slapta atstovavimo interesų grupėms veikla gali daryti poveikį Sąjungos vidaus ir išorės politikos, įskaitant jos ekonominius ir saugumo interesus, plėtojimui, formavimui ar įgyvendinimui. Tai apskritai daro poveikį demokratijai, kuri yra bendra Sąjungos vertybė ir kurios užtikrinimas yra labai svarbus Sąjungai ir jos valstybėms narėms. Visoje Sąjungoje užtikrinus suderintą tokios veiklos skaidrumą, būtų prisidedama prie visuomenės pasitikėjimo Sąjungos ir valstybių narių sprendimų priėmimo procesais didinimo;
- (13) nors tam tikrose trečiojoje valstybėse yra taikomos atstovavimo interesų grupėms veiklos atvirumo ir skaidrumo taisyklės, šios taisyklės netaikomos veiklai, kuria siekiama daryti įtaką politikos ar teisės aktų kūrimui, rengimui ar įgyvendinimui arba viešųjų sprendimų priėmimo procesams Sąjungoje. Todėl šios taisyklės nėra tinkamos siekiant užtikrinti atstovavimo interesų grupėms, kuriuo siekiama daryti įtaką sprendimų priėmimui Sąjungoje, skaidrumą;
- (14) šioje direktyvoje nustatytos priemonės yra proporcingos ir neviršija to, kas būtina konkrečios veiklos, t. y. trečiųjų valstybių vardu vykdomos atstovavimo interesų grupėms veiklos, skaidrumui užtikrinti. Jomis nustatomi su ta veikla susiję reikalavimai, o ne reikalavimai subjektams vien dėl to, kad jie gauna finansavimą iš užsienio. Šioje direktyvoje daugiausia dėmesio skiriama didesniai skaidrumui, kai subjektai trečiųjų valstybių vardu vykdo atstovavimo interesų grupėms veiklą vidaus rinkoje. Visų pirma šia direktyva nustatomi įpareigojimai užtikrinti, kad viešai skelbiami duomenys būtų pateikiami faktiškai ir neutraliai, o kompetentingos nacionalinės institucijos veiktų taip, kad dėl to, jog subjektas užsiregistravo pagal šios direktyvos nuostatas, neatsirastų jokių neigiamų padarinių, pavyzdžiui, stigmatizavimo. Joje numatyta išsami apsaugos priemonių sistema, įskaitant veiksmingą teisminę peržiūrą, siekiant užtikrinti suderintų priemonių proporcingumą. Šioje direktyvoje nustatytos priemonės visiškai atitinka pagrindines teises ir nepažeidžia principų, visų pirma pripažintų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (toliau – Chartija), įskaitant saviraiškos ir informacijos laisvę, susirinkimų ir asociacijų laisvę, mokslinių tyrimų laisvę, įskaitant akademinę laisvę, teisę į asmens

duomenų apsaugą, teisę į veiksmingą teisinę gynybą ir laisvę užsiimti verslu. Šioje direktyvoje nustatytomis priemonėmis, kuriomis pasiekiamas bendras skaidrumo lygis, susijęs su trečiosios valstybės vardu vykdomu atstovavimu interesų grupėms, stiprinamos piliečių demokratinės teisės, kaip nurodyta Chartijoje;

- (15) šioje direktyvoje nustatyti suderinti skaidrumo reikalavimai neturėtų daryti poveikio nacionalinėms taisyklėms, taikomoms atstovavimo interesų grupėms veiklai, kurią vykdo subjektai, kurie nėra trečiųjų valstybių subjektai, jie taip pat neturėtų daryti poveikio nei esminiam tokios veiklos turiniui, nei esminėms taisyklėms, taikomoms valstybės pareigūnams, kai jie bendrauja su atstovavimo interesų grupėms veiklą vykdančiais subjektais. Jie neturėtų daryti poveikio nacionalinėje ar Sąjungos teisėje nustatytoms taisyklėms, taikomoms nusikalstamai veiklai ir jos nustatymui, tyrimui, baudžiamojo persekiojimo priežiūrai ir sankcijų taikymui, pavyzdžiui, su korupcija susijusioms taisyklėms;
- (16) siekiant suderinti skaidrumo reikalavimus, būtina numatyti bendrą atstovavimo interesų grupėms apibrėžtį. Kad būtų užtikrintas tinkamas suderintų skaidrumo reikalavimų taikymas, atstovavimo interesų grupėms veiklos sąvoka turėtų būti suprantama plačiai. Ji turėtų apimti veiklą, vykdomą siekiant daryti įtaką politikos ar teisės aktų kūrimui, rengimui ar įgyvendinimui arba viešųjų sprendimų priėmimo procesams, įskaitant poveikį viešajai nuomonei, Sąjungoje ir jos valstybėse narėse, įskaitant regionų ir vietos lygmenis;
- (17) turėtų būti aiškus ir esminis ryšys tarp veiklos ir tikimybės, kad ji turės įtakos politikos ar teisės aktų kūrimui, rengimui ar įgyvendinimui arba viešųjų sprendimų priėmimo procesams Sąjungoje. Siekiant nustatyti, ar toks ryšys egzistuoja, reikėtų atsižvelgti į visus svarbius veiksmus, pavyzdžiui, veiklos turinį, aplinkybes, kuriomis ji vykdoma, jos tikslą, priemones, kuriomis ji vykdoma, arba į tai, ar veikla yra sistemingos ar ilgalaikės kampanijos dalis. Į taikymo sritį įtraukiama veikla neturėtų apsiriboti tik veikla, kuria siekiama skatinti tam tikros politikos, teisės aktų ar viešųjų sprendimų priėmimo proceso pokyčius, bet turėtų apimti ir veiklą, kuria siekiama išlaikyti esamą padėtį;
- (18) atstovavimas interesų grupėms visų pirma galėtų būti vykdomas pasitelkiant tokią veiklą, kaip susitikimų, konferencijų ar renginių organizavimas ar dalyvavimas juose, prisidėjimas prie konsultacijų, parlamentinių klausymų ar kitų panašių iniciatyvų arba dalyvavimas juose, komunikacijos ar reklamos kampanijų organizavimas, be kita ko, pasitelkiant žiniasklaidą, platformas, naudojantis nuomonės formuotojais socialiniuose tinkluose, tinklais ir visuomeninėmis iniciatyvomis, rengiant politikos ir pozicijos dokumentus, teisės aktų pakeitimus, nuomonių apklausas ir tyrimus, atvirus laiškus ir kitą komunikacijos ar informacinę medžiagą;
- (19) atstovavimas interesų grupėms taip pat galėtų apimti trečiosios valstybės subjekto vardu vykdomą veiklą, susijusią su moksliniais tyrimais ir švietimu, pavyzdžiui, analitinių centrų platinamus dokumentus, kuriuose rekomenduojama priimti tam tikrą viešąją politiką arba remiamas jos priėmimas. Pagal Chartijos 13 straipsnyje įtvirtintą akademinės laisvės ir mokslinių tyrimų laisvės principą atstovavimas interesų grupėms neturėtų apimti mokslininkų atliekamų mokslinių tyrimų jų pasirinkta tema, tų tyrimų rezultatų sklaidos arba mokymo ir švietimo veiklos, vykdomos laikantis akademinės laisvės ir institucinės autonomijos principo, išskyrus atvejus, kai aiškus šios veiklos tikslas yra daryti įtaką politikos ar teisės aktų kūrimui, rengimui ar įgyvendinimui arba viešųjų sprendimų priėmimo procesams Sąjungoje ir kai ši veikla vykdoma trečiosios

valstybės subjekto vardu. Jei tokio tikslo nesiekama, tokie veiksmai neturėtų būti taikomi registracijos reikalavimai pagal šią direktyvą;

- (20) ši direktyva neturėtų būti taikoma trečiųjų valstybių valdžios pareigūnų vykdomai veiklai, susijusiai su oficialių įgaliojimų vykdymu, įskaitant veiklą, susijusią su diplomatinių santykių tarp valstybių ar tarptautinių organizacijų palaikymu. Ši direktyva taip pat neturėtų būti taikoma teisininkų vykdomai veiklai, kurią sudaro teisinių konsultacijų teikimas arba atstovavimas trečiųjų valstybių subjektams teismo, taikinimo ar tarpininkavimo procedūrose ir jų pagrindinių teisių, pavyzdžiui, teisės būti išklaustam, teisės į teisingą bylos nagrinėjimą ir teisės į gynybą, užtikrinimas. Ši direktyva taip pat neturėtų būti taikoma specialistų konsultacijoms, kurios nėra teisinės konsultacijos, pavyzdžiui, specialisto ar eksperto tyrimo, kuris būtų naudojamas argumentams teisme pagrįsti, įsigijimui; techninių ar mokslinių konsultacijų dėl techninių teisės aktų reikalavimų laikymosi gavimui arba naudojimuisi tarpininkavimo paslaugomis, kurias teikia profesionalūs tarpininkai, kurie nebūtinai yra atestuoti teisininkai. Ši direktyva neturėtų būti taikoma pagalbinei veiklai, pavyzdžiui, maitinimo paslaugoms, patalpų suteikimui, brošiūrų ar politinių dokumentų spausdinimui arba internetinių tarpininkavimo paslaugų, apibrėžtų Reglamente (ES) 2022/2065³, pavyzdžiui, interneto platformų paslaugų, teikimui;
- (21) siekiant suderinti skaidrumo reikalavimus, būtina numatyti bendrą atstovavimo interesų grupėms paslaugų teikėjų apibrėžtį. Atstovavimo interesų grupėms paslaugų teikėjai galėtų būti privatinės teisės reglamentuojami juridiniai asmenys, fiziniai asmenys, kurie savarankiškai užsiima profesionalia lobistine veikla, taip pat kiti fiziniai ar juridiniai asmenys, kurių pagrindinis ar papildomas užsiėmimas yra daryti įtaką viešųjų sprendimų priėmimo procesui, įskaitant lobistinės veiklos ir viešųjų ryšių bendroves, idėjų institutus, pilietinės visuomenės organizacijas, privačius mokslinių tyrimų institutus, viešuosius mokslinių tyrimų institutus, teikiančius mokslinių tyrimų paslaugas, atskirus tyrėjus ir konsultantus;
- (22) taikant šią direktyvą valstybės pareigūnai turėtų būti suprantami kaip Europos Sąjungos pareigūnai ir valstybių narių pareigūnai, einantys įstatymų leidžiamosios, vykdomosios, administracinės ar teisminės valdžios pareigas nacionaliniu, regionų ar vietos lygmeniu;
- (23) subjekto sprendimą kreiptis dėl atstovavimo interesų grupėms gali lemti trečiosios valstybės vyriausybė arba valdžios institucijos. Taip gali būti dėl to, kad trečiosios valstybės vyriausybė ar valdžios institucijos kontroliuoja subjektą, ypač jei jos daro lemiamą poveikį tam subjektui per ekonomines teises, sutartimi įformintus susitarimus ar kitais būdais. Taip gali būti ir tais atvejais, kai subjekto sprendimą lėmė trečiosios valstybės vyriausybė ar valdžios institucijos, ypač duodamos nurodymus ar pavedimus. Siekiant aprėpti tokius atvejus, trečiųjų valstybių subjektų sąvoka turėtų būti suprantama kaip apimanti ne tik trečiųjų valstybių centrinę vyriausybę ir valdžios institucijas, bet ir viešuosius ar privačiuosius subjektus, įskaitant Sąjungoje įsisteigusius juridinius asmenis, kurių veiksmus galiausiai galima priskirti tai trečiajai valstybei. Tai, ar viešojo arba privačiojo subjekto veiksmus reikia priskirti trečiosios valstybės vyriausybei ar valdžios institucijai, turėtų būti nustatoma kiekvienu konkrečiu atveju tinkamai atsižvelgiant į tokius elementus, kaip atitinkamo

³ 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2065 dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2000/31/EB (Skaitmeninių paslaugų aktas) (OL L 277, 2022 10 27, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>).

subjekto ypatybės ir trečiojoje valstybėje, kurioje subjektas veikia, vyraujanti teisinė ir ekonominė aplinka, įskaitant vyriausybės vaidmenį tos valstybės ekonomikoje;

- (24) atstovavimo interesų grupėms veikla turėtų patekti į šios direktyvos taikymo sritį, jei ji vykdoma trečiosios valstybės subjekto vardu. Tai reiškia, kad ji turėtų apimti trečiosios valstybės subjektams teikiamas atstovavimo interesų grupėms paslaugas. Be to, kadangi trečiosios valstybės vyriausybė gali pasikliauti subjektais, kurių veiksmus galima jai priskirti, kad jie vykdytų ekonominio pobūdžio atstovavimo interesų grupėms veiklą, kuri panaši į atstovavimo interesų grupėms paslaugą, ši direktyva taip pat turėtų būti taikoma tokiai veiklai. Taigi ji gali būti taikoma ir trečiųjų valstybių subjektų vykdomam vidiniam atstovavimui interesų grupėms. Ši direktyva turėtų apimti trečiųjų valstybių subjektų vardu vykdomą atstovavimo interesų grupėms veiklą, skirtą fiziniams ar juridiniams asmenims arba vykdomą ar viešai skelbiamą vienoje ar keliose valstybėse narėse;
- (25) ši direktyva neturėtų būti taikoma veiklai, kuria remiami trečiosios valstybės interesai arba kuri yra suderinta su trečiosios valstybės interesais, tačiau neturi jokių sąsajų su ta trečiąja valstybe. Tai apima veiklą, kuri yra saviraiškos laisvės ir laisvės skleisti ir gauti informaciją bei idėjas arba akademinės laisvės apraiška, pavyzdžiui, veiklą, kurią vykdo fiziniai asmenys, veikiantys savo vardu, arba žurnalistai, dirbantys trečiosios valstybės žiniasklaidos priemonei, kurių veiksmai negali būti priskirti trečiajai valstybei arba nelaikomi atstovavimu interesų grupėms, kaip apibrėžta šioje direktyvoje. Ši direktyva nebus taikoma žiniasklaidos paslaugų, apibrėžtų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) XXXX/XXXX⁴ 2 straipsnyje, ir audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų, apibrėžtų Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/13/ES⁵ 1 straipsnyje, teikimui. Tačiau ji bus taikoma žiniasklaidos paslaugų teikėjų trečiųjų valstybių subjektų vardu vykdomai atstovavimo interesų grupėms veiklai, apibrėžtai šioje direktyvoje;
- (26) trečiosios valstybės subjektui teikiamų atstovavimo interesų grupėms paslaugų atveju bet koks atlygis, gautas už atitinkamą atstovavimo interesų grupėms paslaugą, taikant šią direktyvą turėtų būti laikomas atlygiu. Tai galėtų būti finansiniai įnašai, pavyzdžiui, paskolos, kapitalo injekcijos, skolų nurašymas, fiskalinės paskatos arba atleidimas nuo mokesčių, gauti mainais už atstovavimo interesų grupėms veiklą. Atlygis taip pat galėtų apimti išmokas natūra, pavyzdžiui, biuro patalpų suteikimą, statybą ir priežiūrą už atstovavimo interesų grupėms paslaugą. Tokiais atvejais atstovavimo interesų grupėms paslaugų teikėjas būtų atsakingas už gautos naudos vertės įvertinimą, pavyzdžiui, taikant rinkos kainą;
- (27) Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad esminis atlygio požymis yra tai, kad juo atlyginama už atitinkamas paslaugas. Įnašai pagrindiniam organizacijos finansavimui arba panaši finansinė parama, pavyzdžiui, teikiama pagal trečiosios valstybės paramos teikėjų dotacijų programą, neturėtų būti laikomi atlygiu už atstovavimo interesų grupėms paslaugą, jei jie nesusiję su atstovavimo interesų grupėms veikla, t. y. jei

⁴ XXXX Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) XXXX/XXXX, kuriuo nustatoma bendra žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkoje sistema (Europos žiniasklaidos laisvės aktas) ir iš dalies keičiama Direktyva 2010/13/ES (OL L XX, XXXX XX XX, p. XX, ELI: XXX).

⁵ 2010 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytą tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva) (OL L 95, 2010 4 15, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2010/13/oj>).

subjektas tokį finansavimą gautų nepriklausomai nuo to, ar vykdo konkrečią atstovavimo interesų grupėms veiklą;

- (28) siekiant užtikrinti išsamią ir skaidrią sumų, panaudotų visai atstovavimo interesų grupėms veiklai, apžvalgą, taikant šią direktyvą metinės sumos turėtų apimti visą metinį atlygį, gautą iš trečiosios valstybės subjekto už atstovavimo interesų grupėms paslaugos teikimą, o tais atvejais, kai atlygis negaunamas, metinių išlaidų, susijusių su vykdoma atstovavimo interesų grupėms veikla, įvertį. Dėl tų pačių priežasčių į šias sumas turėtų būti įtrauktos išlaidos, susijusios su subrangovais ir pagalbine veikla;
- (29) subrangovai gali būti laikomi trečiųjų valstybių subjektų vardu atstovavimo interesų grupėms paslaugas teikiančiais subjektais, todėl jiems gali būti taikomi šioje direktyvoje nustatyti įpareigojimai. Siekiant sumažinti administracinę naštą ir išvengti dvigubo atlygio apskaičiavimo, taip pat užtikrinti informavimą visoje sutarčių grandinėje, atstovavimo interesų grupėms veiklą vykdančys subjektai turėtų užtikrinti, kad jų sutartimi įformintuose susitarimuose su subrangovais būtų nurodyta informacija, jog atstovavimo interesų grupėms veikla vykdoma trečiosios valstybės subjekto vardu, taip pat išipareigojimas perduoti šią informaciją tais atvejais, kai veikla toliau perduodama subrangovams. Tuo remiantis subrangovai turėtų būti atleisti nuo šioje direktyvoje nustatytos pareigos registruotis ir saugoti įrašus ir, kai taikoma, paskirti teisinį atstovą;
- (30) kad būtų lengviau laikytis šioje direktyvoje nustatytų registracijos reikalavimų, atstovavimo interesų grupėms paslaugų teikėjai turėtų turėti teisę prašyti subjekto, kurio vardu teikiama paslauga, deklaruoti, ar jis yra trečiosios valstybės subjektas. Atstovavimo interesų grupėms paslaugų teikėjai turėtų kuo geriau pasinaudoti šia teise, kad galėtų priimti informacija pagrįstą sprendimą, leidžiantį jiems vykdančiam savo veiklą visiškai laikytis šioje direktyvoje nustatytų reikalavimų;
- (31) siekiant didinti atskaitomybę ir skatinti informuotumą apie trečiųjų valstybių interesų grupes, kurioms jie atstovauja, turėtų būti reikalaujama, kad subjektai, trečiosios valstybės subjekto vardu vykdančys atstovavimo interesų grupėms veiklą, saugotų tam tikrus įrašus. Šiuos įrašus turėtų sudaryti atstovavimo interesų grupėms veiklos tikslo aprašymas, visų pirma sprendimų priėmimo procesas, kuriam siekiama daryti įtaką, ir rezultatas, kurio siekiama. Įrašuose taip pat turėtų būti nurodyta trečiosios valstybės subjekto tapatybė, kuri tais atvejais, kai subjektas yra fizinis asmuo, turėtų būti suprantama kaip fizinio asmens vardas ir pavardė. Taip pat turėtų būti pateiktos sutarčių kopijos ir pagrindinis keitimasis informacija, svarbūs siekiant suprasti atstovavimo interesų grupėms veiklos pobūdį, tikslą ir finansinius susitarimus, taip pat informacija ar medžiaga, sudaranti pagrindinį veiklos komponentą, pavyzdžiui, pozicijos dokumentai, kuriais dalijamasi su valstybės pareigūnais;
- (32) iš subjektų, trečiųjų valstybių vardu vykdančių atstovavimo interesų grupėms veiklą, neturėtų būti reikalaujama saugoti šiuose įrašuose esančius asmens duomenis ilgiau, nei to reikia siekiant užtikrinti, kad priežiūros institucijos galėtų vykdyti savo priežiūros ir vykdymo užtikrinimo užduotis. Visi tokie įrašai turėtų būti saugomi pakankamai ilgai, kad pagrįstais atvejais priežiūros institucijos galėtų gauti trečiosios valstybės subjekto ir atstovavimo interesų grupėms veiklos įrašus, taip pat metinius suvestinius įrašus;
- (33) siekiant užtikrinti veiksmingą priežiūrą, turėtų būti reikalaujama, kad trečiosios valstybės subjekto vardu atstovavimo interesų grupėms veiklą vykdančys subjektai, neturintys įsisteigimo vietos Sąjungoje, paskirtų Sąjungoje įsisteigusį teisinį atstovą ir

užtikrintų, kad jų paskirtas teisinis atstovas turėtų reikiamus įgaliojimus ir išteklius bendradarbiauti su atitinkamomis institucijomis;

- (34) siekiant užtikrinti suderintus skaidrumo reikalavimus visoje vidaus rinkoje, turėtų būti reikalaujama, kad trečiosios valstybės subjekto vardu atstovavimo interesų grupėms veiklą vykdančys subjektai užsiregistruotų nacionaliniuose registruose savo įsisteigimo vietoje. Vėlesni registruotos informacijos atnaujinimai taip pat turėtų būti atliekami tame nacionaliniame registre. Šiuos registrus turėtų kurti, tvarkyti ir prižiūrėti valstybės narės. Valstybės narės gali naudotis savo esamais nacionaliniais registrais šios direktyvos tikslu, jei laikomasi šios direktyvos reikalavimų. Kad nebūtų pažeistas nacionalinis kompetencijos pasidalijimas, valstybėms narėms turėtų būti suteikta teisė sukurti daugiau nei vieną tokį registrą. Tokiais atvejais valstybės narės turėtų nustatyti taisykles, nurodančias, kuriame nacionaliniame registre turėtų registruotis subjektai, trečiųjų valstybių vardu vykdančys atstovavimo interesų grupėms veiklą. Asmens duomenų tvarkymo veiklos nacionaliniuose registruose žurnalai turėtų būti saugomi ne ilgiau, nei tai būtina prieigos prie asmens duomenų teisėtumui stebėti, taigi ne ilgiau kaip vienus metus;
- (35) pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1724⁶, informacija apie šioje direktyvoje nustatytas registracijos pareigas ir formalumus teikiama per bendruosius skaitmeninius vartus, kuriais per interneto portalą „Jūsų Europa“ sukuriama viena bendra prieiga, leidžianti įmonėms ir piliečiams teikti informaciją apie bendrosios rinkos taisykles ir procedūras visais valdžios lygmenimis, ir tiesioginė, centralizuota prieiga prie pagalbos ir problemų sprendimo paslaugų, taip pat prie įvairių visiškai skaitmenizuotų administracinių procedūrų, su rekomendacijomis. Be to, visa registracijos procedūra vykdoma internetu ir organizuojama pagal vienkartinio duomenų pateikimo principą, kad būtų lengviau pakartotinai naudoti duomenis;
- (36) jei trečiosios valstybės subjekto vardu atstovavimo interesų grupėms veiklą vykdančias subjektas yra įsisteigęs keliose valstybėse narėse, registracija turėtų būti atliekama tik toje valstybėje narėje, kurioje yra pagrindinė subjekto verslo vieta. Pagrindinė subjekto verslo vieta turėtų būti suprantama kaip vieta, kurioje yra subjekto pagrindinė buveinė arba registruota buveinė, kurioje vykdoma pagrindinė ekonominė veikla ir veiklos kontrolė;
- (37) šios direktyvos tikslu į registracijos prašymą turėtų būti įtraukta tik ta informacija, kuri būtina siekiant užtikrinti trečiųjų valstybių vardu vykdomos atstovavimo interesų grupėms veiklos skaidrumą ir veiksmingą šios direktyvos vykdymo užtikrinimą. Tokiai informacijai turėtų būti priskiriami duomenys apie patį atstovavimo interesų grupėms veiklą vykdančią subjektą, trečiąją valstybę, kurios vardu vykdoma veikla, šioje direktyvoje apibrėžtų atstovavimo interesų grupėms veiklą vykdančių subrangovų tapatybę ir informacija apie konkrečią vykdomą atstovavimo interesų grupėms veiklą. Kai taikoma, jame taip pat turėtų būti nuoroda į žiniasklaidos paslaugų teikėjus arba interneto platformas, kuriose, vykdam atstovavimo interesų grupėms veiklą, skelbiama reklama. Registracijos prašyme neturėtų būti pateikiama informacija apie gautos finansinės paramos, nesusijusios su atstovavimo interesų grupėms veikla, sumas ar kilmę;

⁶ 2018 m. spalio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1724, kuriuo sukuriami bendrieji skaitmeniniai vartai, skirti suteikti prieigą prie informacijos, procedūrų ir pagalbos bei problemų sprendimo paslaugų, ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 (OL L 295, 2018 11 21, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1724/oj>)

- (38) siekiant užtikrinti, kad registracijos tikslais teikiama informacija ir toliau leistų už nacionalinius registrus atsakingoms institucijoms teisingai ir tiksliai nustatyti trečiąsias valstybes, kurių vardu vykdomas atstovavimas interesų grupėms, ir kiek lėšų išleidžiama šiai veiklai, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais būtų pritaikytas standartinis informacijos rinkinys;
- (39) trečiųjų valstybių vardu atstovavimo interesų grupėms veiklą vykdančys subjektai, įregistruoti nacionaliniame registre, turėtų bent kartą per metus atnaujinti informaciją nacionaliniame registre. Tačiau, atsižvelgiant į tai, kad tokiuose nacionaliniuose registruose esančios informacijos tikslumas yra svarbus direktyvos taikymui ir priežiūrai, bet kokie registruoto subjekto kontaktinės informacijos pasikeitimai ar papildymai turėtų būti atliekami greičiau ir bet kuriuo atveju per pagrįstą laikotarpį;
- (40) už kiekvieną nacionalinį registrą atsakinga institucija turėtų užtikrinti, kad pateikta informacija būtų išsami ir joje nebūtų akivaizdžių klaidų. Tai neturėtų apimti išsamaus pateiktos informacijos tikslumo ar teisingumo vertinimo ir neturėtų būti suprantama kaip oficialus į nacionalinį registrą įtrauktos informacijos tikslumo patvirtinimas. Atsisakymas įtraukti subjektą į registrą dėl neišsamios ar akivaizdžiai neteisingos informacijos neturėtų užkirsti kelio tam subjektui pateikti naują registracijos prašymą;
- (41) trečiųjų valstybių vardu atstovavimo interesų grupėms veiklą vykdančys subjektai turėtų galėti įrodyti, kad jie įvykdė registracijos reikalavimus. Įregistravus subjektą, jam turėtų būti suteikta nacionaliniame registre esančios informacijos kopija ir unikalus europinis interesų grupės atstovo numeris (toliau – EIRN). EIRN turėtų būti priemonė, padedanti visoje Sąjungoje lengviau atpažinti pagal šią direktyvą įregistruotus subjektus. Todėl pagal EIRN sudėtį turėtų būti galima nustatyti registracijos valstybę narę ir konkretų nacionalinį registrą, kuriame buvo atlikta registracija. Asmenims, susipažinusiems su atitinkamos valstybės narės organizacine struktūra, nacionalinį registracijos registrą identifikuojančio kodo pasirinkimas turėtų atrodyti logiškas;
- (42) registruoti subjektai, įregistruoti valstybėje narėje, kurioje yra jų įsisteigimo vieta, neturėtų būti įpareigoti registruotis kitose valstybėse narėse, įskaitant atvejus, kai jie ten pradeda atstovavimo interesų grupėms veiklą. Tačiau, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas valstybės pareigūnams susipažinti su informacija apie atstovavimo interesų grupėms veiklą vykdančius subjektus, su kuriais jie galėtų bendrauti, kitos valstybės narės, kuriose bus vykdoma tokia veikla, savo nacionaliniuose registruose turėtų nurodyti atitinkamų registruotų subjektų pavadinimus, jų EIRN ir nuorodą į viešai skelbiamą nacionaliniame registre, kuriame jie yra registruoti, esančią informaciją;
- (43) siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi registracijos reikalavimo, priežiūros institucijos, turėdamos patikimos informacijos, kad subjektas neužsiregistravo, pavyzdžiui, remdamosi pranešėjo pateikta informacija, turėtų turėti galimybę paprašyti subjekto pateikti informaciją, kuri būtina nustatyti, ar jis patenka į šios direktyvos taikymo sritį. Tokia informacija paprastai turėtų būti tik informacija, iš kurios būtų tiesiogiai matyti, ar subjektas patenka į šios direktyvos taikymo sritį. Ją galėtų sudaryti tokio pobūdžio informacija, kuriai taikomas įpareigojimas saugoti įrašus, įskaitant visas gautas deklaracijas apie tai, ar subjektas, kurio vardu teikiama atstovavimo interesų grupėms paslauga, yra trečiosios valstybės subjektas. Jei įmanoma, turėtų būti prašoma pateikti tik tą informaciją, kurią subjektas turėtų turėti. Be to, priežiūros institucijos, jei jos turi patikimos informacijos apie galimą su registracija susijusių įpareigojimų nevykdymą, turėtų turėti galimybę prašyti subjekto pateikti informaciją, reikalingą tokiam galimam

nevykdymui iširti. Tokia informacija paprastai neturėtų būti platesnė nei informacija, kuria tiesiogiai galima įrodyti, kad informacija, pateikta vykdant reikalavimą registruotis ir ją atnaujinti, yra išsami arba tiksli. Jei įmanoma, turėtų būti prašoma pateikti tik tą informaciją, kurią registruotas subjektas turėtų turėti. Visuose tokiuose prašymuose turėtų būti nurodytos priežastys, prašoma informacija ir jos svarbos priežastys bei informacija apie galimas teisminės peržiūros procedūras. Tokiais prašymais neturėtų būti daromas poveikis nacionalinių institucijų įgaliojimams tirti bet kokius veiksmus, kurie gali būti laikomi nusikalstama veika, kaip numatyta nacionalinėje ir Sąjungos teisėje;

- (44) demokratinė atskaitomybė yra gerai veikiančios demokratijos ramstis. Suteikiant piliečiams galimybę susipažinti su informacija apie subjektus, trečiųjų valstybių vardu vykdančius atstovavimo interesų grupėms veiklą vidaus rinkoje, ir apie trečiųjų valstybių subjektus, kuriems jie atstovauja, šia direktyva piliečiams ir kitiems suinteresuotiesiems subjektams suteikiama galimybė naudotis savo demokratinėmis teisėmis ir pareigomis, įskaitant galimybę vykdyti demokratinę kontrolę, aiškiai žinant, kieno interesais vykdoma atstovavimo interesų grupėms veikla, su kuria jie arba jų išrinkti atstovai gali susidurti. Piliečių ir suinteresuotųjų subjektų vykdoma vieša demokratinei erdvei įtakos turinčių klausimų kontrolė užtikrina demokratinę stabdžių ir atsvarų sistemą. Demokratinė atskaitomybė taip pat didinamas piliečių įgalinimas, suteikiant jiems galimybę išreikšti ir įgyvendinti savo demokratinius pasirinkimus, įskaitant balsuojant. Piliečiai, kaip rinkėjai, yra svarbūs sprendimų priėmėjai ir todėl patys gali būti tam tikrų atstovavimo interesų grupėms paslaugų objektas;
- (45) siekiant užtikrinti proporcingumą, kai asmens duomenys skelbiami viešai, turėtų būti skelbiama tik tai, kas tikrai reikalinga siekiant informuoti piliečius, jų atstovus ir kitas suinteresuotąsias šalis apie trečiųjų valstybių vardu vykdomą atstovavimo interesų grupėms veiklą. Be to, informacija apie deklaruotas metines sumas turėtų būti skelbiama viešai, naudojant platesnius intervalus nei tie, kurie naudojami teikiant informaciją nacionaliniams registrams, kad būtų užtikrintas toks išsamumo lygis, kuris būtinas siekiant informuoti piliečius, jų atstovus ir kitas suinteresuotąsias šalis. Informacija, kuri svarbi tik priežiūros institucijoms, pavyzdžiui, už registruotą subjektą atsakingų asmenų kontaktiniai duomenys, neturėtų būti skelbiama viešai;
- (46) kad piliečiai galėtų lengviau susipažinti su informacija, ji turėtų būti pateikiama lengvai prieinamu ir kompiuterio skaitomu formatu, būti aiškiai matoma ir patogi naudotojui, taip pat pateikiama paprasta kalba. Turėtų būti laikoma, kad informacija yra kompiuterio skaitoma, jei ji pateikiama tokiu formatu, kurį programinė įranga gali automatiškai apdoroti be žmogaus įsikišimo, visų pirma siekiant nustatyti, atpažinti ir išgauti iš jos konkrečius duomenis. Informacija turėtų būti pateikiama laikantis Sąjungos teisės aktuose nustatytų prieinamumo reikalavimų, kad būtų užtikrintas jos prieinamumas neįgaliesiems, visų pirma daugiau nei vienu jutiminiu kanalu, kai yra techninių galimybių. Registracija gali būti vykdoma kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje vykdoma atstovavimo interesų grupėms veikla. Piliečių galimybės susipažinti su informacija visoje Sąjungoje gerokai pagerėja, jei informacija pateikiama bent viena oficialiąja Sąjungos kalba, kurią plačiai supranta kuo daugiau Sąjungos piliečių. Valstybės narės turėtų būti skatinamos naudoti techninius sprendimus, kurie leistų į tokią kalbą išversti kuo daugiau informacijos. Tačiau valstybės narės neturėtų būti įpareigosotos versti registruotų subjektų teikiamą informaciją;
- (47) siekiamos užtikrinti apsaugą asmenų, kuriems dėl konkrečios informacijos paskelbimo gali grėsti jų pagrindinių teisių pažeidimas, pavyzdžiui, atsakomieji

veiksmi prieš asmenis, dirbančius trečiojoje valstybėje veiklą vykdančiame registruotame subjekte, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad priežiūros institucijos, gavusios prašymą, galėtų apriboti visos nacionaliniame registre įregistruotos informacijos arba jos dalies skelbimą. Registruotas subjektas turėtų įrodyti, kad, atsižvelgiant į visas svarbias atskirų atvejų aplinkybes, skelbimas turėtų būti ribojamas dėl teisėtų interesų, pavyzdžiui, dėl didelės grėsmės, kad paskelbus informaciją gali būti pažeistos asmens pagrindinės teisės, visų pirma saugomos pagal 1 straipsnį (Teisė į žmogaus orumą), 2 straipsnį (Teisė į gyvybę), 3 straipsnį (Teisė į asmens neliečiamybę), 4 straipsnį (Kankinimo ir nežmoniško ar žeminančio elgesio arba baudimo uždraudimas) arba 6 straipsnį (Teisė į laisvę ir Chartijos saugumą, pavyzdžiui, pagrobimas, šantažas, turto prievartavimas, priekabiavimas, smurtas ar bauginimas), arba, pavyzdžiui, dėl komercinių paslapčių. Atliekant analizę turėtų būti atsižvelgiama į riziką darbuotojų arba visų registruotam subjektui dirbančių ar su juo susijusių asmenų fizinei neliečiamybei. Teisėti interesai taip pat turėtų apimti grėsmes asmenims, kurie gauna naudos iš registruoto subjekto veiklos. Priimant bet kokią priežiūros institucijos sprendimą turėtų būti atsižvelgiama į šios direktyvos tikslus ir jam turėtų būti taikomos teisminės peržiūros procedūros registracijos valstybėje narėje. Priežiūros institucija ir, jei taikoma, teisminę jurisdikciją turintis subjektus sprendimus turėtų priimti nedelsdami. Tam, kad visuomenė galėtų žinoti, jog registruotas subjektas laikėsi šioje direktyvoje nustatyto registracijos reikalavimo, kai leidžiama riboti skelbiamą informaciją, vietoje nacionalinio registro duomenų lauko turi būti nurodoma, kad skelbiama informacija apribota dėl teisėto intereso;

- (48) siekiant padėti valstybės pareigūnams nustatyti trečiųjų valstybių vardu vykdomą atstovavimo interesų grupėms veiklą, registruoti subjektai ir jų subrangovai, palaikydami tiesioginius ryšius su tokiais asmenimis, turėtų nurodyti EIRN. EIRN turėtų būti aktyviai pateikiamas per kiekvieną kontaktą su valstybės pareigūnais;
- (49) valstybės narės turėtų paskirti vieną ar kelias institucijas arba įstaigas, atsakingas už nacionalinių registruojamųjų kūrimą ir tvarkymą bei už subjektų, trečiųjų valstybių vardu vykdančių atstovavimo interesų grupėms veiklą, pateiktą registracijos prašymų nagrinėjimą. Jos taip pat turėtų paskirti vieną ar kelias priežiūros institucijas, atsakingas už šioje direktyvoje nustatytą įpareigojimų laikymosi ir vykdymo užtikrinimo priežiūrą bei keitimąsi informacija su kitų valstybių narių priežiūros institucijomis ir Komisija. Siekiant padėti užtikrinti pagrindines teises ir laisves, teisinės valstybės principo laikymąsi, demokratijos principus ir visuomenės pasitikėjimą šių subjektų priežiūra, būtina, kad priežiūros institucijos būtų nešališkos ir nepriklausomos nuo išorės kišimosi ar politinio spaudimo, turėtų tinkamus įgaliojimus ir išteklius, kad galėtų veiksmingai vykdyti stebėseną ir imtis priemonių, būtinų šios direktyvos reikalavimų laikymuisi užtikrinti;
- (50) siekiant išvengti registruoto subjekto stigmatizavimo, viešai skelbiami duomenys turėtų būti pateikiami faktiškai ir neutraliai. Be to, vykdydamos pagal šią direktyvą joms pavestas užduotis, kompetentingos nacionalinės institucijos turėtų užtikrinti, kad vien dėl to, jog subjektas yra registruotas, neatsirastų jokių neigiamų padarinių. Visų pirma skelbiama informacija neturėtų būti pateikiama kartu su teiginiais ar nuostatomis, kurie galėtų sukelti nepasitikėjimą registruotais subjektais, galėtų atgrasyti valstybių narių ar trečiųjų valstybių fizinius ar juridinius asmenis nuo bendradarbiavimo su jais ar finansinės paramos jiems teikimo. Tokių stigmatizuojančių veiksmų pavyzdžiai gali būti neigiamas registruotų subjektų vertinimas arba menkinantys pareiškimai, kuriais siekiama pakenkti registruotų

subjektų patikimumui ir teisėtumui, tvirtinant, kad registruoti subjektai siekia neteisėtai daryti įtaką demokratiniams procesams;

- (51) kai trečioji valstybė išleidžia ypač dideles sumas atstovavimui interesų grupėms arba kai subjektas gauna ypač didelį atlygį iš vieno ar kelių trečiosios valstybės subjektų, padidėja tikimybė, kad dėl vykdomos atstovavimo interesų grupėms veiklos bus sėkmingai padaryta įtaka valstybės narės ar visos Sąjungos politiniams sprendimams. Tokiais atvejais priežiūros institucijos turėtų turėti galimybę prašyti subjektų, tokių trečiųjų valstybių vardu vykdančių atstovavimo interesų grupėms veiklą, pateikti papildomos informacijos, kad galėtų vykdyti griežtesnę kontrolę;
- (52) siekiant užtikrinti proporcingą šios direktyvos priežiūrą, priežiūros institucijos turėtų turėti galimybę paprašyti subjekto, trečiųjų valstybių subjektų vardu vykdančio atstovavimo interesų grupėms veiklą, pateikti įrašus, reikalingus galimam šioje direktyvoje nustatyto registracijos reikalavimo nesilaikymui iširti. Tuo tikslu priežiūros institucijos turėtų galėti veikti savo iniciatyva arba remdamosi pranešėjo ar kitos valstybės narės priežiūros institucijos pateikta informacija;
- (53) priežiūros institucijos turėtų bendradarbiauti tiek nacionaliniu, tiek Sąjungos lygmeniu. Toks bendradarbiavimas turėtų palengvinti greitą ir saugų keitimasi informacija. Kad galėtų vykdyti savo priežiūros užduotis, priežiūros institucijos turėtų turėti galimybę iš registracijos valstybės narės priežiūros institucijos prašyti registracijos prašyme pateiktos informacijos, įskaitant tą, kuri nėra vieša, o konkrečiais atvejais – subjekto saugomų įrašų ir atliktos analizės. Priežiūros institucijos ir Komisija turėtų bendradarbiauti, kad užtikrintų šios direktyvos įgyvendinimą. Kad galėtų geriau suprasti visos atstovavimo interesų grupėms veiklos, kuri trečiųjų valstybių vardu vykdoma Sąjungoje, dydį ir pasiskirstymą, Komisija turėtų turėti galimybę prašyti priežiūros institucijų pateikti suvestinius duomenis, pagrįstus trečiųjų valstybių subjektų vardu atstovavimą interesų grupėms vykdančių subjektų registracijos prašyme pateikta informacija. Siekiant visapusiškai stebėti trečiųjų valstybių vardu vykdomos atstovavimo interesų grupėms veiklos, kuri vykdoma Sąjungoje, sąlygas ir ypatumus, į tokius suvestinius duomenis gali būti įtraukta informacija, kuri nėra viešai prieinama registruose, įskaitant asmens duomenis, kiek tai būtina veiksmingai stebėsenai užtikrinti;
- (54) siekiant dar labiau sumažinti administracinę naštą, nacionalinių institucijų, taip pat priežiūros institucijų ir Komisijos administracinis bendradarbiavimas ir keitimasis informacija vyksta per Vidaus rinkos informacinę sistemą (toliau – IMI sistema), sukurtą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1024/2012⁷ valstybių narių kompetentingų institucijų administraciniam bendradarbiavimui su bendrąja rinka susijusiose politikos srityse. IMI sistemos ir nacionalinių registru sąveikumas turėtų būti užtikrintas pagal Europos sąveikumo sistemą;
- (55) siekiant padėti Komisijai vykdyti jos užduotį užtikrinti veiksmingą kompetentingų nacionalinių institucijų bendradarbiavimą ir visapusišką bei veiksmingą šios direktyvos įgyvendinimą, turėtų būti sudaryta patariamoji grupė. Patariamojoje grupėje turėtų būti po vieną kiekvienos valstybės narės priežiūros institucijų atstovą. Patariamoji grupė turėtų patarti dėl šios direktyvos įgyvendinimo, įskaitant

⁷ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 dėl administracinio bendradarbiavimo per Vidaus rinkos informacinę sistemą, kuriuo panaikinamas Komisijos sprendimas 2008/49/EB (VRI reglamentas) (OL L 316, 2012 11 14, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1024/oj>).

reikalavimą vengti neigiamų padarinių vien dėl to, kad subjektas įregistruotas pagal šioje direktyvoje nustatytus reikalavimus. Ji turėtų priimti nuomones, rekomendacijas ar ataskaitas, kurias valstybių narių paskirtos kompetentingos nacionalinės institucijos turėtų paskelbti viešai. Siekiant užtikrinti teisinį tikrumą subjektams, kurie gali patekti į šios direktyvos taikymo sritį, patariamoji grupė visų pirma turėtų patarti Komisijai dėl galimų gairių dėl šios direktyvos taikymo srities, trečiosios valstybės subjekto sąvokos ir veiklos, kurios tikslas ar poveikis yra šioje direktyvoje nustatytų įpareigojimų apėjimas. Turėtų būti užtikrintas tinkamas bendradarbiavimas su ES kovos su korupcija tinklu;

- (56) pranešėjai gali suteikti priežiūros institucijoms naujos informacijos, kuri gali padėti joms nustatyti šios direktyvos pažeidimus, be kita ko, bandymus apeiti joje nustatytus įpareigojimus. Siekiant užtikrinti, kad pranešėjai galėtų įspėti priežiūros institucijas apie esamus ar galimus šios direktyvos pažeidimus, ir apsaugoti pranešėjus nuo atsakomųjų veiksmų, pranešimams apie šios direktyvos pažeidimus ir apie tokius pažeidimus pranešusių asmenų apsaugai turėtų būti taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1937⁸;
- (57) pranešėjų pateikta informacija apie pažeidimus gali būti labai svarbi užkertant kelią taisyklių pažeidimams skaidrumo ir vidaus rinkoje teikiamų paslaugų, kurios yra svarbios priimant viešuosius sprendimus, pavyzdžiui, atstovavimo interesų grupėms paslaugų, priežiūros srityje, atgrasant nuo jų arba nustatant juos. Atsižvelgiant į visuomenės interesą apsaugoti viešųjų sprendimų priėmimą nuo tokių pažeidimų ir galimą žalą piliečių pasitikėjimui demokratinėmis institucijomis, kurią gali padaryti tokie pažeidimai, ir į tai, kad šios direktyvos nuostatos nepatenka į Direktyvos (ES) 2019/1937 2 straipsnio 1 dalies a punkte nustatytas politikos sritis, būtina tas sritis pritaikyti. Todėl Direktyvos (ES) 2019/1937 2 straipsnis ir priedas turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeisti;
- (58) turėtų būti uždrausta sąmoningai ir tyčia dalyvauti veikloje, kurios tikslas arba poveikis yra šioje direktyvoje nustatytų įpareigojimų, visų pirma registracijos reikalavimų, apėjimas. Tokia veikla apima slaptą atlygį už atstovavimo paslaugą, bendrovių steigimą siekiant nuslėpti ryšius su trečiųjų valstybių vyriausybėmis arba dirbtinį veiklos paskirstymą keliems subjektams, kad nebūtų pasiektos šioje direktyvoje nustatytos ribos;
- (59) siekdamas atgrasyti nuo šios direktyvos reikalavimų nesilaikymo ir dėl to taikyti sankcijas, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad už šioje direktyvoje nustatytų įpareigojimų pažeidimus būtų skiriamos veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos administracinės baudos. Sankcijos neturėtų būti baudžiamojo pobūdžio. Skiriant sankcijas turėtų būti atsižvelgiama į pažeidimo pobūdį, pasikartojimą ir trukmę, atsižvelgiant į viešąjį interesą, vykdomos veiklos mastą ir rūšį bei atstovavimo interesų grupėms veiklą vykdančio subjekto ekonominę pajėgumą. Kiekvienu konkrečiu atveju sankcijos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos, tinkamai atsižvelgiant į pagrindines teises, įskaitant saviraiškos laisvę, asociacijų, akademinę laisvę ir mokslinių tyrimų laisvę, apsaugos priemones ir galimybę naudotis veiksmingomis teisių gynimo priemonėmis, įskaitant teisę būti išklaustam. Jos turėtų būti taikomos

⁸ 2019 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1937 dėl asmenų, pranešančių apie Sąjungos teisės pažeidimus, apsaugos (OL L 305, 2019 11 26, p. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1937/oj>).

po priežiūros institucijos išankstinio įspėjimo, išskyrus tuos atvejus, kai toks pažeidimas prilygsta apėjimo draudimo pažeidimui;

- (60) siekiant iš dalies pakeisti ribas, kurias viršijus prašoma papildomos informacijos, pakeisti informacijos, kuri turi būti pateikta teikiant registracijos prašymą, sąrašą ir pakeisti informacijos, kuri turi būti įtraukta į valstybių narių skelbiamas ataskaitas, sąrašą, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros⁹ nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (61) siekiant užtikrinti veiksmingą šios direktyvos taikymo stebėseną, Komisija turėtų reguliariai teikti ataskaitas apie jos įgyvendinimą, prireikus kartu su kitų atitinkamų Sąjungos teisės aktų ataskaitomis. Pagal 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros 22 ir 23 punktus, Komisija turėtų įvertinti šią direktyvą, kad galėtų įvertinti jos poveikį ir poreikį imtis tolesnių veiksmų;
- (62) kadangi šios direktyvos tikslų, t. y. prisidėti prie tinkamo atstovavimo interesų grupėms veiklos vidaus rinkos veikimo, valstybės narės negali deramai pasiekti, o jo geriau galima siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (63) Sąjungos lygmens sistema visų pirma padeda kompetentingoms nacionalinėms institucijoms vykdyti priežiūros funkcijas ir kitiems suinteresuotiesiems subjektams atlikti savo vaidmenį demokratiname procese ir didina bendrą Sąjungos demokratijos atsparumą trečiųjų valstybių kišimuisi. Sprendžiant trečiųjų valstybių vardu vykdomos atstovavimo interesų grupėms veiklos siekiant daryti įtaką Sąjungos lygmeniu skaidrumo klausimą, gaunama pridėtinė vertė, nes dėl tikėtino tarpvalstybinio tokios veiklos pobūdžio reikia koordinuoto požiūrio įvairiais lygmenimis ir sektoriais. Bendradarbiaudamos ir dalydamosi informacija, valstybės narės gali geriau suprasti šio reiškinių mastą, o tai padeda išvengti, kad trečiosios valstybės galėtų pasinaudoti reglamentavimo skirtumais ar spragomis;
- (64) įgyvendindamos šią direktyvą, valstybės narės turėtų siekti kuo labiau sumažinti administracinę naštą atitinkamiems subjektams, visų pirma labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, apibrėžtoms Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/34/ES¹⁰ 3 straipsnyje;
- (65) asmens duomenų tvarkymui, atliekamam pagal šią direktyvą, įskaitant asmens duomenų tvarkymą siekiant tvarkyti nacionalinį registrą ar registrus, kuriuose

⁹ OL L 123, 2016 5 12, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj

¹⁰ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/34/ES dėl tam tikrų rūšių įmonių metinių finansinių ataskaitų, konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir susijusių pranešimų, kuria iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/43/EB ir panaikinamos Tarybos direktyvos 78/660/EEB ir 83/349/EEB (OL L 182, 2013 6 29, p. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj>).

registruojami subjektai, trečiųjų valstybių subjektų vardu vykdančios atstovavimo interesų grupės veiklą, susipažinti su asmens duomenimis, esančiais tokiam nacionaliniame registre ar registruose, ir keistis asmens duomenimis vykdant valstybių narių administracinį bendradarbiavimą ir savitarpio pagalbą pagal šią direktyvą, įskaitant IMI naudojimą, taip pat saugoti įrašus pagal šioje direktyvoje nustatytus įrašų saugojimo įpareigojimus, taikomi Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) 2016/679¹¹ ir (ES) 2018/1725¹². Bet koks asmens duomenų tvarkymas tokiais tikslais, be kita ko, turėtų atitikti duomenų kiekio mažinimo, duomenų tikslumo ir saugojimo apribojimo principus bei duomenų vientisumo ir konfidencialumo reikalavimus. Valstybės narės turėtų nustatyti priemones, užtikrinančias teisėtą ir saugų tvarkymą, kiek tai susiję su nacionaliniame registre ar registruose esančių asmens duomenų tvarkymu, vadovaudamosi taikytiniais asmens duomenų apsaugos teisės aktais;

- (66) šia direktyva nedaromas joks poveikis Sąjungos ribojamųjų priemonių, priimtų pagal ES sutarties 29 straipsnį ir SESV 215 straipsnį, taikymui. Visų pirma šia direktyva nedaromas poveikis draudimui tiesiogiai ar netiesiogiai teikti lėšas ar ekonominius išteklius fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms arba su jais susijusiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms, kurie yra įtraukti į Sąjungos ribojamųjų priemonių sąrašą, arba jų naudai;
- (67) šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis Komisijos prerogatyvoms inicijuoti ir atlikti iškraipančių užsienio subsidijų tyrimus, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2022/2560¹³;
- (68) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų¹⁴ valstybės narės pagrįstais atvejais įsipareigojo prie pranešimų apie perkėlimo priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudedamųjų dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidejas laikosi nuomonės, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas;
- (69) vadovaujantis Reglamento (ES) 2018/1725 42 straipsnio 1 dalimi buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu ir jis pateikė nuomonę XXXX¹⁵,

¹¹ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

¹² 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

¹³ 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2560 dėl vidaus rinką iškraipančių užsienio subsidijų (OL L 330, 2022 12 23, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2560/oj>).

¹⁴ OL C 369, 2011 12 17, p. 14.

¹⁵ XXXX.

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS. BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas ir tikslas

Šia direktyva nustatomi suderinti reikalavimai, susiję su trečiosios valstybės subjekto vardu vykdoma atstovavimo interesų grupėms ekonomine veikla, siekiant pagerinti vidaus rinkos veikimą užtikrinus bendrą skaidrumo lygį visoje Sąjungoje.

Šia direktyva siekiama užtikrinti tokį skaidrumą taip, kad būtų išvengta nepasitikėjimo atmosferos, galinčios atgrasyti valstybių narių ar trečiųjų valstybių fizinius ar juridinius asmenis nuo bendradarbiavimo su subjektais, trečiosios valstybės subjekto vardu vykdančiais atstovavimą interesų grupėms, arba nuo finansinės paramos jiems teikimo.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

- (1) **atstovavimo interesų grupėms veikla** – veikla, vykdoma siekiant daryti įtaką politikos ar teisės aktų kūrimui, rengimui ar įgyvendinimui arba viešųjų sprendimų priėmimo procesams Sąjungoje, kuri visų pirma gali būti vykdoma organizuojant susitikimus, konferencijas ar renginius arba juose dalyvaujant, prisidedant prie konsultacijų ar parlamentinių klausymų arba juose dalyvaujant, organizuojant komunikacijos ar reklamos kampanijas, organizuojant tinklus ir visuomenines iniciatyvas, rengiant politikos ir pozicijos dokumentus, teisės aktų pakeitimus, nuomonių apklausas, tyrimus ar atvirus laiškus, arba veikla, susijusi su moksliniais tyrimais ir švietimu, jei ji vykdoma konkrečiai siekiant šio tikslo;
- (2) **atstovavimo interesų grupėms paslauga** – atstovavimo interesų grupėms veikla, paprastai vykdoma už atlygį, kaip nurodyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 57 straipsnyje;
- (3) **atstovavimo interesų grupėms paslaugų teikėjas** – fizinis arba juridinis asmuo, teikiantis atstovavimo interesų grupėms paslaugas;
- (4) **trečiosios valstybės subjektas:**
 - (a) trečiosios valstybės, išskyrus Europos ekonominės erdvės nares, centrinė valdžia ir visų kitų lygių valdžios institucijos;
 - (b) viešasis arba privatusis subjektas, kurio veiksmai, atsižvelgiant į visas susijusias aplinkybes, gali būti priskirti a punkte nurodytam subjektui;
- (5) **pagalbinė veikla** – veikla, kuri padeda vykdyti atstovavimo interesų grupėms veiklą, bet neturi tiesioginės įtakos jos turiniui;
- (6) **metinė suma:**
 - (a) bendras metinis atlygis, gautas iš trečiosios valstybės subjekto už atstovavimo interesų grupėms paslaugos teikimą, kurį, jei atlygis yra nepiniginis, sudaro jo apskaičiuotoji vertė, arba

- (b) kai atlygis negaunamas, metinių išlaidų, susijusių su vykdoma atstovavimo interesų grupėms veikla, įvertis,

atsižvelgiant į visą atstovavimo interesų grupėms veiklą, įskaitant, kai paslaugų teikėjas ją vykdo pagal sutartimi įformintus susitarimus, išlaidas subrangovams ir pagalbinei veiklai;

- (7) **subrangovas** – atstovavimo interesų grupėms paslaugų teikėjas, su kuriuo pagrindinis rangovas arba vienas iš jo subrangovų sudaro sutartį, pagal kurią susitariama, kad subrangovas atliks kai kurias arba visas atstovavimo interesų grupėms veiklos, kurią įsipareigojo vykdyti pagrindinis rangovas, dalis;
- (8) **registruoti subjektai** – subjektai, pagal 10 straipsnį įregistruoti 9 straipsnyje nurodytame nacionaliniame registre;
- (9) **už nacionalinį registrą atsakinga institucija** – valdžios institucija arba įstaiga, atsakinga už 9 straipsnyje nurodyto nacionalinio registro tvarkymą ir pagal šią direktyvą pateiktą registracijos prašymų tvarkymą;
- (10) **priežiūros institucija** – nepriklausoma valdžios institucija, atsakinga už šioje direktyvoje nustatytų įpareigojimų laikymosi ir vykdymo užtikrinimo priežiūrą;
- (11) **valstybės pareigūnas**:
- (a) Sąjungos pareigūnas arba valstybės narės pareigūnas;
- (b) bet kuris kitas asmuo, paskirtas atlikti ir atliekantis viešosios tarnybos funkcijas;
- (12) **Sąjungos pareigūnas** – asmuo, kuris yra:
- (a) pareigūnas arba kitas tarnautojas, kaip apibrėžta Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatuose ir kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygose, nustatytose Tarybos reglamente (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 259/68¹⁶;
- (b) valstybės narės ar bet kurios viešojo ar privačiojo sektoriaus įstaigos į Sąjungą komandiruotas asmuo, atliekantis funkcijas, analogiškas Sąjungos pareigūnų ar kitų tarnautojų funkcijoms;
- Sąjungos institucijos, įstaigos, tarnybos ar agentūros nariai ir tokių įstaigų darbuotojai prilyginami Sąjungos pareigūnams tiek, kiek jiems netaikomi Tarnybos nuostatai;
- (13) **valstybės narės pareigūnas** – į vykdomąsias, administracines ar teismines pareigas nacionaliniu, regiono ar vietos lygmeniu paskirtas ar išrinktas ir tas pareigas laikinai ar nuolat, atlygintinai ar neatlygintinai einantis bet kokio rango asmuo ir teisėkūros pareigas nacionaliniu, regionų ar vietos lygmeniu einantis asmuo.

¹⁶ 1968 m. vasario 29 d. Tarybos reglamentas (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 259/68, nustatantis Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų Europos Bendrijų tarnautojų įdarbinimo sąlygas bei Komisijos pareigūnams laikinai taikomas specialias priemones (OL L 56, 1968 3 4, p. 1, ELI: [http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259(1)/oj)).

3 straipsnis

Taikymo sritis

1. Ši direktyva taikoma subjektams, nepriklausomai nuo jų įsisteigimo vietos, vykdančioms toliau nurodytą veiklą:
 - (a) atstovavimo interesų grupėms paslaugą, teikiamą trečiosios valstybės subjektui;
 - (b) 2 straipsnio 4 dalies b punkte nurodyto trečiosios valstybės subjekto vykdomą atstovavimo interesų grupėms veiklą, kuri yra susijusi su ekonominio pobūdžio veikla arba ją pakeičia ir todėl yra panaši į šios dalies a punkte nurodytą atstovavimo interesų grupėms paslaugą.
2. Nepaisant 1 dalies, ši direktyva netaikoma toliau nurodytai veiklai:
 - (a) 2 straipsnio 4 dalies a punkte nurodyto trečiosios valstybės subjekto tiesiogiai vykdomai veiklai, susijusiai su viešosios valdžios funkcijų vykdymu, įskaitant veiklą, susijusią su diplomatinių ar konsulinių santykių tarp valstybių ar tarptautinių organizacijų palaikymu;
 - (b) teisinių konsultacijų ir kitų specialistų konsultacijų teikimui toliau nurodytais atvejais:
 - i) konsultacijos trečiosios valstybės subjektui siekiant padėti jam užtikrinti, kad jo veikla atitiktų galiojančius teisinius reikalavimus;
 - ii) atstovavimas trečiosios valstybės subjektams taikinimo ar tarpininkavimo procedūroje, siekiant išvengti, kad ginčas būtų perduotas teisminei ar administracinei įstaigai arba joje nagrinėjamas;
 - iii) atstovavimas trečiųjų valstybių subjektams teismo procesuose;
 - (c) pagalbinei veiklai.

4 straipsnis

Suderinimo lygis

Valstybės narės atstovavimo interesų grupėms veiklai, patenkančiai į šios direktyvos taikymo sritį, negali palikti galioti ar nustatyti nuostatų, kurios skirtųsi nuo šioje direktyvoje nustatytų nuostatų, įskaitant griežtesnes ar ne tokias griežtas nuostatas, kuriomis siekiama užtikrinti skirtingą tos veiklos skaidrumą.

II SKYRIUS. SKAIDRUMAS IR REGISTRACIJA

5 straipsnis

Paslaugos gavėjo nustatymas

Valstybės narės užtikrina, kad atstovavimo interesų grupėms paslaugų teikėjai turėtų galimybę reikalauti, kad subjektas, kurio vardu teikiama paslauga, deklaruotų, ar jis yra trečiosios valstybės subjektas.

6 straipsnis

Subranga

1. Valstybės narės užtikrina, kad 3 straipsnio 1 dalyje nurodyti subjektai į savo sutartimi įformintus susitarimus su subrangovais įtrauktų informaciją apie tai, kad atstovavimo interesų grupėms veiklai taikoma 3 straipsnio 1 dalis, taip pat įpareigojimą perduoti tokią informaciją visiems kitiems subrangovams. Taip informuoti subrangovai neprivalo laikytis 7, 8, 10 ir 11 straipsnių reikalavimų, susijusių su atstovavimo interesų grupėms veikla, vykdoma pagal sutartį, kurioje pateikta tokia informacija.
2. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai subrangovas sudaro tolesnę subrangos sutartį dėl atstovavimo interesų grupėms paslaugos, jis informuotų pagrindinį rangovą arba, kai taikoma, subrangovą, iš kurio gavo sutartį dėl atstovavimo interesų grupėms veiklos vykdymo, apie tai, kad atstovavimo interesų grupėms veikla buvo perduota toliau pagal subrangos sutartį, ir užtikrintų, kad į sutartimi įformintus susitarimus būtų įtraukta informacija apie tai, kad atstovavimo interesų grupėms veikla patenka į 3 straipsnio 1 dalies taikymo sritį.
3. Valstybės narės užtikrina, kad subrangovas pateiktų pagrindiniam rangovui arba, kai taikoma, subrangovui informaciją, būtiną 10 straipsnio reikalavimams įvykdyti.

7 straipsnis

Įrašų saugojimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad 3 straipsnio 1 dalyje nurodyti subjektai apie kiekvieną atstovavimo interesų grupėms veiklą, kuri patenka į to straipsnio taikymo sritį, saugotų toliau nurodytus įrašus:
 - (a) trečiosios valstybės subjekto, kurio vardu vykdoma veikla, tapatybę arba pavadinimą, taip pat trečiosios valstybės, kurios interesams atstovaujama, pavadinimą;
 - (b) atstovavimo interesų grupėms veiklos tikslo aprašymą;
 - (c) sutartis ir pagrindinį keitimąsi informacija su trečiosios valstybės subjektu, kurie būtini norint suprasti atstovavimo interesų grupėms veiklos pobūdį ir tikslą, įskaitant, jei taikoma, įrašus apie bet kokio atlygio būdus ir dydį;
 - (d) informaciją arba medžiagą, kuri yra pagrindinis atstovavimo interesų grupėms veiklos komponentas.
2. Valstybės narės užtikrina, kad 3 straipsnio 1 dalyje nurodyti subjektai saugotų 1 dalyje nurodytus įrašus ketverius metus nuo atitinkamos atstovavimo interesų grupėms veiklos nutraukimo.
3. Valstybės narės užtikrina, kad 3 straipsnio 1 dalyje nurodyti subjektai kasmet parengtų:
 - (a) visų trečiųjų valstybių subjektų, kurių vardu jie vykdė atstovavimo interesų grupėms veiklą praėjusiais finansiniais metais, sąrašą;
 - (b) per praėjusius finansinius metus iš kiekvienos trečiosios valstybės gautų bendrų metinių sumų už veiklą, kuri patenka į 3 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, sąrašą.

4. Valstybės narės užtikrina, kad 3 straipsnio 1 dalyje nurodyti subjektai 3 dalyje nurodytos informacijos įrašus saugotų ketverius metus.

8 straipsnis

Teisinis atstovas

1. Valstybės narės reikalauja, kad 3 straipsnio 1 dalyje nurodyti subjektai, kurie nėra įsisteigę Sąjungoje, raštu paskirtų fizinių arba juridinių asmenį savo teisiniu atstovu vienoje iš valstybių narių, kurioje jie vykdo atstovavimo interesų grupėms veiklą.
2. Valstybės narės užtikrina, kad teisinis atstovas būtų atsakingas už tai, jog registruotas subjektas vykdytų savo įpareigojimus pagal šią direktyvą, ir būtų visų kompetentingų nacionalinių institucijų pranešimų atitinkamam subjektui pagal 15 straipsnį adresatas. Bet koks pranešimas tam teisiniam atstovui laikomas pranešimu atstovaujamaam subjektui.
3. Valstybės narės užtikrina, kad teisinis atstovas galėtų būti traukiamas atsakomybėn už jo atstovaujamo subjekto įpareigojimų pagal šią direktyvą nevykdymą, nedarant poveikio atsakomybei ir teisiniams veiksams, kurie galėtų būti inicijuojami prieš tą subjektą. Valstybės narės užtikrina, kad 3 straipsnio 1 dalyje nurodyti subjektai suteiktų savo teisiniam atstovui būtinus įgaliojimus ir pakankamus išteklius, kad būtų užtikrintas veiksmingas ir savalaikis bendradarbiavimas su valstybių narių kompetentingomis institucijomis ir jų sprendimų vykdymas.

9 straipsnis

Nacionaliniai registrai

1. Kiekviena valstybė narė sukuria ir tvarko vieną ar kelis nacionalinius registrus, siekdama užtikrinti 3 straipsnio 1 dalyje nurodytų subjektų vykdomos atstovavimo interesų grupėms veiklos skaidrumą. Valstybės narės gali naudotis esamais nacionaliniais registrais, jei jie atitinka šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse bei 10, 11 ir 12 straipsniuose nustatytus reikalavimus.
2. Nacionalinį registrą arba, atitinkamais atvejais, registrus tvarko už nacionalinius registrus atsakingos institucijos. Tvarkydamos asmens duomenis, tokios institucijos veikia kaip duomenų valdytojai, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2016/679 4 straipsnio 7 punkte.
3. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodyti nacionaliniai registrai būtų sukurti ir tvarkomi taip, kad juose esanti informacija būtų pateikiama neutraliai, faktiškai ir objektyviai.
4. Valstybės narės užtikrina, kad už nacionalinius registrus atsakingos institucijos nacionaliniame registre tvarkytų asmens duomenų tvarkymo operacijų žurnalus. Šie žurnalai ištrinami po vieno metų ir gali būti naudojami tik prieigos prie asmens duomenų teisėtumui stebėti ir tokių duomenų vientisumui bei saugumui užtikrinti.

10 straipsnis

Registracija

1. Valstybės narės užtikrina, kad 3 straipsnio 1 dalyje nurodytas subjektas, įsisteigęs jų teritorijoje, užsiregistruotų nacionaliniame registre ne vėliau kaip iki atstovavimo interesų grupėms veiklos pradžios.

Valstybės narės, turinčios kelis nacionalinius registrus, užtikrina, kad atitinkama kiekvieno nacionalinio registro taikymo sritis būtų aiškiai apibrėžta, kad tokie registrai apimtų visus subjektus, kurie privalo registruotis pagal šio straipsnio pirmą pastraipą, ir kad 3 straipsnio 1 dalyje nurodyti subjektai galėtų gauti informaciją apie tai, kuriame iš nacionalinių registrų jie turi registruotis.

2. Jei 3 straipsnio 1 dalyje nurodytas subjektas yra įsisteigęs daugiau nei vienoje valstybėje narėje, jis registruojasi toje valstybėje narėje, kurioje yra jo pagrindinė verslo vieta.
3. Jei 3 straipsnio 1 dalyje nurodytas subjektas nėra įsisteigęs Sąjungoje, jis registruojasi toje valstybėje narėje, kurioje yra įsisteigęs jo teisinis atstovas, paskirtas pagal 8 straipsnį, arba, jei įsisteigimo vietos nėra, kurioje yra jo nuolatinė gyvenamoji vieta arba kurioje jis paprastai gyvena.
4. Valstybės narės užtikrina, kad registruojantis būtų reikalaujama, kad subjektas pateiktų tik I priede nurodytą informaciją.
5. Valstybės narės užtikrina, kad, prieš pateikdami informaciją pagal 4 dalį, subjektai būtų informuoti, kad informacija bus skelbiama pagal 12 straipsnį ir kad jie gali prašyti neskelbti informacijos pagal 12 straipsnio 3 dalį.
6. Valstybės narės užtikrina, kad registruoti subjektai pateiktų toliau nurodytą informaciją:
 - (a) per pagrįstą laikotarpį – pagal I priedo 1 dalies a ir b punktus bei f punkto i ir ii papunkčius pateiktų duomenų pakeitimus ar papildymus;
 - (b) kasmet – pagal 4 dalį pateiktų duomenų, nenurodytų a punkte, pakeitimus ar papildymus.
7. Valstybės narės užtikrina, kad registruoti subjektai, kurie nebelaikomi 3 straipsnio 1 dalyje nurodytais subjektais, galėtų apie tai pranešti institucijai, atsakingai už atitinkamą nacionalinį registrą, kuriame jie yra įregistruoti, ir paprašyti juos išbraukti iš to registro. Kai 3 straipsnio 1 dalyje nurodytas subjektas pagal 2 arba 3 dalį turi registruotis kitame nacionaliniame registre nei tas, kuriame jis yra įregistruotas, jis apie tai praneša už atitinkamą nacionalinį registrą atsakingai institucijai ir paprašo ją išbraukti iš to registro.

Ta institucija išnagrinėja prašymą per penkias darbo dienas ir išbraukia registruotą subjektą iš nacionalinio registro, jei mano, kad subjektas nebelaikomas 3 straipsnio 1 dalyje nurodytu subjektu arba, priklausomai nuo konkretaus atvejo, nebeturėtų būti registruojamas registre, už kurį ji yra atsakinga. Už atitinkamą nacionalinį registrą atsakingos institucijos sprendimas gali būti skundžiamas administracine ir teismine tvarka registracijos valstybėje narėje.

8. Valstybės narės užtikrina, kad registracijos prašymai, atnaujinimai, prašymai išbraukti iš registro ir prašymai pagal 12 straipsnio 3 dalį galėtų būti teikiami elektroninėmis priemonėmis ir būtų nemokami.

9. Kai būtina užtikrinti, kad registracijos tikslais teikiama informacija ir toliau leistų už nacionalinius registrus atsakingoms institucijoms teisingai ir tiksliai nustatyti trečiašias valstybes, kurių vardu vykdomas atstovavimas interesų grupėms, ir kiek lėšų išleidžiama šiai veiklai, Komisijai pagal 23 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas I priedas, iš dalies pakeičiant registracijos tikslais teiktinos informacijos sąrašą, atsižvelgiant į pokyčius atstovavimo interesų grupėms paslaugų rinkoje, pagal 19 straipsnį įsteigtos patariamąsios grupės pateiktas nuomones, rekomendacijas ir ataskaitas arba, jei taikoma, atitinkamus tarptautinius ir Europos standartus ir praktiką. I priede nustatyti asmens duomenų laukai keičiami tik tais atvejais, kai tai būtina siekiant užtikrinti tinkamą 3 straipsnio 1 dalyje nurodytų subjektų ir atstovavimo interesų grupėms veiklos identifikavimą.

11 straipsnis

Registracijos tvarka

1. Valstybės narės užtikrina, kad už nacionalinį registrą atsakinga institucija užtikrintų, jog kiekviename pagal 10 straipsnio 4 dalį pateiktame registracijos prašyme būtų pateikti visi I priede nurodyti elementai ir nebūtų akivaizdžių klaidų.
Atitinkamą įrašą atsakinga institucija įtraukia į savo nacionalinį registrą per penkias darbo dienas nuo registracijos prašymo pateikimo, išskyrus atvejus, kai pateikiamas prašymas pagal 2 dalį.
2. Jei registracijai pateikta informacija yra neišsami arba joje yra akivaizdžių klaidų, už nacionalinį registrą atsakinga institucija paprašo subjekto papildyti arba ištaisyti pateiktą informaciją. Per penkias darbo dienas nuo atitinkamo subjekto atsakymo gavimo dienos už nacionalinį registrą atsakinga institucija įtraukia atitinkamą įrašą į savo nacionalinį registrą arba atsisako tokį įrašą padaryti ir informuoja atitinkamą subjektą, kodėl pateikta informacija tebėra neišsami arba joje yra akivaizdžių klaidų.
3. Įrašą įtraukus į nacionalinį registrą, registruotas subjektas nedelsdamas ir ne vėliau kaip per penkias darbo dienas iš institucijos, atsakingos už nacionalinį registrą, gauna registracijos patvirtinimą, unikalų EIRN ir į nacionalinį registrą įtrauktos informacijos skaitmeninę kopiją. EIRN turi būti II priede nustatyto formato.
4. Valstybės narės užtikrina, kad už registracijos valstybės narės nacionalinį registrą atsakinga institucija apie kiekvieną naują registracijos prašymą nedelsdama, bet ne vėliau kaip per penkias darbo dienas nuo įrašo įtraukimo į nacionalinį registrą, praneštų pagal 15 straipsnio 1 dalį paskirtoms valstybių narių, nurodytų registracijos prašyme pagal I priedo 2 dalies e punktą, nacionalinėms institucijoms. Toks pranešimas taip pat pateikiamas, kai pagal 10 straipsnio 6 dalį registruotas subjektas pateikia I priedo 2 dalies e punkte nurodytos informacijos pakeitimą arba papildymą. Pranešime nurodomas registruoto subjekto pavadinimas, jo EIRN ir nuoroda į nacionalinius registrus, kuriuose buvo atlikta registracija.
5. Valstybės narės užtikrina, kad institucijos, atsakingos už nacionalinių registru tvarkymą valstybėje narėje, gavusios 4 dalyje nurodytą pranešimą nedelsdamos ir ne vėliau kaip per penkias darbo dienas į atitinkamą registrą įtrauktų tame pranešime nurodytą informaciją. Informacija apie registruotą subjektą neskelbiama, jei atitinkamame registracijos valstybės narės nacionaliniame registre tai informacijai taikoma 12 straipsnio 3 dalyje numatyta nuo informacijos skelbimo prievolės nukrypti leidžianti nuostata.

6. Registruotiems subjektams netaikomi jokie papildomi registracijos reikalavimai jokioje kitoje valstybėje narėje dėl veiklos, patenkančios į 3 straipsnio 1 dalies taikymo sritį.
7. Už nacionalinius registrus atsakingų institucijų veiksmai, kurių jos ėmėsi pagal 1–5 dalis, įskaitant atsisakymą padaryti įrašą registre arba išduoti EIRN, gali būti skundžiami administracine ir teismine tvarka. Tai taip pat taikoma neveikimui pagal šias dalis.
8. Jei priežiūros institucija turi patikimos informacijos, kad subjektas neįsiregistravo pagal 10 straipsnio 1–3 dalis registre, už kurį ji yra atsakinga pagal 15 straipsnio 3 dalį, ji gali paprašyti to subjekto pateikti informaciją, būtiną nustatyti, ar subjektas patenka į 3 straipsnio 1 dalies taikymo sritį.
9. Jei priežiūros institucija turi patikimos informacijos apie tai, kad subjektas, įregistruotas registre, už kurį ji yra atsakinga pagal 15 straipsnio 3 dalį, galbūt nesilaiko pagal 10 straipsnį priimtose nacionalinėse nuostatose numatytų įpareigojimų, pavyzdžiui, registracijos prašyme pateikia netikslią informaciją, ji gali paprašyti to subjekto pateikti 7 straipsnyje nurodytą informaciją tiek, kiek to reikia galimam reikalavimų nesilaikymui iširti.
10. 8 ir 9 dalyse nurodytame prašyme pateikiama ši informacija:
 - (a) galimo reikalavimų nesilaikymo tyrimo priežasčių nurodymas;
 - (b) informacija, kurios prašoma, ir kodėl būtina tirti galimą reikalavimų nesilaikymą;
 - (c) informacija apie galimas teisminės peržiūros procedūras.
11. Subjektas, kuriam pateikiamas prašymas, per 10 darbo dienų pateikia išsamią ir tikslią informaciją, kurios prašoma pagal 8 ir 9 dalis.
12. 8 ir 9 dalyse nurodytiems prašymams taikomos teisminės peržiūros procedūros prašymą pateikusios priežiūros institucijos valstybėje narėje.

12 straipsnis

Galimybė visuomenei susipažinti su informacija

1. Valstybės narės viešai skelbia toliau nurodytą nacionaliniame registre esančią informaciją, susijusią su registruotu subjektu:
 - (a) registruoto subjekto pagal I priedo 1 dalies a ir e punktus, f punkto i ir ii papunkčius, h, i, j ir k punktus bei 2 dalies a punkto i papunktį ir b–h punktus pateiktą informaciją;
 - (b) pagal 11 straipsnio 3 dalį suteiktą EIRN;
 - (c) registracijos datą;
 - (d) šios dalies a punkte nurodytos informacijos paskutinio atnaujinimo datą.Registruoto subjekto pagal I priedo 2 dalies c punktą nurodyta metinė suma skelbiama pagal III priede pateiktą lentelę.
2. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodyta informacija būtų pateikiama lengvai prieinamu ir kompiuterio skaitomu formatu, būtų aiškiai matoma ir patogi naudotojui, taip pat pateikiama paprasta kalba. Informacija pateikiama taip, kad būtų

galima atlikti paiešką bent viena registracijos valstybės narės oficialiaja kalba ir viena iš oficialiųjų Sąjungos kalbų, kurią plačiai supranta kuo daugiau Sąjungos piliečių.

3. Valstybės narės užtikrina, kad 3 straipsnio 1 dalyje nurodyti subjektai galėtų pateikti tinkamai pagrįstą prašymą leisti nukrypti nuo 1 dalyje nurodyto informacijos skelbimo. Priežiūros institucija priima sprendimą iš dalies arba visiškai apriboti galimybę visuomenei susipažinti su informacija, jei prašantysis subjektas, atsižvelgiant į konkretaus atvejo aplinkybes, įrodo, kad tai pateisinama dėl teisėto intereso, įskaitant didelį pavojų, kad paskelbus informaciją bus pažeistos asmens pagrindinės teisės, visų pirma saugomos pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 1, 2, 3, 4 arba 6 straipsnį. Priešingu atveju priežiūros institucija priima sprendimą atmesti prašymą.
4. Bet koks pagal 3 dalį priimtas sprendimas gali būti apskūstas teismine tvarka registracijos valstybėje narėje. Valstybės narės užtikrina, kad visos peržiūros procedūros, įskaitant apskundimą teismine tvarka, būtų atliktos per pagrįstą laikotarpį ir kad galutinis sprendimas būtų priimtas nedelsiant.
5. Valstybės narės užtikrina, kad nuo prašymo pagal 3 dalį pateikimo momento iki galutinio sprendimo priėmimo informacija, su kuria susijęs prašymas, nebūtų skelbiama viešai.
6. Valstybės narės užtikrina, kad 3 dalyje nurodytam sprendimui tapus galutiniu, nacionaliniame registre esančiame įrašė, su kuriuo tas sprendimas susijęs, būtų atitinkamai nurodyta, kad galimybė visuomenei susipažinti su informacija buvo iš dalies arba visiškai apribota.

13 straipsnis

Suvestinių duomenų skelbimas

1. [Metai po perkėlimo į nacionalinę teisę termino] kovo 31 d. ir iki kiekvienų vėlesnių metų kovo 31 d. kiekviena valstybė narė paskelbia ir perduoda Komisijai ataskaitą, grindžiamą nacionaliniuose registruose registruotų subjektų pateikta informacija. Šioje ataskaitoje pateikiami tik toliau nurodyti duomenys:
 - (a) suvestiniai duomenys apie metines sumas pagal kiekvieną trečiąją valstybę per praėjusius finansinius metus. Šie suvestiniai duomenys turėtų būti pagrįsti informacija, pateikta pagal I priedo 2 dalies b ir c punktus;
 - (b) suvestiniai duomenys apie metines sumas pagal kiekvienos trečiosios valstybės organizacijų kategorijas per praėjusius finansinius metus. Šie suvestiniai duomenys turėtų būti pagrįsti informacija, pateikta pagal I priedo 1 dalies h punktą ir 2 dalies b ir c punktus;
 - (c) bendras trečiųjų valstybių subjektų, kuriuos galima priskirti konkrečiai trečiajai valstybei, skaičius. Šie suvestiniai duomenys turėtų būti pagrįsti informacija, pateikta pagal I priedo 2 dalies b punktą;
 - (d) 16 straipsnio 3 dalies b punkto ii papunktyje nustatytus kriterijus atitinkančių trečiųjų valstybių sąrašas.
2. Remdamasi valstybių narių pagal 1 dalį perduotais duomenimis, Komisija iki kiekvienų metų gegužės 31 d. paskelbia gautų duomenų santrauką ir išvardija

trečiasias valstybes, kurios atitinka 16 straipsnio 3 dalies b punkto i papunktyje nustatytus kriterijus.

3. Prireikus užtikrinti, kad valstybių narių paskelbtose ataskaitose pateikta informacija ir toliau visuomenei būtų teikiami suvestiniai duomenys, būtini norint suprasti subjektų, kuriems taikoma 3 straipsnio 1 dalis, vykdomos interesų veiklos apimtį, mastą ir priemones, ir užtikrinti, kad būtų galima sudaryti trečiųjų valstybių, atitinkančių 16 straipsnio 3 dalies b punkte nustatytus kriterijus, sąrašą, Komisijai pagal 23 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiama 1 dalis, iš dalies keičiant informacijos, kuri turi būti įtraukta į valstybių narių skelbiamas ataskaitas, sąrašą, atsižvelgiant į pokyčius atstovavimo interesų grupėms paslaugų rinkoje, pagal 19 straipsnį įsteigtos patariamiosios grupės pateiktas nuomones, rekomendacijas ir ataskaitas arba, jei taikoma, atitinkamus tarptautinius standartus ir praktiką.

14 straipsnis

Informacija valstybės pareigūnams

1. Valstybės narės užtikrina, kad registruoti subjektai, palaikydami ryšius su valstybės pareigūnais, kai vykdo 3 straipsnio 1 dalyje nurodytą veiklą, nurodytą EIRN.
2. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai registruoti subjektai naudojami subrangovų paslaugomis, subrangovai, palaikydami ryšius su valstybės pareigūnais, kai vykdo 3 straipsnio 1 dalyje nurodytą veiklą, pateiktą registruoto subjekto EIRN.

III SKYRIUS. PRIEŽIŪRA IR VYKDYMO UŽTIKRINIMAS

15 straipsnis

Kompetentingos nacionalinės institucijos

1. Kiekviena valstybė narė paskiria:
 - (a) vieną ar kelias institucijas, atsakingas už nacionalinius registrus;
 - (b) vieną ar kelias priežiūros institucijas.
2. Kiekviena priežiūros institucija turi prieigą prie nacionalinių registru, už kuriuos ji yra atsakinga, kad galėtų prižiūrėti, kaip laikomasi šioje direktyvoje nustatytų įpareigojimų, ir užtikrinti jų vykdymą, taip pat keisti informacija su kitų valstybių narių priežiūros institucijomis ir Komisija, jei ji įgaliota tai daryti pagal šią direktyvą.
3. Kiekviena priežiūros institucija turi jurisdikciją 3 straipsnio 1 dalyje nurodytų subjektų, kurie pagal 10 straipsnio 1, 2 ir 3 dalis privalo registruotis nacionaliniuose registruose, už kuriuos ji yra atsakinga, atžvilgiu.
4. Jei 3 straipsnio 1 dalyje nurodytas subjektas nepaskyrė teisinio atstovo pagal 8 straipsnio 1 dalį, jurisdikciją turi bet kuri valstybės narės, kurioje subjektas vykdo atstovavimo interesų grupėms veiklą, priežiūros institucija.
5. Jei valstybė narė paskiria daugiau nei vieną priežiūros instituciją, ji užtikrina, kad kiekvienos iš tų institucijų užduotys būtų aiškiai apibrėžtos ir kad vykdydamos savo užduotis jos glaudžiai ir veiksmingai bendradarbiautų. Valstybės narės nurodo

priežiūros instituciją, kuriai gali būti siunčiami pranešimai, kad jie būtų perduoti atitinkamai tos valstybės narės institucijai.

6. Valstybės narės užtikrina, kad priežiūros institucija, vykdydama savo funkcijas, būtų nepriklausoma. Visų pirma valstybės narės užtikrina, kad priežiūros institucijų darbuotojai, vykdančys savo įgaliojimus pagal šią direktyvą:
 - (a) galėtų atlikti savo pareigas nepriklausomai, be politinės ir kitokios išorės įtakos, ir nesiektų gauti ir nepriimtų vyriausybės ar bet kurio kito viešojo ar privačiojo subjekto nurodymų;
 - (b) susilaikytų nuo bet kokių veiksmų, nesuderinamų su jų pareigų vykdymu ir naudojimusi įgaliojimais pagal šią direktyvą.
7. Valstybės narės užtikrina, kad pagal 1 dalį paskirtos nacionalinės institucijos turėtų visas būtinas priemones, įskaitant pakankamus techninius, finansinius ir žmogiškuosius išteklius, kad galėtų vykdyti pagal šią direktyvą joms pavestas užduotis.
8. Valstybės narės užtikrina, kad pagal 1 dalį paskirtos nacionalinės institucijos, vykdydamos pagal šią direktyvą joms pavestas užduotis, užtikrintų, jog vien dėl to, kad subjektas yra registruotas subjektas arba jam buvo pateiktas prašymas pagal 16 straipsnio 3 dalį, neatsirastų jokių neigiamų padarinių, pavyzdžiui, stigmatizavimo.
9. Valstybės narės užtikrina, kad pagal 1 dalį paskirtos nacionalinės institucijos sudarytų visuomenei galimybę susipažinti su informacija ir paaiškinimais, susijusiais su šios direktyvos taikymu, taip pat su patariamąsios grupės pagal 19 straipsnio 6 dalį priimtomis nuomonėmis, rekomendacijomis ar ataskaitomis.
10. Ne vėliau kaip [vieni metai po įsigaliojimo] valstybės narės praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie kompetentingas nacionalines institucijas, paskirtas pagal 1 dalį. Komisija paskelbia kompetentingų nacionalinių institucijų sąrašą.

16 straipsnis

Prašymai pateikti informaciją

1. Valstybės narės užtikrina, kad priežiūros institucijų įgaliojimai prašyti 3 straipsnio 1 dalyje nurodytų subjektų pateikti informaciją būtų ribojami šio straipsnio 2–9 dalyse nustatytais sąlygomis.
2. Prašymą pagal šį straipsnį gali pateikti tik priežiūros institucija, kurios jurisdikcijai priklauso atitinkamas subjektas.
3. Išskyrus 11 straipsnio 8 ir 9 dalyse nurodytus atvejus, prašymas gali būti teikiamas tik toliau nurodytais atvejais ir turi apsiriboti įrašais, saugomais pagal 7 straipsnį:
 - (a) per praėjusius finansinius metus registruotas subjektas iš vieno trečiosios valstybės subjekto gavo didesnę nei 1 000 000 EUR metinę sumą;
 - (b) trečiosios valstybės subjekto, kurio vardu veikia registruotas subjektas, veiksmai priskiriami trečiajai valstybei, kuri per vienus iš penkerių praėjusių finansinių metų, atsižvelgiant į visus trečiosios valstybės subjektus, kurių veiksmus galima priskirti šiai trečiajai valstybei, išleido bendrą metinę sumą, viršijančią bet kurią iš toliau nurodytų sumų:
 - i) 8 500 000 EUR atstovavimo interesų grupėms veiklai Sąjungoje;

- ii) 1 500 000 EUR atstovavimo interesų grupėms veiklai vienoje valstybėje narėje;

išskyrus atvejus, kai registruotas subjektas patenka į 3 straipsnio 1 dalies a punkto taikymo sritį ir per praėjusius finansinius metus gavo bendrą metinę sumą už visą į šios direktyvos taikymo sritį patenkančią veiklą, kuri yra mažesnė nei 25 000 EUR.

4. 3 dalyje nurodytame prašyme turi būti šie elementai:
 - (a) nurodymas, kuri iš 3 dalyje nurodytų sąlygų yra įvykdyta;
 - (b) prašomi įrašai;
 - (c) informacija apie galimas teisminės peržiūros procedūras.
5. Jei priežiūros institucija, kuri nėra registracijos valstybės narės priežiūros institucija, mano, kad yra įvykdyta kuri nors iš 3 dalyje nustatytų sąlygų, ji gali paprašyti registracijos valstybės narės priežiūros institucijos paprašyti registruoto subjekto pateikti įrašus, saugomus pagal 7 straipsnį.
6. Gavusi prašymą pagal 5 dalį ir jei ji mano, kad yra įvykdytos 3 dalyje nustatytos sąlygos, registracijos valstybės narės priežiūros institucija pateikia prašymą pagal 3 dalį ir perduoda gautą informaciją prašančiajai priežiūros institucijai. Jei registracijos valstybės narės priežiūros institucija per pastaruosius 12 mėnesių pateikė prašymą pagal 3 dalį tam pačiam registruotam subjektui dėl tos pačios informacijos, ji perduoda informaciją prašančiajai priežiūros institucijai, nepateikdama naujo prašymo.

Jei registracijos valstybės narės priežiūros institucija mano, kad 3 dalyje nustatytos sąlygos neįvykdytos, ji pateikia prašančiajai priežiūros institucijai atsakymą, kuriame paaiškina priežastis, dėl kurių atitinkamos informacijos neprašoma arba ji neperduodama.
7. Subjektas, kuriam pateikiamas prašymas, per 10 darbo dienų aiškiai, nuosekliu ir suprantamu formatu pateikia visą pagal 4 dalies b punktą prašomą informaciją.
8. 3 dalyje nurodytiems prašymams taikomos teisminės peržiūros procedūros prašymą pateikusios priežiūros institucijos valstybėje narėje.
9. Kai būtina užtikrinti, kad priežiūros institucijos galėtų prašyti įrašų iš subjektų, kurie gali daryti ypatingą įtaką politikos ar teisės aktų kūrimui, rengimui ar įgyvendinimui arba viešųjų sprendimų priėmimo procesams Sąjungoje ar valstybėje narėje, Komisija įgaliojama pagal 23 straipsnį priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamos 3 dalyje nustatytos finansinės ribos, atsižvelgiant į pokyčius atstovavimo interesų grupėms veiklos rinkoje, pagal 19 straipsnį įsteigtos patariamąsios grupės pateiktas nuomones, rekomendacijas ar ataskaitas arba, jei taikoma, atitinkamų tarptautinių standartų ir praktikos pokyčius.

17 straipsnis

Tarpvalstybinis bendradarbiavimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad jų priežiūros institucijos prireikus bendradarbiautų su visų kitų valstybių narių priežiūros institucijomis.
2. Valstybės narės užtikrina, kad priežiūros institucija, turėdama pagrindo įtarti, kad kitos valstybės narės priežiūros institucijos jurisdikcijai priklausantis subjektas

nevykdo savo pareigų pagal šią direktyvą, praneštų apie tai tos valstybės narės priežiūros institucijai.

3. Pagal 2 dalį pateiktas pranešimas turi būti tinkamai pagrįstas ir proporcingas ir jame turi būti bent jau nurodyta:
 - (a) informacija, pagal kurią galima nustatyti subjekto tapatybę;
 - (b) atitinkamų faktų, atitinkamų šios direktyvos nuostatų ir priežasčių, dėl kurių pranešančioji institucija įtaria šios direktyvos pažeidimą, aprašymas.

Pranešime gali būti pateikta bet kuri kita informacija, kurią pranešančioji institucija laiko svarbia, įskaitant, jei reikia, savo iniciatyva surinktą informaciją.

4. Valstybės narės užtikrina, kad priežiūros institucija, gavusi pranešimą pagal 2 dalį, nepagrįstai nedelsdama ir ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo pranešimo gavimo dienos priežiūros institucijai, iš kurios buvo gautas pranešimas, pateiktų savo įtariamo pažeidimo vertinimą ir prireikus pateiktų papildomos informacijos apie tyrimo ar vykdymo užtikrinimo priemones, kurių buvo imtasi ar kurių ketinama imtis pagal 11 straipsnio 8 ar 9 dalį ir 22 straipsnį, kad būtų užtikrintas šios direktyvos reikalavimų laikymasis.
5. Jei pagrindinės verslo vietos priežiūros institucija neturi pakankamai informacijos, kad galėtų imtis veiksmų dėl 2 dalyje nurodyto pranešimo, ji gali paprašyti pranešimą pateikusios kompetentingos institucijos pateikti papildomos informacijos.
6. Pagal 15 straipsnio 1 dalį paskirtų nacionalinių institucijų, taip pat priežiūros institucijų ir Komisijos administracinis bendradarbiavimas ir keitimasis informacija pagal 2, 4 ir 5 dalis, šios direktyvos 11 straipsnio 4 dalį, 16 straipsnio 5 ir 6 dalis ir 18 straipsnį įgyvendinamas per IMI sistemą, nustatytą Reglamentu (ES) Nr. 1024/2012.

18 straipsnis

Tarpvalstybinis keitimasis informacija tarp priežiūros institucijų

1. Valstybės narės užtikrina, kad priežiūros institucijos būtų kompetentingos prašyti kitos valstybės narės priežiūros institucijų pateikti toliau nurodytą informaciją, jei tokia informacija yra būtina 17 straipsnio 2 dalyje nurodytam tarpvalstybiniam bendradarbiavimui vykdyti:
 - (a) informaciją, kurią registruotas subjektas pateikė pagal 10 straipsnio 4 dalį;
 - (b) analizę, kurią priežiūros institucija atlieka remdamasi a punkte nurodyta informacija.
2. Valstybės narės užtikrina, kad, gavusi prašymą pagal 1 dalį, registracijos valstybės narės priežiūros institucija perduotų informaciją prašančiajai priežiūros institucijai, išskyrus atvejus, kai ji mano, kad 1 dalies reikalavimai neįvykdyti, ir tokiu atveju ji pateikia prašančiajai priežiūros institucijai atsakymą, kuriame paaiškina atitinkamos informacijos nepateikimo priežastis.
3. Valstybės narės užtikrina, kad priežiūros institucijos, gavusios Komisijos prašymą, pateiktų jai suvestinius duomenis, pagrįstus registruotų subjektų pagal 10 straipsnio 4 dalį pateikta informacija, šios direktyvos įgyvendinimo stebėsenos, įskaitant pasirengimą 19 straipsnyje nurodytos patariamiosios grupės posėdžiams, tikslais. Tokiuose suvestiniuose duomenyse gali būti asmens duomenų, bet tik tiek, kiek

būtina veiksmingai stebėsenai užtikrinti. Jei techniškai įmanoma, informacija perduodama kompiuterio skaitomu formatu.

4. Tvarkydamos asmens duomenis pagal 1–3 dalis, priežiūros institucijos veikia kaip duomenų valdytojai, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2016/679 4 straipsnio 7 punkte, o Komisija veikia kaip duomenų valdytojas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2018/1725 3 straipsnio 8 punkte, kiek tai susiję su jos pačios duomenų tvarkymo veikla.

19 straipsnis

Patariamoji grupė

1. Įsteigiama patariamoji grupė.
2. Patariamoji grupė padeda Komisijai atlikti šias užduotis:
 - (a) sudaro palankesnes sąlygas keistis ir dalytis informacija ir geriausia praktika, taip pat pataria dėl galimų šios direktyvos įgyvendinimo gairių, visų pirma susijusių su 2 straipsnio 4 dalies b punktu, 3 straipsnio 1 dalimi ir 20 straipsniu;
 - (b) sudaro palankesnes sąlygas keistis ir dalytis informacija ir geriausia praktika dėl konkrečių labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių, apibrėžtų Direktyvos 2013/34/ES 3 straipsnyje, poreikių;
 - (c) pataria dėl rekomenduojamų suvestinių duomenų skelbimo pagal 13 straipsnį formatų;
 - (d) praneša Komisijai apie visus šios direktyvos taikymo skirtumus;
 - (e) pataria dėl rekomenduojamos nacionalinių registru, sukurtų ir tvarkomų pagal 9 straipsnį, techninės infrastruktūros.
3. Kiekviena valstybė narė paskiria vieną atstovą ir vieną pakaitinį atstovą, kurie atstovauja pagal 15 straipsnį paskirtoms priežiūros institucijoms.
4. Europos Parlamento arba Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybių, kurios yra Europos ekonominės erdvės susitarimo¹⁷ susitariančiosios šalys, atstovai gali būti kviečiami dalyvauti patariamąsios grupės posėdžiuose stebėtojų teisėmis.
5. Komisija pirmininkauja patariamajai grupei ir užtikrina jos sekretoriato veiklą. Patariamoji grupė priima savo darbo tvarkos taisykles.
6. Patariamoji grupė savo nuomones, rekomendacijas ar ataskaitas, susijusias su 2 dalyje nurodytomis užduotimis, priima paprasta narių balsų dauguma.

20 straipsnis

Draudimas apeiti įpareigojimus

Valstybės narės užtikrina, kad būtų draudžiama sąmoningai ir tyčia dalyvauti veikloje, kurios tikslas ar poveikis yra apeiti šioje direktyvoje nustatytus įpareigojimus.

¹⁷ Europos ekonominės erdvės susitarimas (OL L 1, 1994 1 3, p. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1994/1/oj).

21 straipsnis

Pranešimai apie pažeidimus ir pranešėjų apsauga

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad Direktyva (ES) 2019/1937 būtų taikoma pranešimams apie šios direktyvos pažeidimus ir apie tokius pažeidimus pranešančių asmenų apsaugai.

22 straipsnis

Sankcijos

1. Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, kurias taikant skiriamos tik administracinės baudos, už tai, kad 3 straipsnio 1 dalyje nurodyti subjektai arba, kai tinkama, jų teisinis atstovas pažeidžia nacionalines nuostatas, priimtas siekiant perkelti 6, 7, 8, 10, 11, 14, 16 ir 20 straipsnius į nacionalinę teisę. Tos taisyklės turi atitikti 2–6 dalis.

Sankcijas skiria priežiūros institucija, kurios jurisdikcijai priklauso atitinkamas subjektas, arba teisminė institucija tos priežiūros institucijos prašymu.

2. Didžiausia 1 dalyje nurodytos finansinės sankcijos, kurią galima skirti, suma įmonėms yra 1 proc. praėjusių finansinių metų metinės pasaulinės apyvartos, kitiems juridiniams asmenims – 1 proc. subjekto metinio biudžeto pagal paskutinius pasibaigusius finansinius metus, o fiziniams asmenims – 1 000 EUR.
3. Sankcijos kiekvienu konkrečiu atveju turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos, visų pirma atsižvelgiant į pažeidimo, su kuriuo susijusios šios priemonės, pobūdį, pasikartojimą ir trukmę, taip pat, jei tinkama, į 3 straipsnio 1 dalyje nurodyto pažeidimą padariusio subjekto ekonominę, techninę ir veiklos pajėgumą.
4. Prieš skirdama sankcijas, priežiūros institucija pateikia išpėjimą arba papeikimą atitinkamam subjektui, kad jis gali pažeisti arba pažeidė šios direktyvos nuostatas, išskyrus atvejus, kai toks pažeidimas prilygsta 20 straipsnio pažeidimui.
5. Valstybės narės užtikrina, kad priežiūros institucijai naudojantis savo įgaliojimais pagal šį straipsnį būtų taikomos tinkamos apsaugos priemonės pagal Sąjungos ir valstybės narės teisės aktus, įskaitant teisę į veiksmingą teisminę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą.

IV SKYRIUS. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

23 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 10 straipsnio 9 dalyje, 13 straipsnio 3 dalyje ir 16 straipsnio 9 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo [šios direktyvos įsigaliojimo diena].

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 10 straipsnio 9 dalyje, 13 straipsnio 3 dalyje ir 16 straipsnio 9 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 10 straipsnio 9 dalį, 13 straipsnio 3 dalį ir 16 straipsnio 9 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

24 straipsnis

Direktyvos (ES) 2019/1937 dalinis pakeitimas

Direktyva (ES) 2019/1937 iš dalies keičiama taip:

1. 2 straipsnio 1 dalies a punktas papildomas xi papunkčiu:
„xi) vidaus rinkos taisyklių, susijusių su skaidrumu ir geru valdymu;“;
2. priedo I dalis papildoma K punktu:
„K. 2 straipsnio 1 dalies a punkto xi papunktis – vidaus rinkos taisyklės, susijusios su skaidrumu ir geru valdymu:
XXXX Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) XXXX/XXXX, kuria nustatomi suderinti atstovavimo interesų grupėms trečiųjų valstybių vardu skaidrumo reikalavimai vidaus rinkoje ir iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2019/1937 (OL nuoroda).“.

25 straipsnis

Ataskaitos ir peržiūra

1. Ne vėliau kaip iki [12 mėnesių nuo perkėlimo į nacionalinę teisę termino] Komisija pateikia šios direktyvos įgyvendinimo ataskaitą Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui.
2. Ne vėliau kaip iki [4 metai nuo perkėlimo į nacionalinę teisę termino] Komisija atlieka šios direktyvos vertinimą ir pateikia pagrindinių išvadų ataskaitą Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui.
Atliekant šį vertinimą įvertinamas direktyvos veiksmingumas ir proporcingumas. Jame, be kita ko, įvertinama, ar reikia keisti direktyvoje numatytų apsaugos

priemonių taikymo sritį ir veiksmingumą. Prireikus prie jos gali būti pridami atitinkami pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.

3. Valstybės narės pateikia Komisijai 1 ir 2 dalyse nurodytoms ataskaitoms parengti reikalingą informaciją.

26 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip [aštuoniolika mėnesių nuo įsigaliojimo]. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.
3. Euro neįsivedusių valstybių narių atveju nacionaline valiuta išreikšta suma, atitinkanti šioje direktyvoje nustatytas sumas, apskaičiuojama taikant valiutų keitimo kursą, paskelbtą Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje bet kurios iš direktyvų, kuriose nustatomos šios sumos, įsigaliojimo dieną.

Perskaičiavimo tų valstybių narių, kurios nėra įsivedusios euro, nacionaline valiuta tikslais šioje direktyvoje nurodytos sumos eurais gali būti didinamos ar mažinamos ne daugiau kaip 5 proc., kad būtų nustatytos apvalaus skaičiaus sumos nacionalinėmis valiutomis.

27 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

- 1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA**
 - 1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas**
 - 1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys)**
 - 1.3. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:**
 - 1.4. Tikslas (-ai)**
 - 1.4.1. Bendrasis (-ieji) tikslas (-ai)*
 - 1.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)*
 - 1.4.3. Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis*
 - 1.4.4. Veiklos rezultatų rodikliai*
 - 1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas**
 - 1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį*
 - 1.5.2. Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmis.*
 - 1.5.3. Panašios patirties išvados*
 - 1.5.4. Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis*
 - 1.5.5. Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą*
 - 1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ir finansinis poveikis**
 - 1.7. Planuojamas (-i) biudžeto vykdymo metodas (-ai)**
- 2. VALDYMO PRIEMONĖS**
 - 2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės**
 - 2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)**
 - 2.2.1. Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas*
 - 2.2.2. Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)*
 - 2.2.3. Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)*
 - 2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės**
- 3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS**

- 3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)**
- 3.2. Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams**
 - 3.2.1. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka*
 - 3.2.2. Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas*
 - 3.2.3. Numatomo poveikio administraciniams asignavimams santrauka*
 - 3.2.3.1. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai*
 - 3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa*
 - 3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai*
- 3.3. Numatomas poveikis pajamoms**

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria nustatomi suderinti atstovavimo interesų grupėms trečiųjų valstybių vardu skaidrumo reikalavimai vidaus rinkoje ir iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2019/1937

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys)

Vidaus rinka ir demokratija

1.3. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:

nauju veiksmu

nauju veiksmu, kai bus įgyvendintas bandomasis projektas ir (arba) atlikti parengiamieji veiksmai⁷⁴

esamo veiksmo galiojimo pratęsimu

vieno ar daugiau veiksmų sujungimu arba nukreipimu į kitą / naują veiksmą

1.4. Tikslas (-ai)

1.4.1. Bendrasis (-ieji) tikslas (-ai)

Bendrasis šio pasiūlymo tikslas yra užtikrinti tinkamą trečiųjų valstybių vardu vykdomos atstovavimo interesų grupėms veiklos vidaus rinkos veikimą.

1.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)

1 konkretus tikslas

Numatyti suderintas skaidrumo priemones dėl trečiųjų valstybių vardu vykdomos atstovavimo interesų grupėms veiklos.

2 konkretus tikslas

Užtikrinti veiksmingą direktyvoje nustatytų įpareigojimų priežiūrą.

3 konkretus tikslas

Užtikrinti veiksmingą tarpvalstybinį kompetentingų nacionalinių institucijų bendradarbiavimą siekiant užtikrinti visapusišką ir veiksmingą direktyvos įgyvendinimą.

1.4.3. Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis

Nurodyti poveikį, kurį pasiūlymas (iniciatyva) turėtų padaryti tiksliniams gavėjams (tikslinėms grupėms).

Visoje Sąjungoje taikant vienodesnį politinį požiūrį į trečiųjų valstybių vardu vykdomą atstovavimo interesų grupėms veiklą, įmonėms, piliečiams ir kitiems suinteresuotiesiems subjektams bus užtikrintas didesnis aiškumas ir nuspėjamumas, taip pat bus sudarytos palankesnės sąlygos vidaus rinkos veikimui.

Valstybėms narėms

⁷⁴

Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

Valstybės narės turės užtikrinti, kad būtų sukurti nacionaliniai skaidrumo registrai, kuriuose būtų registruojama trečiųjų valstybių vardu vykdoma atstovavimo interesų grupėms veikla ir kurie apimtų į teisės aktų taikymo sritį patenkančią veiklą. Valstybės narės, kurios šiuo metu tokių sistemų neturi, turės parengti ir įgyvendinti naują skaidrumo sistemą ir sukurti registrą. Tai apimtų viešai prieinamo nacionalinio registro sukūrimą, įdiegimą ir reguliarią priežiūrą bei atitinkamų kompetentingų institucijų įsteigimą. Likusios valstybės narės privalėtų iš dalies pakeisti esamą skaidrumo tvarką, skirtą atstovavimui interesų grupėms apskritai. Šių pakeitimų mastas priklausys nuo esamos tvarkos specifikos, atsižvelgiant į pagrindinius parametrus, pavyzdžiui, taikymo sritį, esamų reikalavimų rūšis ir pobūdį, stebėsenos ir vykdymo užtikrinimo mechanizmų rūšis.

Valstybių narių institucijos ne tik įgyvendintų reikalavimus atitinkančią reglamentavimo tvarką ir registrus, bet ir dalyvautų Sąjungos lygmens patariamiosios grupės veikloje bei kompetentingų nacionalinių institucijų administraciniame bendradarbiavime. Siekiant sumažinti administracinę naštą, nacionalinės institucijos, taip pat institucijos ir Komisija keistųsi informacija per Vidaus rinkos informacinę sistemą (toliau – IMI sistema), skirtą valstybių narių kompetentingų institucijų administraciniam bendradarbiavimui su bendrąja rinka susijusiose politikos srityse.

Komisijos atlikus tyrimą, skirtą pasiūlymui pagrįsti, apskaičiuota, kad valstybių narių institucijos patirtų toliau nurodytas išlaidas.

Pirma, susipažinimo išlaidos yra vienkartinės įgyvendinimo išlaidos, kurias pirmaisiais metais patirs visų 27 valstybių narių institucijos. Skaičiuojama, kad bendros visų valstybių narių institucijų išlaidos sieks nuo 1 500 iki 4 600 EUR.

Antra, tinkamo registro veikimo užtikrinimo išlaidos apima registro kūrimo ar keitimo įrangos išlaidas ir metines priežiūros išlaidas. Atlikus iniciatyvą pagrindžiantį tyrimą apskaičiuota, kad 12 valstybių narių institucijų, neturinčių IT priemonių, priežiūros išlaidos gali siekti nuo 65 000 iki 585 000 EUR. Per 2–10 dešimties metų laikotarpio metų tai sudarytų maždaug 585 000–5,27 mln. eurų. Atlikus tyrimą apskaičiuota, kad 15 valstybių narių, turinčių esamus registrus, atnaujinus juos įtraukiant duomenų laukus apie atstovavimo interesų grupėms aspektus, susijusius su trečiosiomis valstybėmis, išlaikymo sąnaudos pastebimai nepadidės dėl riboto subjektų, kuriems taikoma intervencinė priemonė, skaičiaus. Todėl šių valstybių narių metinės IT priežiūros išlaidos bus laikomos įprastinėmis išlaidomis.

Trečia, tinkamos valdymo, stebėsenos ir vykdymo užtikrinimo tvarkos, kuri galėtų apimti nepriklausomas priežiūros institucijas, užtikrinimo išlaidos apima naujos tvarkos sukūrimą ir veikimą arba esamos tvarkos pakeitimą ir veikimą. Šios išlaidos bus pasikartojančios 2–10 metais. Skaičiuojama, kad visos Sąjungos mastu išlaidos siektų maždaug 565 000–848 000 EUR per metus, o per 10 metų laikotarpį – 5,65–8,48 mln. EUR.

Savo ruožtu iniciatyvos įgyvendinimas turėtų keletą privalumų.

Pirma, pagrindinė nauda yra didesnis skaidrumas ir supratimas apie trečiųjų valstybių vardu vykdomos atstovavimo interesų grupėms veiklos rinką. Patobulinti valstybių narių institucijų keitimosi informacija mechanizmai taip pat leistų pagerinti trečiųjų valstybių atstovavimo interesų grupėms veiklos matomumą ir priežiūrą. Pasiūlymu galėtų būti skatinamas įvairių subjektų tarpusavio pasitikėjimas ir didinamas viešojo

sektorius pasitikėjimas subjektų, kurie trečiųjų valstybių vardu vykdo atstovavimo interesų grupėms veiklą vidaus rinkoje, vaidmeniu, ketinimais ir praktika.

Antra, be šios tiesioginės naudos, tikimasi, kad trečiųjų valstybių vardu vykdomos atstovavimo interesų grupėms veiklos teisinės tvarkos ir susijusių registrų buvimas galėtų turėti teigiamą netiesioginį poveikį informuotumui apie klausimus, susijusius su trečiųjų valstybių vardu vykdomu atstovavimu interesų grupėms.

Tačiau svarbu pabrėžti, kad tam tikros problemos išliktų, pavyzdžiui, stebėsenos ir vykdymo užtikrinimo problemos dėl rizikos, kad nesąžiningi veiklos vykdytojai nesiregistruos ir toliau neetiškai vykdys veiklą.

Privatiesiems subjektams

Pirma, atstovavimo interesų grupėms veiklą vykdančių subjektų pareigą saugoti įrašus sudarytų pirminis sprendimas dėl visų galimų įsipareigojimų trečiosioms valstybėms, pagrindinės informacijos apie atstovaujamą trečiosios valstybės subjektą rinkimas ir įvairių rūšių rizikos, susijusios su būsimu įsipareigojimu, įvertinimas. Komisijos užsakymu atliktus tyrimą ir per konsultacijas buvo pažymėta, kad daugelis komercinių atstovavimo interesų grupėms paslaugų teikėjų jau vykdo tam tikrą veiklą, kuri galėtų būti laikoma įrašų saugojimu, tačiau ši veikla dažnai yra neoficialaus pobūdžio. Todėl pasiūlymu būtų reikalaujama įforminti esamą įrašų saugojimą veiklą, susijusią su trečiosioms valstybėms prisiimtais įsipareigojimais.

Antra, taip pat galima tikėtis, kad bus patirta susipažinimo su naująja sistema išlaidų. Tokios išlaidos daugiausia būtų vienkartinės ir patiriamos pirmaisiais sistemos taikymo metais. Susipažinimo išlaidos gali būti dviejų lygmenų: pagrindinės susipažinimo išlaidos ir papildomos susipažinimo išlaidos. Pagrindines susipažinimo išlaidas patirtų daug subjektų, kurie praleistų nedaug laiko teisės akto teksto ir susijusių gairių peržiūrai. Komisijos užsakymu atlikus tyrimą apskaičiuota, kad tokios visų subjektų, kurie trečiųjų valstybių vardu atstovauja interesų grupėms vidaus rinkoje, išlaidos siektų nuo maždaug 71,2 mln. iki 213,5 mln. EUR, t. y. maždaug 20–60 EUR vienai organizacijai. Papildomas supažindinimo išlaidas patirtų gerokai mažiau subjektų, kuriems taikoma iniciatyva ir kurie skirtų daugiau laiko teisės akto tekstui ir susijusioms gairėms peržiūrėti, taip pat praktinėms pasekmėms įvertinti, atitikties strategijoms parengti ir atsakomybei už užduotis, susijusias su reikalavimų laikymusi, paskirstyti. Šios išlaidos siektų nuo maždaug 57 000 EUR iki 256 000 EUR, t. y. maždaug 80–240 EUR vienai organizacijai.

Trečia, administracines išlaidas sudarytų pradinės registracijos išlaidos, pradinės informacijos atnaujinimo išlaidos ir nuolatinės informacijos atskleidimo išlaidos. Kalbant apie pradinės registracijos išlaidas, informacija apie šioje direktyvoje nustatytas registracijos pareigas ir formalumus būtų teikiama per bendruosius skaitmeninius vartus, kuriais per interneto portalą „Jūsų Europa“ sukuriama viena bendra prieiga, leidžianti įmonėms ir piliečiams teikti informaciją apie bendrosios rinkos taisykles ir procedūras visais valdžios lygmenimis, ir tiesioginė, centralizuota prieiga prie pagalbos ir problemų sprendimo paslaugų, taip pat prie įvairių visiškai skaitmenizuotų administracinių procedūrų, su rekomendacijomis. Be to, visa registracijos procedūra vykdoma internetu ir organizuojama pagal vienkartinio duomenų pateikimo principą, kad būtų lengviau pakartotinai naudoti duomenis.

Tyrimo, kuriuo remiamasi rengiant pasiūlymą, ataskaitoje pateikti skirtingi išlaidų įverčiai, priklausomai nuo subjektų, kuriems bus taikoma, dydžio. Apskritai apskaičiuota, kad šios išlaidos svyruotų nuo 590 000 iki 3,5 mln. EUR, t. y. sudarytų

maždaug 828–3 314 EUR vienai organizacijai. Tikimasi, kad šios išlaidos kasmet išliks nepakitusios. Per 10 metų laikotarpį bendros išlaidos sieks maždaug 5,9–35,4 mln. EUR. Atliekant tyrimą visų pirma nustatyta, kad mažiausias išlaidas patirs labai maži subjektai. Būtent, atliekant tyrimą nustatyta, kad 97,3 proc. subjektų, kuriems taikomas pasiūlymas, yra labai maži (apibrėžiami kaip turintys mažiau nei 10 pagal etato ekvivalentą dirbančių darbuotojų) ir, kaip tikimasi, vieno subjekto vidutinės išlaidos sudarys 828 EUR.

Ketvirta, iš atliekant tyrimą surinktų atsiliepimų apie įrašų saugojimo veiklą matyti, kad su šia veikla susijusios išlaidos gali būti apibūdintos kaip įprastinės veiklos išlaidos, todėl intervencijos priemonė nesukels papildomų išlaidų.

Kita vertus, pasiūlymas taip pat suteiks keletą privalumų į taikymo sritį patenkantiems subjektams, kurie trečiųjų valstybių vardu atstovauja interesų grupėms vidaus rinkoje.

Pirma, panaikinus esamą susiskaidymą, būtų lengviau teikti paslaugas keliose valstybėse narėse, nes reikėtų tik vienos registracijos. Tai labai supaprastintų patekimo į naują rinką arba tarpvalstybinio darbo Sąjungoje, kai norima vykdyti atstovavimo interesų grupėms veiklą, procesą.

Antra, pasiūlymu būtų sudarytos vienodos sąlygos ir padidintas teisinis tikrumas trečiųjų valstybių vardu vykdant atstovavimo interesų grupėms veiklą. To būtų pasiekta reikalaujant, kad visi rinkos dalyviai laikytųsi aiškių dalyvavimo rinkoje taisyklių, pavyzdžiui, susijusių su pareiga registruotis ir teikti tą pačią informaciją, taip pat vykdyti suderintą įrašų saugojimo veiklą. Taip būtų užtikrinta, kad visiems ekonominės veiklos vykdytojams visoje vidaus rinkoje būtų taikomos tos pačios taisyklės, ir būtų pašalintas esamas taisyklių susiskaidymas.

Trečia, pasiūlymas padėtų normalizuoti teisėtą trečiųjų valstybių vardu vykdomą atstovavimo interesų grupėms veiklą, užtikrinant didesnę skaidrumą ir pasitikėjimą šiame sektoriuje. Tai padėtų atsakyti į svarbius klausimus, pavyzdžiui, kas ir kokiais klausimais bando daryti įtaką politinių sprendimų priėmimui, taip pat paskatintų etišką elgesį.

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį

Šis pasiūlymas bus įgyvendinamas etapais. Įsigaliojus šiai direktyvai, pirmiausia bus pradėti IMI sistemos pritaikymo prie direktyvos poreikių darbai siekiant sujungti valstybių narių kompetentingas institucijas dar nepasibaigus perkėlimo į nacionalinę teisę laikotarpiui.

Preliminarų įgyvendinimo tvarkaraštį galima pavaizduoti taip:

– 2024 m. – direktyvos įsigaliojimas ir IMI sistemos pritaikymas;

– 2025–2026 m. – perkėlimas į nacionalinę teisę ir taikymas valstybėse narėse.

- 1.5.2. *Sjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmis.*

Priežastys imtis Sąjungos lygmens veiksmų (*ex ante*)

Kelios valstybės narės yra priėmusios arba ketina priimti teisės aktus atstovavimo interesų grupėms skaidrumo srityje. Kadangi šios taisyklės skiriasi savo taikymo sritimi, turiniu ir poveikiu, atsiranda nevienoda nacionalinių taisyklių sistema, kuri gali dar labiau išsiplėsti, ypač kalbant apie trečiųjų valstybių vardu vykdomą atstovavimą interesų grupėms. Tai kelia pavojų veiksmingam naudojimuisi laisve teikti paslaugas Sąjungoje. Šią problemą galima išspręsti tik intervencinėmis priemonėmis Sąjungos lygmeniu, nes reglamentavimu nacionaliniu lygmeniu būtų siekiama užtikrinti atstovavimo interesų grupėms veiklos skaidrumą pačių valstybių narių viešajame gyvenime, todėl mažai dėmesio būtų skiriama kliūtims, kylančioms tarpvalstybinio atstovavimo interesų grupėms veiklai. Be to, nacionalinėmis taisyklėmis nebūtų sistemingai sprendžiami trečiųjų valstybių veiksmis, kuriais siekiama slapta daryti įtaką sprendimų priėmimui Sąjungoje.

- 1.5.3. *Panašios patirties išvados*

Šio pasiūlymo įrodymų bazė parengta remiantis vidaus ir išorės tyrimais, išsamiomis konsultacijomis, dvišaliais susitikimais su suinteresuotaisiais subjektais ir išorės tyrimu.

Buvo atsižvelgta į tarptautinių standartus nustatančių įstaigų, įskaitant Europos Tarybą ar Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizaciją (EBPO), rekomendacijas. Jose visų pirma rekomenduota teisiškai reglamentuoti lobistinę veiklą, susijusią su viešųjų sprendimų priėmimu, taip pat lobistinės veiklos ir finansavimo iš užsienio skaidrumą ir sąžiningumą, kartu primenant pagarbos pagrindinėms teisėms svarbą.

Pasiūlymas taip pat grindžiamas terminologija ir sąvokomis, susijusiomis su ES skaidrumo registru.

- 1.5.4. *Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis*

Šis pasiūlymas yra dalis priemonių, kuriomis siekiama apsaugoti demokratiją nuo slaptos užsienio šalių įtakos, rinkinio, apie kurį 2022 m. pranešime apie Sąjungos padėtį paskelbė Pirmininkė U. von der Leyen. Dokumentų rinkinys papildė veiksmus, kurių jau imtasi Sąjungos lygmeniu pagal Europos demokratijos veiksmų planą. Be šios iniciatyvos, į rinkinį taip pat bus įtrauktos konkrečios priemonės, susijusios su klausimais, kylančiais prieš rinkimus į Europos Parlamentą, ir priemonės, kuriomis siekiama puoselėti įgalinančią pilietinę erdvę ir skatinti įtraukų ir veiksmingą valdžios institucijų bendradarbiavimą su pilietinės visuomenės organizacijomis ir piliečiais. Visomis šiomis priemonėmis siekiama stiprinti demokratijos atsparumą iš vidaus.

Šis pasiūlymas yra iniciatyvų, atspindinčių aktyvų požiūrį į Sąjungos vertybių įtvirtinimą Europos visuomenėje, dalis. Nuo 2020 m. per kasmetinį teisinės valstybės principo taikymo ataskaitos ciklą nagrinėjami įstatymai ir institucijos, kurie yra

demokratijos veikimo pagrindas. Be to, naujausia kovos su korupcija iniciatyva siekiama apsaugoti demokratiją ir visuomenę nuo ardomojo korupcijos poveikio.

1.5.5. Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą

Išlaidos, būtinos IMI pritaikyti, kad būtų sudarytos sąlygos šiame pasiūlyme numatytam kompetentingų nacionalinių institucijų administraciniam bendradarbiavimui, bus finansuojamos programos Piliečiai, lygybė, teisės ir vertybės lėšomis.

1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ir finansinis poveikis

trukmė ribota

- galioja nuo MMMM [MM DD] iki MMMM [MM DD],
- įsipareigojimų asignavimų finansinis poveikis nuo MMMM iki MMMM, o mokėjimų asignavimų – nuo MMMM iki MMMM;

trukmė neribota

- įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo 2024 m. iki 2025–2026 m.,
- vėliau – visuotinis taikymas.

1.7. Planuojamas (-i) biudžeto vykdymo metodas (-ai)

Tiesioginis valdymas, vykdomas Komisijos:

- padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;
- vykdomųjų įstaigų.

Pasidalijamasis valdymas su valstybėmis narėmis

Netiesioginis valdymas, biudžeto vykdymo užduotis pavedant:

- trečiosioms valstybėms arba jų paskirtoms įstaigoms;
 - tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);
 - EIB ir Europos investicijų fondui;
 - įstaigoms, nurodytoms Finansinio reglamento 70 ir 71 straipsniuose;
 - viešosios teisės reglamentuojamoms įstaigoms;
 - įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, tiek, kiek joms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;
 - įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurioms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;
 - atitinkamame pagrindiniame akte nurodytoms įstaigoms ar asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį.
- *Jei nurodomas daugiau kaip vienas valdymo būdas, išsamią informaciją pateikti šio punkto pastabų skiltyje.*

Pastabos

Įgyvendinant pasiūlymą bus naudojama IMI sistema, skirta valstybių narių kompetentingų institucijų administraciniam bendradarbiavimui.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Direktyvos įgyvendinimas bus peržiūrimas praėjus vieniems metams nuo jos perkėlimo į nacionalinę teisę terminą. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai praneš apie išvadas.

Praėjus ketveriems metams nuo direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę termino pabaigos, Komisija atliks jos vertinimą.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas

Pasiūlyme numatytam kompetentingų nacionalinių institucijų administraciniam bendradarbiavimui užtikrinti bus naudojama jau esama Komisijos (GROW GD) valdoma sistema IMI. Šiuo tikslu siūloma direktyva išplečiama IMI taikymo sritis. Tam reikia skirti išteklių IMRI sistemai pritaikyti prie siūlomos direktyvos poreikių.

Jau nustatytas ir Komisijos taikomas sistemos valdymo būdas, finansavimo įgyvendinimo mechanizmas, mokėjimo tvarka ar kontrolės strategija šiuo pasiūlymu nekeičiami.

2.2.2. Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)

Pagrindinė nustatyta rizika yra susijusi su laiko ir išlaidų viršijimu dėl nenumatytų IT įgyvendinimo problemų, susijusių su IMI sistemos pritaikymu. Šią riziką mažina tai, kad IMI sistema jau sukurta ir kad atitinkamas Komisijos padalinys turi ankstesnės sistemos pritaikymo prie naujų veiklos poreikių patirties.

2.2.3. Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)

Šia iniciatyva nedaromas poveikis esamos Komisijos kontrolės išlaidų efektyvumui.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Nurodyti dabartines arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones, pvz., išdėstytas Kovos su sukčiavimu strategijoje.

Ši finansinė teisės akto pasiūlymo pažyma susijusi su personalo išlaidomis ir viešaisiais pirkimais, todėl taikomos standartinės tokio tipo išlaidų taisyklės.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama (-os) daugiamečių finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

- Dabartinės biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris	DA / NDA ⁷⁵	ELPA šalių ⁷⁶	valstybių kandidačių ir potencialių kandidačių ⁷⁷	kitų trečiųjų valstybių	kitų asignuotųjų pajamų
2b	07 06 04: Sąjungos vertybių apsauga ir skatinimas	DA	NE	NE	NE	NE

⁷⁵ DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

⁷⁶ ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

⁷⁷ Valstybių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių kandidačių.

IŠ VISO asignavimų JUST GD	Įsipareigojimai	= 1a + 1b + 3	0,125	0,125	0,025	0,025	0,3
	Mokėjimai	= 2a + 2b + 3	0,125	0,125	0,025	0,025	0,3

☒ IŠ VISO veiklos asignavimų	Įsipareigojimai	4	0,125	0,125	0,025	0,025	0,3
	Mokėjimai	5	0,125	0,125	0,025	0,025	0,3
☐ IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų paketo lėšų		6					
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 2b IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	Įsipareigojimai	= 4 + 6	0,125	0,125	0,025	0,025	0,3
	Mokėjimai	= 5 + 6	0,125	0,125	0,025	0,025	0,3

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	7	„Administracinės išlaidos“
--	----------	----------------------------

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

				2024 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai	IŠ VISO
JUST GD								
☒ Žmogiškieji ištekliai				0,513	0,513	0,513	0,513	2,052
☒ Kitos administracinės išlaidos						0,05	0,05	0,1
IŠ VISO GD JUST				0,513	0,513	0,563	0,563	2,152

IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	(Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)	0,513	0,513	0,563	0,563	2,152
---	---	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2024 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai	IŠ VISO
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 2b ir 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS	Įsipareigojimai	0,638	0,638	0,588	0,588	2,452
	Mokėjimai	0,638	0,638	0,588	0,588	2,452

3.2.2. Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas

Įsipareigojimų asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Nurodyti tikslus ir atliktus darbus ↓			2024 metai		2025 metai		2026 metai		2027 metai		2028 metai		2029 metai		2030 metai		IŠ VISO			
	ATLIKTI DARBAI																			
	Rūšis ⁸¹	Vidutinė s sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Bendr as skaičius	Iš viso sąnaudų
3 KONKRETUS TIKSLAS ⁸²																				
Sukurti IMI modulį	IT sistema	0,125	1	0,125	1	0,125													1	0,25
Prižiūrėti IMI modulį	IT sistema						1	0,025	1	0,025									1	0,05
3 konkretaus tikslo tarpinė suma			1	0,125	1	0,125	1	0,025	1	0,025									2	0,3
IŠ VISO			1	0,125	1	0,125	1	0,025	1	0,025									2	0,3

⁸¹ Atlikti darbai – tai būsimi produktai ir paslaugos (pvz., finansuota studentų mainų, nutiesta kelių kilometrų ir kt.).

⁸² Kaip apibūdinta 1.4.2 skirsnyje „Konkretus (-ūs) tikslas (-ai) ...“.

3.2.3. Numatomo poveikio administraciniams asignavimams santrauka

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	2024 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai	IŠ VISO
--	---------------	---------------	---------------	---------------	---------

Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA					
Žmogiškieji ištekliai	0,513	0,513	0,513	0,513	2,052
Kitos administracinės išlaidos			0,05	0,05	0,1
Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	0,513	0,513	0,563	0,563	2,152

Neįtraukta⁸³ į daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ					
Žmogiškieji ištekliai					
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos					
Tarpinė suma, neįtraukta į daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ					

IŠ VISO	0,513	0,513	0,563	0,563	2,152
----------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytų generaliniame direktorate, ir pritekusi finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

⁸³ Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos Sąjungos programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

3.2.3.1. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą surašyti etatų vienetais

	2024 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai
20 01 02 01 (Komisijos būstinė ir atstovybės)	3	3	3	3
20 01 02 03 (Delegacijos)				
01 01 01 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)				
01 01 01 11 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)				
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)				
20 02 01 (AC, END, INT finansuojami iš bendrojo biudžeto)				
20 02 03 (AC, AL, END, INT ir JPD atstovybėse)				
XX 01 xx yy zz ⁸⁴	- būstinėje			
	- delegacijose			
01 01 01 02 (AC, END, INT – netiesioginiai moksliniai tyrimai)				
01 01 01 12 (AC, END, INT – tiesioginiai moksliniai tyrimai)				
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)				
IŠ VISO	3	3	3	3

XX yra atitinkama politikos sritis arba biudžeto antraštinė dalis.

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus veiksmui valdyti ir (arba) persikirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	3 etato ekvivalentai, skirti patariamąsios grupės sekretoriatui, taip pat padėti IMI grupei prisidėti prie politikos ir veiklos įgyvendinimo projekto įgyvendinimo metu ir pradėjus veikti IMI moduliui.
Išorės darbuotojai	

⁸⁴ Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės darbuotojams, finansuojamiems iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

Pasiūlymas (iniciatyva)

- Galima visiškai finansuoti perskirstant asignavimą atitinkamoje daugiametės finansinės programos (DFP) išlaidų kategorijoje.

Šiai iniciatyvai finansuoti Komisija panaudos lėšas, jau turimas pagal Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programos finansinį programavimą.

- Reikia panaudoti nepaskirstytą maržą pagal atitinkamą DFP išlaidų kategoriją ir (arba) specialias priemones, kaip apibrėžta DFP reglamente.
- Reikia persvarstyti DFP.

3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

- nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo
- numatytas trečiųjų šalių bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	N metai ⁸⁵	N + 1 metai	N + 2 metai	N + 3 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)			Iš viso
Nurodyti bendrą finansavimą teikiančią įstaigą								
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų								

⁸⁵ N metai yra pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai. Pakeiskite „N“ numatomais pirmaisiais įgyvendinimo metais (pavyzdžiui, 2021 m.). Atitinkamai pakeiskite vėlesnius metus.

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

- Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.
- Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:
 - nuosaviems ištekliams
 - kitoms pajamoms
 - nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto pajamų eilutė:	Einamųjų finansinių metų asignavimai	Pasiūlymo (iniciatyvos) poveikis ⁸⁶						
		N metai	N + 1 metai	N + 2 metai	N + 3 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)		
..... straipsnis								

Asignuotųjų pajamų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-oms) daromas poveikis.

--

Kitos pastabos (pvz., poveikio pajamoms apskaičiavimo metodas (formulė) arba kita informacija).

--

⁸⁶ Tradiciniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 20 % surinkimo sąnaudų.